

വർഷം-2, ലക്കം-24, മാർച്ച്-2025

സർവ്വ സഹകാർ, സർവ്വ സാകാർ

സഹകാർ ഉദയ്

പരിഷ്കാരങ്ങൾ അതിന്റെ പൂർണ്ണതയിൽ

സഹകരണ
ബാങ്കുകൾ
പുതിയ ഊർജ്ജം
സ്വന്തമാക്കുന്നു

'സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കായി ഒരു വലിയ ബാങ്ക്' : ജനതാ സഹകാരി ബാങ്ക് മായാത്ത മുദ്ര പതിപ്പിക്കുന്നു

10

'യാത്രാസൗകര്യം' സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന മുൻഗണനയെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി.

12

ഉള്ളടക്ക പട്ടിക

സർവ്വ സഹകാർ സർവ്വ സാകാർ സഹകാർ ഉദയ്

മാർച്ച് 2025, ലക്കം-24, വർഷം-02

പത്രാധിപസമിതി
(ചീഫ് എഡിറ്റർ)
സന്തോഷ് കുമാർ ശുക്ല

എഡിറ്റർ
രോഹിത് കുമാർ

അസിസ്റ്റന്റ് എഡിറ്റർ
അനുക അഞ്ജലിദീപ്

അംഗങ്ങൾ
മാധവി എം വിപ്രദാസ്
വിവേക് സർഗ്ഗേന
ഹിതേന്ദ്ര പ്രതാപ് സിംഗ്

റാഷിദ് ആലം
നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും
പ്രതികരണങ്ങൾക്കും
ബന്ധപ്പെടുക:

sahkaruday@iffco.in

ജോയിന്റ്

ജനറൽ മാനേജർ
(സഹകരണവികസനം)
ഇഫ്കോ സദൻ, സി-1,
ഡിസ്റ്റിക്ട് സെൻറർ,
സാക്രേ പ്ലേസ്, ന്യൂ
ഡൽഹി 110017

താഴെപ്പറയുന്നതിലും താഴെപ്പറയുന്നതിലും ബന്ധപ്പെടാം:

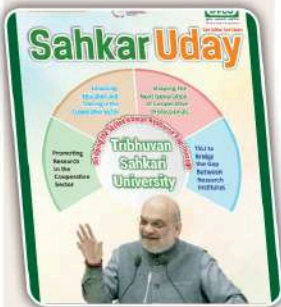
iffco.coop

IFFCO_PR

Iffco_coop

പ്രസാധകർ: ഇന്ത്യൻ പാർലമെന്റ്
ഫെർട്ടിലൈസർ കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്.
റോയൽ പ്രസ്സ്, ബി-81, ഓഖില
ഇൻഡസ്ട്രിയൽ എരിയ, ഫേസ്-1,
ന്യൂഡൽഹി-110020

കവർ സ്റ്റോറി

പരിഷ്കാരങ്ങൾ അതിന്റെ പൂർണ്ണതയിൽ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ പുതിയ ഊർജ്ജം സമ്പന്നമാക്കുന്നു

കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രാലയം നിലവിൽ വന്നതോടെ, സഹകരണ മേഖലയിലെ പരിഷ്കാരങ്ങളുടെ ഗതി വർദ്ധിച്ചു. സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ആധുനികത നൽകുന്നതിനായി പ്രധാനമായും മുന്നേറ്റങ്ങൾ കൈവരിക്കപ്പെട്ടു.

പേജ് 06

|| പേജ് 14

വികസിത ഭാരതത്തിന്റെ നിർമ്മാണത്തിന് പ്രധാന ശക്തിയായി നിക്ഷേപ ഉച്ചകോടികൾ.

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി 2047ഓടെ ഇന്ത്യയെ പൂർണ്ണമായി വികസിത രാജ്യമായി മാറ്റുകയും 2027ഓടെ ലോകത്തിലെ മൂന്നാമത്തെ വലിയ സാമ്പത്തിക ശക്തിയായി ഉയർത്തുകയും ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉയർന്ന ലക്ഷ്യം രാജ്യത്തിന്റെ യുവജനങ്ങൾക്കും 140 കോടി പൗരന്മാർക്കും മുന്നിൽ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ... ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിലും അതിലേക്കുള്ള പ്രഗത്ഭതയും നിക്ഷേപ സമ്മേളനം പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു.

പേജ് 22

രാജ്യത്ത് 100% തൊഴിൽ സൃഷ്ടിക്ക് സഹകരണസംഘങ്ങൾ പ്രധാനമാണ്: ശ്രീ ഷാ.

പേജ് 24

'എല്ലാവർക്കും ചികിത്സ - എല്ലാവർക്കും ആരോഗ്യം': 'സബ്കാ സാത്, സബ്കാ വികാസ്' എന്ന ആശയത്തിന്റെ കാതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ.

പേജ് 28

സ്ത്രീ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സഹകരണസംഘങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ സാമ്പത്തിക വളർച്ച വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു എന്നു ശ്രീ സാബ്ഗാനി.

പേജ് 16

വസ്ത്ര വ്യവസായ മേഖല വികസിത ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവി നെയ്യുന്നു

ഭാരത് ടെക്സ് ആഗോളതലത്തിലുള്ള ഒരു പ്രമുഖ വസ്ത്ര വ്യവസായ വേദിയായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. നയരൂപീകരണം സിഇഒമാരും വ്യവസായ നേതാക്കളും ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരുടെ ഇടയിൽ വ്യാപാരം, സഹകരണം, ദീർഘകാല പങ്കാളിത്തം എന്നിവയ്ക്കുള്ള ശക്തമായ വേദിയായി ഇത് മാറുന്നു.

പേജ് 18

ഉത്തരേന്ത്യ ഇല്ലാതെ ഇന്ത്യയും, ഇന്ത്യ ഇല്ലാതെ ഉത്തരേന്ത്യയും അപൂർണ്ണമാണെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ.

പേജ് 19

ആദിവാസി സമൂഹത്തിന്റെ ഉന്നമനവും ശാക്തീകരണവും സർക്കാർ മുൻഗണനയായി കാണുന്നു.

പേജ് 20

ആഗോള മഹാശക്തിയായി ഇന്ത്യ ഉയരുന്നു.

പത്രാധിപരുടെ സന്ദേശം

ഏതൊരു രാജ്യത്തിന്റേയും സാമ്പത്തിക നട്ടെല്ല് ബാങ്കിങ്ങ് സംവിധാനമാണ്. ഇത് വ്യക്തികൾക്കും വ്യവസായങ്ങൾക്കും സാമ്പത്തിക സുരക്ഷ നൽകുകയും, സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയുടെ സുഗമമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും പ്രധാനമായ പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. വ്യാപകമായ ശൃംഖലയും ബിസിനസ് സാധ്യതയും കാരണം ഇന്ത്യയിൽ ഗ്രാമീണ വായ്പ വിതരണം സഹകരണ ബാങ്കുകളെ കൂടുതലായി ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. സഹകരണ മേഖലയിലുടനീളമുള്ള ധനവിനിമയം സുഗമമാക്കുന്നതിനായി മൂന്ന് തലങ്ങളിലായാണ് സഹകരണ ബാങ്കുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഇതിൽ, ഉയർന്ന തലത്തിൽ സ്റ്റേറ്റ് സഹകരണ ബാങ്കുകളും, ജില്ലാതലത്തിൽ ജില്ലാ സെൻട്രൽ സഹകരണ ബാങ്കുകളും, താഴേക്കിടയിൽ പ്രൈമറി ആഗ്രിക്കൾചറൽ ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് മേഖലയിലെ കാര്യക്ഷമത, സുതാര്യത, സ്ഥിരത എന്നിവ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി പ്രധാനപ്പെട്ട പരിഷ്കരണങ്ങൾ വർഷങ്ങളായി നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സഹകരണ മന്ത്രിയായ ആദരണീയ അമിത് ഷാ ജിയുടെ അവിരതമായ ശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമായി 2020ലെ ബാങ്കിംഗ് റഗുലേഷൻ (ഭേദഗതി) നിയമം സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിയന്ത്രണാത്മകവും, ഘടനാപരവും, ധനകാര്യപരവും, ഉപഭോക്താവിനെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുമുള്ള പരിഷ്കരണങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു. ഈ നിയമം നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കും മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കും മേൽ റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യക്ക് അധിക അധികാരം നൽകിയതിലൂടെ സുതാര്യതയും മെച്ചപ്പെട്ട ബാങ്കിംഗ് നിലവാരവും കൈവരിക്കപ്പെട്ടു.

സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ബലമേറുന്നതിനായി ബാങ്കിംഗ് സംവിധാനത്തിന്റെ ഏകീകരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ചെറിയ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവയുടെ ധനകാര്യസ്ഥിരത മെച്ചപ്പെടുത്തുകയാണ് ലക്ഷ്യം. മുമ്പ് സഹകരണ ബാങ്കുകൾ നിക്ഷേപങ്ങൾക്ക് ₹1 ലക്ഷം വരെയുള്ള ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ മാത്രമേ നൽകിയിരുന്നുള്ളൂ. അത് ഇപ്പോൾ ₹5 ലക്ഷമായി വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സാമ്പത്തികമായി ബുദ്ധിമുട്ടുന്ന സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് സഹായം നൽകുന്നതിനായി പുനർ മൂലധനവൽകരണ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനതലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും ഉള്ള ബാങ്കുകളുടെ പുനഃസംഘടനയിലൂടെ ഈ ബാങ്കുകളുടെ കാര്യക്ഷമതയും സ്ഥിരതയും മെച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഡിജിറ്റലൈസേഷനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനായി, ഗ്രാമീണ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ ആധാർ സജ്ജമാക്കിയ് പേയ്മെന്റ് സംവിധാനത്തിലേക്ക് മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് സഹകരണ മേഖലയിലെ ഒരു ഡിജിറ്റൽ വിപ്ലവത്തിന് തുടക്കം കുറിക്കും. ഇതിലൂടെ വേഗതയേറിയതും കൂടുതൽ സുതാര്യതയുള്ളതുമായ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാകും. ഇതൊക്കെ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ നിലവിലെ ഭാരതസർക്കാരിന്റെ അവിരതമായ ശ്രമങ്ങൾ തീർച്ചയായും ഫലപ്രദമാണെന്ന് തെളിയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി, വരാനിരിക്കുന്ന വർഷങ്ങളിൽ ഇന്ത്യയുടെ സമഗ്ര ധനകാര്യഘടനയിൽ സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് മേഖല കൂടുതൽ പ്രാധാന്യമാർന്ന പങ്ക് വഹിക്കാനാണ് പോവുന്നത്.

‘സഹകാർ ഉദയ്’ മാസികയുടെ ഈ പതിപ്പിൽ ‘സഹകരണ ബാങ്കിംഗ്’ സംബന്ധിച്ച അറിവുയർത്തുന്ന ലേഖനങ്ങളോടൊപ്പം മറ്റു വിലപ്പെട്ട വിവരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ പതിപ്പ് ഉപകാരപ്രദവും വിജ്ഞാനപ്രദവുമായി

നിങ്ങൾക്ക് തോന്നുമെന്നുള്ള ആത്മവിശ്വാസം ഞങ്ങൾക്കുണ്ട്.

സ്നേഹാദരങ്ങൾ,

‘ജയ് സഹകാർ’

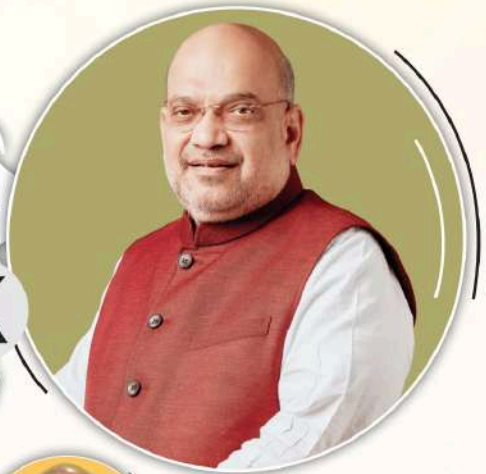

കഴിഞ്ഞ ഒരു ദശകമായി, നമ്മുടെ ആവശ്യമുള്ള സഹോദരന്മാരെയും സഹോദരിമാരെയും സശക്തമാക്കുകയും അവരുടെ ജീവിതം കൂടുതൽ എളുപ്പമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനായി നാം മിഷൻ മോഡിൽ നിലകൊണ്ട് നിരന്തരം പരിശ്രമിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോ കുടുംബത്തിനും ആവശ്യമായ പൗഷ്കികാഹാരവും പോഷകങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് നാം അതിവേഗത്തിൽ മുന്നേറുന്നു. അതിലൂടെ രാജ്യം പോഷകാഹാരക്കുറവ്, അണിമിയ പോലുള്ള വലിയ പ്രശ്നങ്ങളിൽ നിന്നു വിമുക്തമാകാൻ സാധിക്കും.

ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി,
ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി

മോദി സർക്കാരിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കർഷകരുടെ ക്ഷേമം ലക്ഷ്യമിട്ട് ആരംഭിച്ച പി.എം. കിസാൻ പദ്ധതി, ലക്ഷം ലക്ഷം ചെറിയതും അറ്റത്തോടുള്ളതുമായ കർഷകർക്ക് ഒരു അനുഗ്രഹമായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. പി.എം. കിസാൻ സമ്മാൻ നിധിയുടെ ഭാഗമായി, കഴിഞ്ഞ ആറുവർഷത്തിനിടെ 13.5 ലക്ഷം കോടി രൂപ നേരിട്ട് കർഷകരുടെ അക്കൗണ്ടുകളിൽ നിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടു. ഇത് അവരുടെ സാമ്പത്തിക സശക്തികരണത്തിനും കൃഷിരംഗത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും വലിയൊരു പ്രചോദനമായി മാറി.

ശ്രീ അമിത് ഷാ
കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര, സഹകരണ മന്ത്രി

ഗ്രാമ തലത്തിൽ കർഷകരെയും ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസായങ്ങളെയും ശക്തമാക്കാനും സ്വയംപര്യാപ്തതയ്ക്കായും സഹകരണ സംഘങ്ങൾ പ്രധാനപ്പെട്ട പങ്കാണ് വഹിച്ചിരിക്കുന്നത്. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തിലും കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിലും സഹകരണ മന്ത്രാലയം ഈ സംഘങ്ങളെ സശക്തമാക്കുന്നതിനായി പ്രവർത്തിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ശ്രീ മുരളീധർ മോഹാശർ
കേന്ദ്ര സഹകരണ സഹമന്ത്രി,
സഹകരണ മന്ത്രാലയം

കർഷകരുടെ വികസനത്തിനായി, കൃഷിയുൽപാദനത്തിൽ പിന്നിലായ 100 ജില്ലകളിലെ കാർഷിക ഉൽപാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ ധനമന്ത്രി പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ധന-ധാന്യ കൃഷി യോജന പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, രാജ്യത്തെ കോടി കണക്കിന് കർഷകർക്ക് സഹായകരമാകുന്നതുപോലെ കിസാൻ ക്രെഡിറ്റ് കാർഡിന്റെ പരിധി ₹3 ലക്ഷം മുതൽ ₹5 ലക്ഷമായി ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ശ്രീ ദിലീപ് സംഘാനി
പ്രസിഡന്റ്, NCUI & IFFCO

ഇഫ്കോ കൃഷി മേഖലക്ക് പുതിയ ഒരു തിരിച്ചറിയൽ നൽകാനും, മികച്ച വിളകൾ, സ്ഥാർത്ഥ കൃഷി, സ്ഥിരമായ വികസനം എന്നിവയ്ക്കായി സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് കൃഷി മേഖലയെ പുതിയ ഉയരങ്ങളിൽ എത്തിക്കാൻ പ്രതിബദ്ധമാണ്. സയൻസ്, നവീനത എന്നിവയിലൂടെ കർഷകരെ സശക്തമാക്കുന്നതിൽ ഇഫ്കോ എപ്പോഴും മുൻപിൽ നിന്നു പ്രവർത്തിക്കും.

ഡോ. ഉദയ് ശങ്കർ അവസ്ഥി
എം.ഡി & സിഇഒ, ഇഫ്കോ

2025ലെ ആഗോള സഹകരണ വർഷം ആഘോഷിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, ഇന്ത്യയിലെ വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലും സംഘടിപ്പിച്ച പ്രധാന പരിപാടികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും, "സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധി" എന്ന മഹത്തായ ആശയത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം വിപുലമായി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. ഇത് ജനങ്ങളിൽ സംവരണവും ഐക്യവും വളർത്തുകയാണ്.

സഹകരണ മന്ത്രാലയം,
ഭാരത സർക്കാർ

സഹകരണ മേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഇഫ്കോ ചെയർമാൻ ശ്രീ സംഘാനി പ്രധാനമന്ത്രിയെ സന്ദർശിച്ചു.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

2025-ലെ അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷം വഴി, ഇന്ത്യ ലോകസഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു പ്രമുഖ പങ്ക് വഹിക്കാൻ പോവുകയാണ്. രാജ്യത്തിന്റെ അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുമ്പോൾ, സഹകരണ സൊസൈറ്റികളെ പ്രധാനധാരാ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയുമായി കൂടുതൽ ഏകീകൃതമാക്കാനും അവയുടെ പ്രഭാവം ലക്ഷ്യങ്ങളിന് ജീവിതോപാധികളിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കാനും ശ്രമങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

ഈ വിഷയത്തിൽ, ഇഫ്കോയുടെയും എൻസിയുഐയുടെയും ചെയർമാൻ ശ്രീ ദിലീപ് സംഘാനി പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്രമോദിയെ സന്ദർശിച്ച്

സഹകരണ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി അറിയിച്ചു. കൂടിച്ചേരലിൽ, രണ്ടു നേതാക്കളും 'സഹകരണങ്ങൾ വഴി സമൃദ്ധി' എന്ന ദൃശ്യാവലിയെ മുന്നോട്ട് പോക്കാനും ഇന്ത്യയിലെ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താനുമുള്ള ചർച്ച നടത്തി.

രാജ്യത്തെ പ്രമുഖ സഹകരണ മേഖലയിലെ നേതാക്കളും പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദിയും തമ്മിലുള്ള ഈ ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള കൂടിക്കാഴ്ച, സഹകരണ സൊസൈറ്റികളെ സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും, സ്വയം ഭർത്തുക്കയ്ക്കും സാമൂഹിക പുരോഗതിക്കും ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള രാജ്യത്തിന്റെ പ്രതിബദ്ധതയെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. പാർലമെന്റ് ഹൗസിൽ നടന്ന 30 മിനിറ്റ് നീണ്ട കൂടിക്കാഴ്ച, സഹകരണ മേഖലയെ ആധുനികമാക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ സർക്കാരിന്റെ സജീവ പിന്തുണ ഉയർത്തി കാണിച്ചു. "സഹകരണ മേഖലയുടെ പുരോഗതിയെക്കുറിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രിയെ അവബോധപ്പെടുത്തി, സഹകരണ പദ്ധതികൾ വഴി ഗ്രാമീണ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ, സാമ്പത്തിക ഉൾപ്പെടുത്തലിന് പ്രോത്സാഹനം നൽകാൻ, പാദനില സമൂഹങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ നടക്കുന്ന ശ്രമങ്ങളെ വിശദീകരിച്ചു. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി സഹകരണ മേഖലയിലെ പുരോഗതിയിൽ വലിയ താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും 2025-ലെ അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിന്

- സഹകരണ മേഖലയെ ആധുനികീകരിക്കുന്നതിൽ ഇഫ്കോ ചെയർമാൻ സർക്കാരിന്റെ ശ്രമങ്ങളെ പ്രശംസിച്ചു.
- അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിലെ പുരോഗതിയെക്കുറിച്ച് ശ്രീ സംഘാനി പ്രധാനമന്ത്രിയെ അറിയിച്ചു.
- 'സഹകരണങ്ങൾ വഴി സമൃദ്ധി' എന്ന ദൃശ്യാവലിയെ മുന്നോട്ടുപോകുന്ന് നതിനെക്കുറിച്ച് ചർച്ച നടന്നു.

വേണ്ടി വരുന്ന പരിപാടികളെ കുറിച്ച് അറിയാനായുള്ള ആഗ്രഹം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു" പ്രധാനമന്ത്രിയുമായി നടത്തിയ കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്ക് ശേഷം, ശ്രീ സംഘാനി പറഞ്ഞു.

കൂടിച്ചേരലിൽ ചർച്ചകളുടെ പ്രധാന വിഷയമായത് ഇന്ത്യയുടെ 2025-ലെ അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിൽ സജീവമായ പങ്കാളിത്തം ആയിരുന്നു. ശ്രീ സംഘാനി, സഹകരണ മേഖലയ്ക്കായുള്ള ആഗോള പരിപാടികളെക്കുറിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രിയ്ക്ക് വിശദമായ വിവരങ്ങൾ നൽകി. കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര മന്ത്രിയും സഹകരണ മന്ത്രിയുമായ ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, സഹകരണ മന്ത്രാലയം മുഴുവൻ വർഷം നടക്കാനിരിക്കുന്ന പരിപാടികളുടെ കാലണ്ടർ രൂപകൽപ്പന ചെയ്തു. കൂടാതെ, രാജ്യത്തെ എല്ലാ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും തദ്ദേശീയ തലത്തിൽ സഹകരണ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സെമിനാറുകൾ, വർക്ക്ഷോപ്പുകൾ, ചർച്ചകൾ,

ജാഗ്രതാ പരിപാടികൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കാൻ നിർദ്ദേശം നൽകി. ഈ പരിപാടികൾ സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ വികസനത്തിൽ സഹകരണങ്ങളുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട പങ്ക് ഉയർത്തി കാണിക്കുന്നു.

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ ഈ വർഷത്തെ അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷമായി പ്രഖ്യാപിച്ചത് ശ്രദ്ധേയമായി. കഴിഞ്ഞ നവംബറിൽ ന്യൂ ഡൽഹിയിലെ ഭാരത് മണ്ടപത്തിൽ നടന്ന അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ സഖ്യത്തിന്റെ (ICA) സമ്മേളനത്തിൽ, പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി ഔദ്യോഗികമായി 2025-ലെ അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിന് തുടക്കമിട്ടു.

പ്രധാനമന്ത്രിയുമായുള്ള സംഭാഷണം സഹകരണ മേഖലയ്ക്ക് ഉപകാരപ്രദവും ഉത്സാഹജനകവുമായിരുന്നുവെന്ന് ശ്രീ സംഘാനി വിശദീകരിച്ചു.

♦ ♦ ♦

കവർ സ്റ്റോറി

International Year
of Cooperatives
2025
Cooperatives Build
a Better World

പരിഷ്കാരങ്ങൾ അതിന്റെ പൂർണ്ണതയിൽ

സഹകരണ ബാങ്കുകൾ പുതിയ ഊർജ്ജം സ്വന്തമാക്കുന്നു

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

യൂണിയൻ സഹകരണ മന്ത്രാലയം സ്ഥാപിച്ചതിന് ശേഷം സഹകരണ മേഖലയിലെ പരിഷ്കാരങ്ങളുടെ ഗതി വേഗത്തിൽ മുന്നേറുകയാണ്. പ്രത്യേകിച്ച് സഹകരണ ബാങ്കുകൾ ആധുനികമാക്കുന്നതിൽ വലിയ പുരോഗതി കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര മന്ത്രിയും സഹകരണ മന്ത്രിയുമായ ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ മന്ത്രാലയം സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ മികച്ച ഫലങ്ങൾ നൽകുന്നു. ഇപ്പോൾ ഈ ബാങ്കുകൾക്ക് സ്വകാര്യ മേഖലയിലെ ബാങ്കുകളെപ്പോലെ പ്രവർത്തിക്കാൻ കൂടുതൽ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

സുതാര്യതയും ഉത്തരവാദിത്വവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി സഹകരണ ബാങ്കുകൾ കമ്പ്യൂട്ടറൈസ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇവയെ സ്വകാര്യ ബാങ്കുകളെപ്പോലെ കൂടുതൽ മത്സരക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി കേന്ദ്ര ധനമന്ത്രാലയം പിന്തുണ നൽകുന്നു. പരിഷ്കാരപ്രക്രിയയുടെ

സഹകരണ ബാങ്കുകളെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ

നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് (UCBs) ഇപ്പോൾ പുതിയ ശാഖകൾ തുറന്ന് അവരുടെ സേവനവിസ്താരവും വ്യാപാരപ്രവർത്തനവും വികസിപ്പിക്കാൻ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് വാണിജ്യ ബാങ്കുകളെപ്പോലെ ഒരു തവണ തീർച്ച നടത്തലിലൂടെ ലോണുകൾ അടയ്ക്കാൻ ശക്തി നൽകി.

ഗ്രാമീണ നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് വ്യക്തിഗത ഹൗസിങ് ലോണിന്റെ പരിധി ഇരട്ടിയാക്കിയതോടെ വീട് വാങ്ങാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്കുള്ള സേവന ശേഷി വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ഇനിയുതൽ ഡോർസ്റ്റെപ്പ് ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ നൽകാൻ കഴിയും. ഇതിലൂടെ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് സൗകര്യവും സുലഭതയും ഉറപ്പാക്കുന്നു.

എല്ലാ സഹകരണ ബാങ്കുകളെയും ക്രെഡിറ്റ് ഗാറണ്ടി ഫണ്ടു ട്രസ്റ്റ് ഫോർ മെമ്ബേഴ്സ് ആൻഡ് സ്മോൾ എന്റർപ്രൈസസ് (CGTMSE) പദ്ധതിയിലുള്ള അർഹമായ മെംബർ ലെൻഡിംഗ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷനുകളായി (MLIs) നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും സമന്വയം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നതിനായി ദേശീയതലത്തിലുള്ള ഉന്നത സ്ഥാപനമായ NAFCUB (നാഷണൽ ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് ഉർബൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്കസ് ആൻഡ് ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റീസ് ലിമിറ്റഡ്) രൂപീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗ്രാമീണ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് വാണിജ്യവും ആവാസ നിയൽ എന്റേറ്റ് മേഖലയിലും ഇനി മുതൽ വായ്പ നൽകാൻ അനുമതി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിലൂടെ ബിസിനസ് വൈവിധ്യീകരണവും ധനകാര്യ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വർദ്ധനയും സാധ്യമാകുന്നു.

ഭാഗമായി, വാണിജ്യ ബാങ്കുകളെപ്പോലെ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കും ഒരു തവണക്കായുള്ള കടപരിഹാര സംവിധാനം നൽകാനുള്ള സൗകര്യം ഉണ്ട് ലഭ്യമാകും. കൂടാതെ, നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് പുതിയ ശാഖകൾ ആരംഭിക്കാൻ അനുമതി ലഭിച്ചത് അവരുടെ വ്യാപാര വികസനത്തിന് സഹായകമാകും.

ഗ്രാമീണ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കും നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കും ലഭ്യമായ വ്യക്തിഗത വീട് വായ്പയുടെ പരിധി ഇരട്ടിയിലും കൂടുതലായി വർദ്ധിപ്പിച്ചതിലൂടെ, ഇവയുടെ വാണിജ്യ വ്യാപിതി വിപുലീകരിക്കുകയും സേവനവൈവിധ്യം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി, സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ഇനി കൂടുതൽ

വൈവിധ്യമാർന്ന സേവനങ്ങൾ നൽകാൻ സാധിക്കും. ചെറുകിട സംരംഭങ്ങൾക്കായുള്ള ക്രെഡിറ്റ് ഗ്യാറണ്ടി ഫണ്ട് ട്രസ്റ്റ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് അംഗ വായ്പാ സ്ഥാപനങ്ങളായായി അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിലൂടെ അടിസ്ഥാനതല സംരംഭകത്വത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിൽ അവയുടെ പങ്ക് കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുന്നു.

ആപ്ക്സ് ബോഡി NAFCUB രൂപീകരണം

നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മേൽനോട്ടം വയ്ക്കാനും നാഷണൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഡവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ (NCDC) നൽകുന്ന സാമ്പത്തിക പിന്തുണയുടെ അവലോകനം നടത്താനും നാഷണൽ

ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് അർബൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്കസ് ആൻഡ് ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റീസ് ലിമിറ്റഡ് (NAFCUB) നെ ആപ്ക്സ് ബോഡി ആയി രൂപീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ രൂപീകരണത്തിനുശേഷം, ഈ ബാങ്കുകളുടെ കാര്യക്ഷമതയും പ്രവർത്തനങ്ങളും മെച്ചപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

സഹകരണ ബാങ്കുകൾ നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികളെ മറികടക്കുന്നതിനും അവരുടെ ശാക്തീകരണത്തിനുമായി, കേന്ദ്രസർക്കാർ കഴിഞ്ഞ കുറേ വർഷങ്ങളായി നിരവധി നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ സ്ഥാപനങ്ങളെ പുനരുദ്ധരിക്കാനും ശക്തിപ്പെടുത്താനും അവയുടെ ഘടനാപരമായ ദുർബലതകളും പ്രവർത്തനപരമായ ക്ഷാമങ്ങളും പരിഹരിക്കാനും സമഗ്രമായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിവരുന്നു. ഇപ്പോൾ നിരവധി സഹകരണ

കവർ സ്റ്റോറി

ബാങ്കുകളിൽ ഈ പരിഷ്കാരങ്ങൾ മികച്ച ഫലങ്ങൾ നൽകുന്നു. സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം സ്വകാര്യ, പൊതു മേഖല ബാങ്കുകളുമായി ഏകീകൃതമാക്കുന്നതിനായി ഒരു സമഗ്രമായ മുന്നേറ്റം നടക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിലൂടെ, സഹകരണ ബാങ്ക് ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് കൂടുതൽ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ ലഭിക്കപ്പെടുകയും, അവരുടെ ഉപഭോക്തൃ അടിസ്ഥാനത്തിന്റെ വികസനം വ്യാപാര വളർച്ചയിലേക്കു നയിക്കുന്നു.

അക്കൗണ്ടുകൾ സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ മാത്രമായി തുറക്കണം.

മുൻപ്, സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിൽ ഒരു പ്രധാന തടസ്സമായിരുന്നു അവയുടെ നിയമപരമായ ചട്ടക്കൂട് സംബന്ധിച്ച അനിശ്ചിതത്വം. കേന്ദ്രത്തിലും സംസ്ഥാനത്തിലും വിവിധ സഹകരണ നിയമങ്ങളിലൂടെ ഇവയെ നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടായിരുന്നു ഈ അവസ്ഥ. ഈ പ്രശ്നത്തിന് പരിഹാരമായി, ഇപ്പോൾ സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ നിയന്ത്രണവും മേൽനോട്ടവും റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയ്ക്ക് (ആർ. ബി.ഐ) കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. ഈ മാറ്റം സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ പോലെ പ്രവർത്തിക്കാൻ അവസരം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട് - കടങ്ങൾ അനുവദിക്കുക ഉൾപ്പെടെ, വിപുലമായ സാമ്പത്തിക സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുള്ള അനുമതിയോടൊപ്പം, കൂടാതെ, അവയുടെ ഓഡിറ്റ് സംവിധാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്താനും കൂടുതൽ പരസ്യത (transparency) ഉറപ്പാക്കാനും നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ശക്തിയും പ്രവർത്തനക്ഷമതയും നൽകുന്നതിനായി യൂണിയൻ സഹകരണ മന്ത്രാലയം നിരവധി പ്രധാന പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് അവരുടെ സേവനമേഖല വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായി പുതിയ ശാഖകൾ ആരംഭിക്കാൻ അനുവാദം നൽകിയിരിക്കുന്നതും, ആധാർ ആധാരിത പണമിടപാട് സംവിധാനം സംയോജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതും, ഡോർസ്റ്റേപ്പ് ബാങ്കിങ് സേവനങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതും, വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ പോലെ ഒറ്റത്തവണ വായ്പ തീർപ്പാക്കൽ സൗകര്യം അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നതുമാണ് ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്. അതിലുമുപരി, ഗ്രാമീണ സഹകരണ ബാങ്കുകളും നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകളും നൽകാവുന്ന വ്യക്തിഗത ഹോം ലോൺ പരിധി ഇരട്ടിയിലധികമാക്കി വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് വായ്പാക്ഷമതയെ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികളും എടുത്തിട്ടുണ്ട്.

വ്യാപാര

മികച്ച ബാങ്കിംഗ് സൗകര്യങ്ങളോടെ സജ്ജീകരിച്ചിരിക്കുന്നു

സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമതയും പ്രതിരോധ ശേഷിയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, സർക്കാരിന് ദേശീയ തലത്തിലുള്ള ഒരു അംബ്ലോ സ്ഥാപനമായി നാഷണൽ അർബൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഫിനാൻസ് ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ (NUCFDC) സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇത് നിയന്ത്രണ ചുമതലകളോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കും. ഈ സ്ഥാപനത്തിനായുള്ള ₹300 കോടി രൂപയുടെ ഫണ്ടിംഗ് ലക്ഷ്യം ഇതിനകം തന്നെ കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ധനസഹായം മുതൽ സാങ്കേതിക സംയോജനം വരെ സമഗ്ര പിന്തുണ നൽകാനാണ് NUCFDC രൂപകല്പന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. മുംബൈയിലുള്ള NUCFDC-യുടെ കോർപ്പറേറ്റ് ഓഫീസിന്റെ ഉദ്ഘാടനം 2025 ജനുവരി 24-ന് കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ നിർവഹിച്ചു. ഇതിനോടനുബന്ധിച്ചുള്ള ചടങ്ങിൽ സംസാരിക്കുമ്പോൾ, അടുത്ത മൂന്ന് വർഷത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാ ഷെഡ്യൂൾഡ് സഹകരണ ബാങ്കുകളെയും ദേശീയകൃത്യവും സ്വകാര്യ മേഖലയിലുമുള്ള ബാങ്കുകൾ നൽകുന്ന തുല്യമായ സേവനങ്ങളോടെ സജ്ജമാക്കും എന്നതിൽ അദ്ദേഹം ഊന്നി. ഇതിലൂടെ സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനശേഷി വലിയ തോതിൽ വർദ്ധിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഈ അംബ്ലോ സ്ഥാപനം നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ഡിജിറ്റൽ ബാങ്കിംഗ്, മൊബൈൽ ബാങ്കിംഗ്, ഓൺലൈൻ ഇടപാടുകൾ, അന്താരാഷ്ട്ര വ്യാപാര സേവനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സംയോജനം ഏറ്റെടുക്കും. കൂടാതെ, സോത്സ ഫലപ്രദമായി വിനിയോഗിക്കുക, ബാങ്കിംഗ് പ്രക്രിയകൾ ലളിതമാക്കുക, എല്ലാ സഹകരണ ബാങ്കുകളിലെയും അക്കൗണ്ടിംഗ് സംവിധാനങ്ങൾ ഏകീകരിക്കുക എന്നവയാണ് ലക്ഷ്യങ്ങൾ. സേവനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുമ്പോൾ, ഈ ബാങ്കുകളുടെ സേവനപരിധിയും പ്രവർത്തനവിസ്തൃതിയും കൂടി വികസിക്കും - ഇതിലൂടെ പുതിയ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുകയും, കൂടുതൽ ഉൾക്കൊള്ളലുള്ള ഒരു ധനകാര്യ അന്തരീക്ഷം രൂപപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

വൈവിധ്യീകരണത്തിലേക്കുള്ള ഒരു പ്രധാന ഘട്ടമായി, ഗ്രാമീണ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് വാണിജ്യവും വാസഗൃഹത്തലവുമായ നിയൽ എസ്റ്റേറ്റ് മേഖലകളിലേക്ക് വായ്പകൾ അനുവദിക്കാൻ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് മേഖലയെ ആധുനികമാക്കുകയും ഉപഭോക്തൃ അടിസ്ഥാനവും പ്രവർത്തന പരിധിയും വിപുലീകരിക്കലുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ലക്ഷ്യങ്ങളാണ് ഈ നടപടികൾ ആധാരമാക്കിയിരിക്കുന്നത്.

₹5 ലക്ഷം കോടി അതിരുകൾക്ക് നിക്ഷേപങ്ങൾ

ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യയിലുടനീളം 1,465 നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകളാണ് പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നത്, അതിൽ ഏകദേശം പകുതി ഗുജറാത്തിലും മഹാരാഷ്ട്രയിലുമാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഇന്ത്യയിൽ 49 ഷെഡ്യൂൾഡ് സഹകരണ ബാങ്കുകളും 8.25 ലക്ഷത്തിലധികം സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നിലവിലുണ്ട്. സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ മൊത്തമായ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതി പ്രധാനമായും ശക്തിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ ചേർന്ന് 11,000 ശാഖകൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് കൂടാതെ ₹5 ലക്ഷം കോടി നിക്ഷേപങ്ങളും ₹3.5 ലക്ഷം കോടി വായ്പകളും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു. അടുത്ത അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഓരോ നഗരത്തിലുമൊരൊരു നഗര സഹകരണ ബാങ്കും, കൂടാതെ 80ൽ അധികം ജില്ലകളിൽ ജില്ലാ സഹകരണ ബാങ്കുകളും സ്ഥാപിക്കുക എന്നതാണ് സർക്കാരിന്റെ മഹത്തായ ലക്ഷ്യം. നിലവിൽ, 34 സംസ്ഥാന സഹകരണ ബാങ്കുകൾ ₹2.42 ലക്ഷം കോടി നിക്ഷേപങ്ങൾ കൈവരും

വെച്ചിരിക്കുമ്പോൾ, ₹4.33 ലക്ഷം കോടി രൂപയുടെ മൊത്തം നിക്ഷേപങ്ങളോടെ 352 ജില്ലാ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കിടയിൽ സഹകരണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ.

സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കിടയിലെ സഹകരണത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള നിലപാടിന്റെ ഭാഗമായാണ് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എല്ലാ ധനകാര്യ ഇടപാടുകളും ഇപ്പോൾ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ വഴി നടത്തുന്നത്. ഈ തത്വം എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും പൂർണ്ണമായി നടപ്പിലാക്കുന്നത് സഹകരണ മേഖലയെ സാമ്പത്തികമായി സ്വയംപര്യാപ്തമാക്കുന്നതിന് നിർണായകമാണ്. രാജ്യമാകെ നടപ്പിലാക്കുന്ന ഈ ശ്രമം സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിന് സഹായകരമാകുന്നതോടൊപ്പം, അവയുടെ വ്യാപാരപരിമിതിയെ വലിയ തോതിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കാനാണ് സാധ്യത. ഈ ബാങ്കുകളുടെ വ്യാപാരം ഉയരുന്നതിനനുസരിച്ച് പുതിയ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും. ഇന്ത്യയിലെ ഏകദേശം 30 കോടി ആളുകൾ സഹകരണ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ, അവരുടെ അക്കൗണ്ടുകൾ സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ തുറക്കുന്നത് ഈ ബാങ്കുകളുടെ ഉപഭോക്തൃ അടിസ്ഥാനത്തെയും പ്രവർത്തനവ്യാപ്തിയെയും അത്യധികമായി ഉയർത്തും. കൂടാതെ, എല്ലാ പ്രാഥമിക കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികൾ (PACS) ഉൾപ്പെടെ മറ്റ് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അക്കൗണ്ടുകൾ സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് ശൃംഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിലൂടെ

സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ നിന്നുള്ള മൈക്രോ എ.ടി.എം കാർഡുകൾ

പാലൂത്പാദന മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കർഷകരുടെയും പശുപാലകരുടെയും സാമ്പത്തിക സ്ഥിതി ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് സർക്കാർ ആരംഭിച്ച പ്രധാനപ്പെട്ട പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി, ആദ്യം ഗുജറാത്തിലെ ബാനസ്കാന്തയും പഞ്ചമഹൽ ജില്ലയും ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു പൈലറ്റ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. അത്യുതകരമായ വിജയം കൈവരിച്ചതിനെ തുടർന്ന്, ഈ പദ്ധതിയെ സംസ്ഥാനത്ത് മുഴുവൻ വ്യാപിപ്പിച്ചു. ഇപ്പോൾ അത് ദേശീയതലത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

പൈലറ്റ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി, പ്രാഥമിക ഡയറി സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ അംഗങ്ങൾക്ക് ധനകാര്യ ഇടപാടുകൾ എളുപ്പമാക്കുന്നതിനായി മൈക്രോ എ.ടി.എം കാർഡുകളും രൂപേ കിസാൻ ക്രെഡിറ്റ് കാർഡുകളും വിതരണം ചെയ്തു. ഈ പദ്ധതിയുടെ കീഴിലുള്ള എല്ലാ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടുകളും സഹകരണ ബാങ്കുകളിലാണ് പ്രത്യേകമായി തുറന്നത്. വളരെ കുറച്ചുസമയത്തിനുള്ളിൽ പൈലറ്റ് ജില്ലകളായ ബാനസ്കാന്തയും പഞ്ചമഹലിലും സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ നാലുലക്ഷത്തിൽ അധികം അക്കൗണ്ടുകൾ തുറക്കപ്പെടുകയും ₹750 കോടിയുടെ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗുജറാത്ത് സംസ്ഥാനത്ത് മുഴുവ്വായി 9.40 ലക്ഷം അക്കൗണ്ടുകൾ തുറക്കപ്പെട്ടതോടെ മൊത്തം നിക്ഷേപം ₹3,853 കോടി ആയി. ഇത് സഹകരണ മേഖലയിലെ അംഗങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതോടൊപ്പം സഹകരണ ബാങ്കുകളെയും സുപ്രധാനമായി ശക്തിപ്പെടുത്തിയതായി തെളിയിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ രാജ്യത്താകമാനം നടപ്പിലാക്കിയിരിക്കുന്ന ഈ അതിസാഹസികമായ പദ്ധതി, സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് ധനകാര്യ ഇടപാടുകൾ ലളിതമാക്കുകയാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. പ്രാഥമിക കൃഷി ക്രെഡിറ്റ് സംഘങ്ങളിലെയും പ്രാഥമിക ഡയറി സഹകരണ സംഘങ്ങളിലെയും അംഗങ്ങൾക്ക് ജില്ലാ സെൻട്രൽ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ വഴിയോ സംസ്ഥാന സഹകരണ ബാങ്കുകൾ വഴിയോ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം മെച്ചപ്പെടുത്താനാണ് ഈ കാമ്പയിൻ രൂപകല്പന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഒന്ന്, അംഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ നേരിട്ട് അവരുടെ വാതിലുകളിൽ തന്നെ ലഭ്യമാകുന്നവിധം ഒരുക്കുകയാണ്.

ഈ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ പിന്തുണയായി, പദ്ധതിയുടെ ദേശീയതലത്തിലെ ഉദ്ഘാടനം നടന്നതിന് ശേഷം രണ്ട് മാസത്തിനുള്ളിൽ ബാങ്ക് മിത്രമാരെ ത്വരിതഗതിയിൽ നിയോഗിക്കുകയും, രൂപേ കിസാൻ ക്രെഡിറ്റ് കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്യണമെന്ന് സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കി. ഈ നടപടിമൂലം രാജ്യമുടനീളം ലക്ഷക്കണക്കിന് യുവാക്കൾക്ക് തൊഴിൽ അവസരങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു. ഇതുവഴി സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണവും തൊഴിൽവ്യാപനവും കൈവരികയും ചെയ്തു.

പ്രത്യേകിച്ച് ഗ്രാമീണ മേഖലയിലും അകലെ ഉള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും ഗുണപരമായ വളർച്ചയും ഉണ്ടാകും.

സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് കൂടുതൽ ശക്തിപകരുന്നതിനായി, കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രാലയം റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുമായി (RBI) ചേർന്ന് ധനകാര്യ റിപ്പോർട്ടിംഗിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട പരിഷ്കാരങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കായി ബാലൻസ്ഷീറ്റുകളും അക്കൗണ്ടിംഗ് ഫോർമാറ്റുകളും RBI പുതുക്കിയിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തിക വർഷത്തിന്റെ അവസാന ജോലി ദിവസത്തേക്ക് ബാങ്കുകളുടെ ബാലൻസ്ഷീറ്റുകളും ലാഭ-നഷ്ട അക്കൗണ്ടുകളും നിർബന്ധമായും തയ്യാറാക്കണമെന്ന് ഇപ്പോൾ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ പുതുക്കിയ മാനദണ്ഡങ്ങൾ അംഗീകരിക്കുന്നതിലൂടെ ഇന്ത്യൻ വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾപോലെ തന്നെ കൃത്യതയോടെയും പാരമ്പര്യപരമായ രീതിയിലുമുള്ള ധനകാര്യ രേഖകൾ സംരക്ഷിക്കാൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ഇനി കഴിയും. ഇതോടെ സാമ്പത്തിക അനിയമിതത്വങ്ങളുടെ സാധ്യത കുറയുകയും ധനകാര്യ സ്ഥിരത ഉറപ്പാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

പണമിടപാട് പ്രക്രിയ ഇനി കൂടുതൽ വേഗത്തിലാകും

ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യമായാണ് സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് മാത്രമായി ഒരു പ്രത്യേക ക്ലിയറിംഗ് ഹൗസ് സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നത്. സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ മത്സരക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിച്ച് അവയെ പൊതു മേഖലയിലെയും സ്വകാര്യ മേഖലയിലെയും ബാങ്കുകൾക്കൊപ്പം സമാന നിലയിൽ എത്തിക്കാനുള്ള

ലക്ഷ്യമാണ് ഈ മാർഗ്ഗരേഖകളായ പുതിയ സംരംഭം. രണ്ട് വർഷത്തിനകം ഈ സംവിധാനം പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചാൽ, സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ ഇടപാടുകളുടെ ക്ലിയറിംഗ് ഇവർക്ക് സ്വതന്ത്രമായി നടത്താനാകും. ഇതിലൂടെ പൊതു സ്വകാര്യ ബാങ്കുകളെ ആശ്രയിക്കേണ്ടതില്ല.

ഈ വികസനം ക്ലിയറിംഗ് പ്രക്രിയ വേഗത്തിലാക്കുന്നതിന് പുറമെ, പേയ്മെന്റ് സെറ്റിൽമെന്റുകൾ കൂടുതൽ വേഗത്തിൽ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനും സഹായകരമായിരിക്കും. കൂടാതെ, സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ ഭരണഘടനാ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും സാങ്കേതിക നവോത്ഥരതയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും സർക്കാർ പ്രത്യേകമായ ഒരു മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുന്നുണ്ട്. ദേശീയീകരിച്ച ബാങ്കുകളുമായി ഫലപ്രദമായി മത്സരിക്കാൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള നിർണായകമായ നടപടിയാണ് ഇത്.

നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ പുരോഗതി കാണിക്കുന്നു.

സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് മേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സ്വീകരിച്ച പരിഷ്കാരണ നടപടികളുടെ സഹായത്താൽ നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ (UCBs) സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടാൻ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. “ടെൻഡ് ആൻഡ് പ്രോഗ്രസ്സ് ഓഫ് ബാങ്കിംഗ് ഇൻ ഇന്ത്യ” റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം, ഈ നടപടികൾ UCBs ന്റെ മൂലധന അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ലാഭത്തിലും ആസ്തികളുടെ ഗുണമേന്മയിലും ശ്രദ്ധേയമായ പുരോഗതിക്ക് വഴിവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

അതേസമയം, വാണിജ്യ ബാങ്കുകളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ലോണുകളിലും നിക്ഷേപങ്ങളിലുമുള്ള മന്ദഗതിയിലുള്ള വളർച്ച, നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ നേരിടുന്ന തുടർച്ചയായ വെല്ലുവിളികളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. ഭരണനിരക്കിലും റിസ്ക് മാനേജ്മെന്റിലും നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ മികച്ച പുരോഗതി കൈവരിച്ചതായി റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ റിപ്പോർട്ട് പറയുന്നു. ഭരണനിരക്കിലും റിസ്ക് മാനേജ്മെന്റിലും നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ മികച്ച പുരോഗതി കൈവരിച്ചതായി റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ റിപ്പോർട്ട് പറയുന്നു. നാല് തുടർച്ചയായ നിയന്ത്രണ ഘടനയുടെ അവതരണം, ഡയറക്ടർ ബോർഡുകളുമായും ആശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ തലവന്മാരുമായും നേരിട്ട് ഇടപെടൽ, ഐ.ടി. സംവിധാനം ഉൾപ്പെടെ സൈബർ സുരക്ഷയ്ക്ക് കൂടുതൽ മുൻതൂക്കം നൽകൽ തുടങ്ങിയവ പ്രധാനപ്പെട്ട പരിഷ്കാരങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ലോൺ നൽകലും നിക്ഷേപങ്ങളിലുമുള്ള വളർച്ച മിതമായിരുന്നതായിരുന്നെങ്കിലും, നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ അവരുടെ സാമ്പത്തിക പ്രകടനത്തിൽ സ്ഥിരത കൈവരിച്ചു. 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ, ലോൺ വിതരണം 5 ശതമാനവും നിക്ഷേപം 4.1 ശതമാനവുമാണ് വർദ്ധിച്ചത്. പ്രധാനമായും, ലോൺ-ടു-ഡെപ്പോസിറ്റ് അനുപാതം 62.5 ശതമാനമായി മെച്ചപ്പെട്ടത്, ധനവിതരണത്തിലും ഉറവിട സമാഹരണത്തിലും സമതുലിതവും സ്ഥിരതയുള്ളതുമായ സമീപനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

***

പുണെയിലെ ജനത സഹകരണ ബാങ്കിന്റെ ഡയമണ്ട് ജൂബിലിയിൽ ശ്രീ അമിത് ഷാ പ്രസംഗിക്കുന്നു

‘സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കായി ഒരു വലിയ ബാങ്ക്’ : ജനതാ സഹകാരി ബാങ്ക് മായാത്ത മുദ്ര പതിപ്പിക്കുന്നു

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സ്ഥാപിതമായ സഹകരണ മന്ത്രാലയം, ‘സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധി’ എന്ന തത്വത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. 2047-ഓടെ ഇന്ത്യയെ പുർണ്ണമായി വികസിത രാജ്യമാക്കി മാറ്റാനും, 2027-ഓടെ 5 ട്രില്യൺ ഡോളറിന്റെ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥ കൈവരിക്കാനും ഉള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രധാന ദേശീയ ലക്ഷ്യങ്ങൾ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിന് സഹകരണ മേഖലയിലെ വികസനം നിർണായകമാണ്.

മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പുണെയിൽ നടന്ന ജനത സഹകരണ ബാങ്ക് ലിമിറ്റഡിന്റെ ഡയമണ്ട് ജൂബിലി ആഘോഷങ്ങളിൽ പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ടു, കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ, രാഷ്ട്രത്തിന്റെ വികസനയാത്രയിൽ സഹകരണ രംഗം നിറവേറ്റുന്ന അനിവാര്യമായ പങ്ക് വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു. വ്യക്തിഗത സമൃദ്ധിയും വിടുതല വികസനവുമില്ലാതെ, ദേശീയ ലക്ഷ്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി കൈവരിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. രാജ്യത്തിന്റെ വളർച്ചയിൽ ഓരോ വ്യക്തിയെയും ഉൾക്കൊള്ളിക്കുകയും, ഓരോരുത്തർക്കും അവരുടെ കഴിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തൊഴിൽ ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നത്,

■ മൂലധനം ഇല്ലാതെ പുരോഗതിയിലേക്കുള്ള ഏക വഴി സഹകരണമാണ്. അത് ദേശനിർമ്മാണത്തിൽ വലിയ സംഭാവന ചെയ്യുന്നു

■ ജനത സഹകരണ ബാങ്കിന്റെ ₹9,600 കോടിയിലധികമുള്ള നിക്ഷേപങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസത്തിന്റെ സാക്ഷ്യമായിരിക്കുന്നു

■ ‘സഹകരണ ക്ലിയറിംഗ് ഹൗസ്’ സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ദീർഘദർശനം രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ യാഥാർത്ഥ്യമാകും.

നിലനിലക്കുന്ന ഒരു സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിലൂടെയായിരിക്കും എന്നതും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷങ്ങളിലായി, മോദി സർക്കാർ സഹകരണ മേഖലയെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും അതിന് ദിശയും ശക്തിയും നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സഹകരണം ദേശീയ വികസനത്തിൽ സംഭാവന നൽകുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായ മാർഗമാണെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ വ്യക്തമാക്കി. ഇന്ത്യയുടെ സഹകരണ മാതൃകയെ സർക്കാർ വിപണിമുഖനമാക്കിയിട്ടുണ്ട്, കൂടാതെ സഹകരണ വിദ്യാഭ്യാസം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സഹകരണ സർവകലാശാല ബിൽ പാർലമെന്റിൽ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹകരണത്തിലൂടെ പുതുക്കിയ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ, അതിനെ ദേശീയ പുരോഗതിയുടെ ശക്തിയായി മാറ്റുകയാണ് സർക്കാരിന്റെ ലക്ഷ്യം എന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. “സഹകരണം

എന്നാൽ ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും ചെറുതായുള്ള സംഭാവനകൾ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് വലിയതോതിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കാം. ഇതുവഴി മൂലധനം ഇല്ലാത്തവർക്കും സാമ്പത്തിക വളർച്ചയിൽ പങ്കാളികളാകാനും അതിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ അനുഭവിക്കാനും കഴിയുന്നു,” എന്നും ശ്രീ ഷാ വിശദീകരിച്ചു.

ജനത സഹകരണ ബാങ്ക് ഒരു ഉജ്ജ്വല മാതൃകയാണെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. “ചെറു ആളുകൾക്കായുള്ള വലിയ ബാങ്ക്” എന്ന സന്ദേശം ഈ ബാങ്ക് അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ സാക്ഷാത്കരിച്ച് ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. വർഷങ്ങളായി ബാങ്ക് നേടിയ വിശ്വാസവും അംഗീകാരവും വലിയ അഭിമാനത്തിനിടയാക്കുന്നതാണ് എന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു. 1949-ൽ സ്ഥാപിതമായ ഈ ബാങ്ക് 1988-ൽ ഷെഡ്യൂൾഡ് സഹകരണ ബാങ്ക് എന്ന

അംഗീകാരം നേടി, 2005-ൽ കോർ ബാങ്കിംഗ് സംവിധാനം സ്വീകരിച്ചു. പിന്നീട് 2012-ൽ മൾട്ടി-സ്റ്റേറ്റ് ഷെയർഡ് സഹകരണ ബാങ്കായി മാറി. ഇതുകൂടാതെ, സഹകരണ ഡിമാറ്റ് സേവനങ്ങൾ ആരംഭിച്ച ആദ്യ സഹകരണ ബാങ്ക് എന്ന നിലയിൽ, സഹകരണ ബാങ്കിംഗിന്റെ ആധുനികവൽക്കരണത്തിൽ ഈ ബാങ്ക് അതിന്റെ മുൻഗാമിത്തവും തെളിയിക്കുകയും ചെയ്തു.

രാജ്യത്തിന്റെ ആദ്യ സഹകരണ ഡിമാറ്റ് സ്ഥാപനമാരംഭിച്ച ബാങ്ക് എന്ന പ്രത്യേകത സ്വന്തമാക്കിയ ജനത സഹകരണ ബാങ്കിന്റെ പ്രകടനം വിലയിരുത്തിയ ശ്രീ അമിത് ഷാ, ബാങ്കിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ വളർച്ചയാത്രയ്ക്ക് അഭിനന്ദനം അറിയിച്ചു. 71 ശാഖകൾ, രണ്ട് എക്സ്പ്രെസ്സ് കൗണ്ടറുകൾ, 1.75 ലക്ഷം അംഗങ്ങൾ, 10 ലക്ഷംത്തിലധികം സന്നുഷ്ഠരായ ഉപഭോക്താക്കൾ എന്നിവയുമായി, ഈ ബാങ്ക് ഒരു സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനമായി മാത്രം കാണപ്പെടുന്നില്ല; മറിച്ച്, ഇത് ഒരു വലിയ കുടുംബമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നതാണ് അതിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യവും പ്രത്യേകതയുമെന്നു അദ്ദേഹം ചേർത്തു.

ജനത സഹകരണ ബാങ്ക് വർഷങ്ങളായി നേടിയ വിശ്വാസവും വിശ്വാസ്യതയും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം തെളിയിച്ചുകൊണ്ട്, ₹9,600 കോടിയെ മികവോടെ കടന്നു നിക്ഷേപം, ജനങ്ങളുടെ അശ്രാന്തമായ വിശ്വാസത്തിന്റെ തെളിവാണ് ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. ലാത്തൂർ ഭൂകമ്പം, കൊളാപ്പൂർ-സാംഗ്ലി വെള്ളപ്പൊക്കം, അല്ലെങ്കിൽ COVID-19 മഹാമാരി തുടങ്ങിയ അത്യാഹിത സാഹചര്യങ്ങളിലും, ജനത സഹകരണ ബാങ്ക് എന്നും സാമൂഹിക സേവനത്തിന് മുൻതൂക്കം നൽകിയതായി അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ബാങ്കിന്റെ മാതൃകാപരമായ സാമൂഹിക പങ്കാളിത്തം അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം അഭിനന്ദിച്ചു.

വളർച്ചയ്ക്കായി സാങ്കേതികവിദ്യയെ ഏറ്റെടുക്കുന്നത് അനിവാര്യമാണ്

സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് മേഖലയിലെ സാങ്കേതിക പുരോഗതിയുടെ ആവശ്യകതയെ കുറിച്ച് ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ച ശ്രീ അമിത് ഷാ, തങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും വ്യാപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാൻ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യ സ്വീകരിക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ് എന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു.

രാജ്യമാകെ 1,465 നഗര സഹകരണ ബാങ്കുകൾ ഉള്ളതിൽ, 460 എണ്ണം മഹാരാഷ്ട്രയിലാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത് എന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

ഉർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കായി ഒരു അഖണ്ഡ സംഘടന സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ദീർഘകാലമായി കാത്തിരുന്ന പദ്ധതി ഇപ്പോൾ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കിയതായി ശ്രീ അമിത്

ജനത സഹകരണ ബാങ്ക് സ്ഥാപിച്ചത് ശ്രീ മോറോപ്പന്ത് പിംഗളെ ജിയാണ്. ബഹുമാന്യനായ മോറോപ്പന്ത് ജി വിതച്ച വിത്ത് ഇന്ന് ഒരു വലിയ ആൽമരമായി വളർന്നു, 10 ലക്ഷം പേരുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്ന സ്ഥാപനമായി മാറിയിരിക്കുന്നു. ഇത് നമ്മുടെ സംഘടനയുടെ കഴിവിന്റെയും നല്ല പ്രവർത്തനരീതിയുടെയും പ്രതിഫലനമാണ്. ഒരു സ്ഥാപനം സുതാര്യതയും സമർപ്പണവും അക്ഷുണ്ണമായ നൈതികതയും കൈവരുത്തി പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ, അതിന് വളരെ ദൂരം എത്താൻ കഴിയുമെന്ന് രാജ്യത്തിന് മുഴുവൻ ഈ ബാങ്ക് നൽകുന്ന സന്ദേശമാണ്.

ശ്രീ അമിത് ഷാ

കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി

ഷാ അറിയിച്ചു. ഈ പദ്ധതിക്കായി ₹300 കോടി വിജയകരമായി സമാഹരിച്ചുവെന്നും അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു.

ഒരു ചരിത്രാത്മക നടപടിയായി, രാജ്യത്ത് ആദ്യമായി 'സഹകരണ ക്ലിയറിംഗ് ഹൗസ്' സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നതായി അറിയിച്ചു. ഇതു അടുത്ത രണ്ട് വർഷത്തിനകം പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. ഇത് നടപ്പിലായാൽ, രാജ്യത്തെ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് ക്ലിയറിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഇനി പൊതു ബാങ്കുകളെയോ സ്വകാര്യ ബാങ്കുകളെയോ ആശ്രയിക്കേണ്ടതില്ല; പകരം, ഇവ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ മുഖേന തന്നെ നടക്കും. വാണിജ്യ ബാങ്കുകളിൽ നിലവിൽ ലഭ്യമായ ഒറ്റ തവണ വായ്പാ തീർപ്പാക്കൽ സൗകര്യം

ഇനി സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കും ലഭ്യമാകും എന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ പ്രഖ്യാപിച്ചു. അതോടൊപ്പം, ഭാരതത്തിലെ സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് മികച്ച ഗവർണൻസ് സംവിധാനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കാനും സാങ്കേതിക നവീകരണങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും, ഒരു മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റിയെ രൂപീകരിക്കുന്നതായും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. ഇത് ദേശീയവത്കരിക്കപ്പെട്ട ബാങ്കുകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഫിനാൻസ് ബാങ്കുകൾ, നോൺ-ബാങ്കിംഗ് ഫിനാൻഷ്യൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുമായി സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്ക് മത്സരക്ഷമത നിലനിർത്താൻ സഹായകരമായിരിക്കും.

ഭാരത് മൊബിലിറ്റി ഗ്ലോബൽ എക്സ്‌പോ 2025-ൽ പങ്കെടുത്ത് പ്രധാനമന്ത്രി

‘യാത്രാസൗകര്യം’ സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന മുൻഗണനയെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ മോദി.

- വിക്സിത് ഭാരതത്തിലേക്കുള്ള യാത്ര മൊബിലിറ്റി മേഖലയിൽ പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത വളർച്ചയ്ക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കും
- ശ്രീൻ സാങ്കേതികവിദ്യ, ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾ, ഹൈഡ്രജൻ ഇന്ധനം, ബയോഫ്യൂവൽ എന്നിവയുടെ വികസനത്തിൽ ദൃഢമായ ശ്രദ്ധ നൽകി ഇന്ത്യ.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

ഇന്ത്യ ഇപ്പോൾ ലോകത്തിലെ അഞ്ചാമത്തെ വലിയ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയും, മൂന്നാമത്തെ വലിയ പാസഞ്ചർ വാഹന വിപണിയുമാണ് നിലകൊള്ളുന്നത്. മൂന്ന് ആഗോള സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥകളിലൊന്നായി മാറുന്ന ദിശയിലാണ് രാജ്യം മുന്നേറുന്നത്. ഈ മാറ്റത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, രാജ്യത്തിന്റെ വാഹന വിപണി മുമ്പ് ഒരിക്കലും അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വിധത്തിൽ വളർച്ചയും രൂപാന്തരവും അനുഭവപ്പെടുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു.

ഭാരത് മൊബിലിറ്റി ഗ്ലോബൽ എക്സ്‌പോ 2025 ന് വൽഹിയിലെ ഭാരത് മണ്ഡപത്തിൽ വച്ച് നടന്ന ഉദ്ഘാടന ചടങ്ങിനിടയിലാണ് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചത്. ഇന്ത്യയുടെ ഏറ്റവും വലിയ മൊബിലിറ്റി എക്സ്‌പോവിൽ സംസാരിക്കവെ, ഇന്ത്യയുടെ ഓട്ടോമൊബൈൽ വ്യവസായം വളർച്ചയുടെ പാതയിലാണെന്നും ഭാവിക്കായി പുറംനോട്ടം സജ്ജമാണെന്നും പ്രധാനമന്ത്രി ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. ജനങ്ങളുടെ ആകാംക്ഷകളും യുവാക്കളുടെ ഊർജ്ജവുമാണ് ഈ മേഖലയെ മുന്നോട്ട് നയിക്കുന്നത്. ഓരോ വർഷവും ഇന്ത്യയിൽ വിറ്റഴിക്കപ്പെടുന്ന കാറുകളുടെ എണ്ണം നിർവചി

രാജ്യങ്ങളുടെ ജനസംഖ്യയെ മറികടക്കുന്നു. 'Make in India'യും 'Make for the World' എന്ന പദ്ധതിയും ഇന്ത്യയിലെ കയറ്റുമതി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സഹായകമാകുന്നു. ഇന്ത്യൻ ഓട്ടോ വ്യവസായം കഴിഞ്ഞ ഒരു വർഷത്തിൽ ഏകദേശം 12 ശതമാനം വളർച്ച നേടുകയും, ഏകദേശം 2.5 കോടി കാറുകൾ വിറ്റഴിച്ചതിലൂടെ, രാജ്യത്തിൽ ഉപഭോക്തൃ ആവശ്യങ്ങൾ വലിയ രീതിയിൽ ഉയരുകയാണെന്ന് തെളിയിച്ചു.

ഇന്ത്യയിൽ ഒരു കാലത്ത് നല്ല റോഡുകളുടെ അഭാവം പലരെയും കാറുകൾ വാങ്ങുന്നതിൽ നിന്ന് പിന്തിരിപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ, അതിവേഗമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനവും സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച പ്രായോഗിക നടപടികളും റോഡ് ഗതാഗതം (ട്രാഫിക്) മെച്ചപ്പെടുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചിരിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. യാത്രാസൗകര്യം രാജ്യത്തിന്റെ പ്രധാന മുൻഗണനയാണെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഇന്ത്യയിൽ വാഹന നിർമ്മാണത്തിനായി സമഗ്രമായ ഒരു ഇക്കോസിസ്റ്റം നിർമ്മിക്കാൻ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണെന്നും അദ്ദേഹം ഉറപ്പുനൽകി.

കഴിഞ്ഞ നാല് വർഷത്തിനിടെ ഈ മേഖലയിലേക്ക് 36 ബില്യൺ

ഡോളറിൽ കൂടുതൽ വിദേശ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കപ്പെടുകയും, അടുത്ത വർഷങ്ങളിൽ ഈ സംഖ്യ വലിയ രീതിയിൽ വർദ്ധിക്കുമെന്നും പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. രാജ്യത്ത് മൾട്ടി-ലെയിൻ ഹൈവേകളും എക്സ്പ്രസ്സ് വേകളും സജീവമായി നിർമ്മിച്ചുവരികയാണ്. പ്രധാനമന്ത്രി ഗതിശക്തി നാഷണൽ മാസ്റ്റർ പ്ലാനിലൂടെ മൾട്ടിമോഡൽ കണക്ഷൻ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ ലക്ഷ്യമിടുകയും ചെലവ് കുറയ്ക്കാൻ സാധിച്ചതായും ശ്രീ മോദി ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. നാഷണൽ ലജിസ്റ്റിക്സ് പോളിസിയിലൂടെ സഹായത്തോടെ, ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും കഴിവുള്ള ലജിസ്റ്റിക്സ് ചെലവുള്ള രാജ്യമായി ഇന്ത്യയെ മാറ്റുകയാണ് ലക്ഷ്യമെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

വാഹന വ്യവസായത്തിന് അനുകൂലമായ സാഹചര്യങ്ങൾ

ഭാവിയെ പല പതിറ്റാണ്ടുകളിലും ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും യുവജനസംഖ്യയുള്ള രാജ്യമായി ഇന്ത്യ തുടരുന്നതും, യുവാക്കളാണ് രാജ്യത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഉപഭോക്തൃ അടിത്തറയെന്നും പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു. അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളും ആകാംക്ഷകളും പുതിയ വാഹനങ്ങളിലേക്കുള്ള വലിയ ആവശ്യം സൃഷ്ടിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. കഴിഞ്ഞ ഒരു പതിറ്റാണ്ടിനിടെ 25 കോടി ഇന്ത്യക്കാർ ഓരിന്ദ്രവേയിൽ

നിന്ന് ഉയർന്നുവന്നതോടെ, തങ്ങളുടെ ആദ്യ വാഹനമെടുത്തുകൊണ്ട് ഒരു പുതിയ മധ്യവർഗ്ഗം രൂപംകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു. രാജ്യത്ത് നടക്കുന്ന സമഗ്ര വികസനവും ജനങ്ങളുടെ പുരോഗതിയും വാഹനമേഖലയെ തുടർന്നും ശക്തമായി അനുകൂലിക്കും എന്നും പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തമാക്കി.

ബലമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളോടൊപ്പം, ഇന്ത്യ പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യകളും സജീവമായി സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഫാസ്റ്റാഗിന്റെ പരിചയപ്പെടുത്തലിലൂടെ ഇന്ത്യയിലെ വാഹനയാത്ര വളരെ സൗകര്യപ്രദമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. രാജ്യത്ത് മുഴുവൻ എലിക്ട്രിക് യാത്രാനുഭവം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള സർക്കാരിന്റെ ശ്രമങ്ങൾക്കു ദേശീയ കോമൺ മൊബിലിറ്റി കാർഡ് ശക്തി പകരുന്നു. ഇന്ത്യ ഇനി സ്മാർട്ട് മൊബിലിറ്റിയിലേക്കാണ് മുന്നേറുന്നത് എന്നും പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തമാക്കി. കണക്ടഡ് വാഹനങ്ങളും ഓട്ടോമേറ്റഡ് ഡ്രൈവിംഗ് സാങ്കേതികവിദ്യകളും വേഗത്തിൽ വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നൂവേനും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

ഓട്ടോ വ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കുള്ള 'മേക്ക് ഇൻ ഇന്ത്യ'യുടെ പങ്ക്

ഇന്ത്യയുടെ ഓട്ടോ വ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് ആധാരമായ 'മേക്ക് ഇൻ ഇന്ത്യ' പദ്ധതിയുടെ നിർണായക പങ്ക് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി വിശദീകരിച്ചു. മേക്ക് ഇൻ ഇന്ത്യ ദൗത്യത്തിന് പുതുതായും വേഗതയും നൽകിയ പി എൽ ഐ (PLI) പദ്ധതികൾ, ഇതിനോടകം ₹2.25 ലക്ഷം കോടി വിലവരുന്ന വിൽപ്പനയ്ക്ക് വഴിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, ഈ പദ്ധതികൾ ഓട്ടോ മേഖലയിൽ 1.5 ലക്ഷം നേരിട്ടുള്ള തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓട്ടോ മേഖലയിലെ തൊഴിൽസൃഷ്ടിക്ക് മറ്റ് മേഖലകളിലും പ്രതിഫലനം ഉണ്ടാകുന്നതോടെ സമഗ്രവികസനത്തിന് ഇത് സഹായകമാകുന്നുണ്ടെന്നും പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തമാക്കി.

ഓട്ടോ വ്യവസായത്തിന്റെ വ്യാപനം ചെറുകിട-മധ്യതര വ്യവസായം (MSME), ലജിസ്റ്റിക്സ്, ടൂറിസം, ഗതാഗതം എന്നീ മേഖലകളിൽ പുതിയ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നുവെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തമാക്കി. ഹരിത സാങ്കേതികവിദ്യകൾ, ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾ, ഹൈഡ്രജൻ ഇന്ധനം, ബയോഫ്യൂവൽസ് എന്നിവയുടെ വികസനത്തിനായി ഗുരുതരമായ ശ്രമം ചെലുത്തുകയാണെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഇത്തരമൊരു ദർശനത്തിന്റെ ഭാഗമായാണ് നാഷണൽ ഇലക്ട്രിക് മൊബിലിറ്റി മിഷൻ, ഗ്രീൻ ഹൈഡ്രജൻ മിഷൻ തുടങ്ങിയ പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചതെന്നും പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു.

ഇലക്ട്രിക് മൊബിലിറ്റിയിലെ അതിവേഗ വളർച്ച

രാജ്യത്താകെ മൾട്ടി-ലെയർ ഹൈവേകളും എക്സ്പ്രസ്സ് വേകളും നിർമ്മിക്കപ്പെടുകയാണ്.

പ്രധാനമന്ത്രി ഗതിശക്തി യോജന മൾട്ടിമോഡൽ കണക്ടിവിറ്റിയെ വേഗതയിലാക്കി, ലോജിസ്റ്റിക്സ് ചെലവുകൾ കുറച്ചിരിക്കുന്നു.

കഴിഞ്ഞ വർഷം ഇന്ത്യൻ വാഹന വ്യവസായം ഏകദേശം 12 ശതമാനം വളർച്ച നേടി

ഏകദേശം 2.5 കോടി കാറുകളുടെ വിൽപ്പന ഇന്ത്യയിലെ നിരന്തരം ഉയർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആവശ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർഷത്തിനിടെ വൈദ്യുത വാഹനങ്ങളുടെ വിൽപ്പന 640 മടങ്ങ് ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. 2024ൽ മാത്രം 16.80 ലക്ഷംത്തിലധികം വൈദ്യുത വാഹനങ്ങൾ വിൽക്കപ്പെട്ടു.

കഴിഞ്ഞ കുറച്ച് വർഷങ്ങളായി ഇന്ത്യയിൽ ഇലക്ട്രിക് മൊബിലിറ്റിയിലെ അതിവേഗ വളർച്ചയെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട്, കഴിഞ്ഞ ഒരു പതിറ്റാണ്ടിനിടെ ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ വിൽപ്പന 640 മടങ്ങ് വർദ്ധിച്ചതായി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പറഞ്ഞു. പത്തു വർഷം മുമ്പ് വർഷത്തിൽ 2,600 ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾ മാത്രമാണ് വിറ്റു പോയിരുന്നത്, പക്ഷേ 2024-ൽ ഇത് 16.80 ലക്ഷം ആയി ഉയർന്നു. ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യയിൽ ദിവസേന വിറ്റു പോകുന്ന ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണം, ഒരു പതിറ്റാണ്ട് മുമ്പ് ഒരു വർഷം മുഴുവനായി വിറ്റു പോയ വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണത്തേക്കാൾ ഉറപ്പിയാണെന്ന് അദ്ദേഹം നിരീക്ഷിച്ചു. ഈ പതിറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തോടെ ഇന്ത്യയിൽ ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണം എട്ടുമടങ്ങ് വർദ്ധിക്കാമെന്ന പ്രതീക്ഷയും അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

ഇലക്ട്രിക് മൊബിലിറ്റിയുടെ വിപുലീകരണത്തിന് സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച നയനിർണ്ണയങ്ങളും നൽകിയ പിന്തുണയും ശ്രദ്ധേയമാണെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി നരേന്ദ്ര മോദി പറഞ്ഞു. അഞ്ചു വർഷം മുമ്പ് ആരംഭിച്ച ഫെയിം-2 (FAME-2) പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി, ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ വാങ്ങലിനും ചാർജിംഗ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനത്തിനും സർക്കാർ ₹8,000 കോടിയിലധികം പ്രോത്സാഹന ധനസഹായം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ 16 ലക്ഷംകൂടി ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങാൻ സബ്സിഡി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്, അതിൽ 5,000-ത്തിലധികം ഇലക്ട്രിക് ബസുകളും ഉൾപ്പെടുന്നു. കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകിയ 1,200-ത്തിലധികം ഇലക്ട്രിക് ബസുകൾ നിലവിൽ ഡെൽഹിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതായി പ്രധാനമന്ത്രി കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

രണ്ടു ചക്ര വാഹനങ്ങൾ, മൂന്ന് ചക്ര വാഹനങ്ങൾ, ഇ-ആംബുലൻസുകൾ, ഇ-ട്രക്കുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ ഏകദേശം 28 ലക്ഷം ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിന് സർക്കാർ സഹായം നൽകാനാണ് പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നതെന്ന് അടുത്തിടെ ആരംഭിച്ച പ്രധാനമന്ത്രി ഇ-ഡ്രൈവ് പദ്ധതിയെ കുറിച്ച് പരാമർശിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു.

കാലാവസ്ഥാ മാറ്റം എന്ന വെല്ലുവിളിയെ നേരിടൽ

ഗ്ലോബൽ വാർമിംഗും കാലാവസ്ഥാ മാറ്റവും നേരിടുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സോളാർ ഊർജ്ജത്തിന്റെയും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ ഇന്ധനങ്ങളുടെയും പ്രചാരണത്തിന് തുടർച്ചയായ ശ്രമം ആവശ്യമാണ് എന്നതിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി ഊന്നൽ നൽകി. വൈദ്യുതി വാഹന മേഖലയിലും സുരോർജ്ജ മേഖലയിലും ഇന്ത്യ നേടുന്ന വലിയ പുരോഗതി അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം സൂചിപ്പിച്ചു. റൂഫ് ടോപ്പിൽ സോളാർ പാനലുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പ്രധാന പദ്ധതി ആണ് പി.എം. സൂര്യ ഘർ-ഫീ ഇലക്ട്രിസിറ്റി സ്കീം. ഈ മേഖലയിലെ ബാറ്ററിയുടെയും സ്റ്റോറേജ് സംവിധാനങ്ങളുടെയും ഉയർന്നുവരുന്ന ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രി, ആധുനിക രാസസംയോജന ബാറ്ററി സ്റ്റോറേജ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ₹18,000 കോടി വിലമതിക്കുന്ന ഉൽപാദന പ്രേരണ പദ്ധതി കേന്ദ്ര സർക്കാർ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അറിയിച്ചു. രാജ്യത്തെ യുവാക്കൾ ഈർജ്ജ സംരക്ഷണ മേഖലയിലേക്ക് സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ ആരംഭിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ആഹ്വാനം ചെയ്തു, ഇത് പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ രാജ്യത്തിന് നൽകാവുന്ന പ്രധാന സംഭാവനയാകുമെന്നും പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തമാക്കി.

♦ ♦ ♦

ശ്രീ അമിത് ഷാ ഭോപാലിൽ ഗ്ലോബൽ ഇൻവസ്റ്റേഴ്സ് സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നു.

വികസിത് ഭാരതത്തിന്റെ നിർമ്മാണത്തിന് പ്രധാന ശക്തിയായി നിക്ഷേപ ഉച്ചകോടികൾ.

■ ഗ്ലോബൽ ഇൻവസ്റ്റേഴ്സ് സമ്മേളനത്തിൽ ₹30.77 ലക്ഷം കോടിയുടെ ഉടമ്പടികൾ ഒപ്പുവച്ചു.

■ ഭാരതീയ കമ്പനികൾ, ആഗോള സിഇഒമാർ, യൂണികോൺ സ്ഥാപകർ, 50ലധികം രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രതിനിധികൾ തുടങ്ങിയവർ ഈ പരിപാടിയിൽ പങ്കെടുത്തു.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി 2047ഓടെ ഇന്ത്യയെ പൂർണ്ണമായി വികസിത രാജ്യമായി മാറ്റുകയും 2027ഓടെ ലോകത്തിലെ മൂന്നാമത്തെ വലിയ സാമ്പത്തിക ശക്തിയായി ഉയർത്തുകയും ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉയർന്ന ലക്ഷ്യം രാജ്യത്തിന്റെ യുവജനങ്ങൾക്കും 140 കോടി പുരമാർക്കും മുന്നിൽ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ... ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിലും അതിലേക്കുള്ള പ്രഗത്ഭിയിലും നിക്ഷേപ സമ്മേളനം പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു.

മധ്യപ്രദേശിലെ ഭോപാലിൽ നടന്ന 'ഗ്ലോബൽ ഇൻവസ്റ്റേഴ്സ് സമ്മിറ്റ്'ൽ കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രിയായ ശ്രീ അമിത് ഷാ ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചു. ദേശീയ വികസനത്തിന് വേണ്ടി പ്രധാനമന്ത്രി മോദിയുടെ 'ടിം ഇന്ത്യ' സമീപനത്തിന്റെ ഭാഗമായി കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി സഹകരണം വളർത്തുന്ന ഇന്ത്യാ സർക്കാരിന്റെ ദൃഷ്ടികോണത്തിന് ഈ സമ്മേളനം അനുസൃതമാണെന്ന് അദ്ദേഹം ഉയർത്തിക്കാട്ടി.

സമ്മേളനത്തിനിടയിൽ, ₹30.77 ലക്ഷം കോടിയുടെ ധാരണാപത്രങ്ങൾ (MoUs) ഒപ്പുവച്ചു. ഈ ഉടമ്പടികളിൽ പലതും

നടപ്പിലാക്കുമെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ വ്യക്തമാക്കി. ഇതിലൂടെ സംസ്ഥാനത്ത് വലിയ വ്യവസായങ്ങൾക്കൊപ്പം അനുബന്ധ വ്യവസായങ്ങളുടെയും സ്ഥാപനം സുഗമമാകും. മധ്യപ്രദേശിന്റെ നിക്ഷേപ സമ്മേളനം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വളർച്ച വേഗത്തിലാക്കിയതുപോലെ ഇന്ത്യയുടെ മൊത്തത്തിലുള്ള വികസനത്തിലേക്കും വലിയ സംഭാവന നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം കുട്ടിച്ചേർത്തു. ഇതിന്റെ ഫലമായി അടുത്ത കാലത്തേക്ക് മധ്യപ്രദേശ് രാജ്യത്തെ പ്രധാന വ്യവസായകേന്ദ്രമായി ഉയർന്നുവരാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

50-ലധികം രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നുള്ള പ്രതിനിധികൾ നിക്ഷേപ സാധ്യതകൾ അന്വേഷിച്ചു

രണ്ട് ദിവസം നീണ്ടു നിന്ന സമ്മേളനത്തിൽ 200-ലധികം ഇന്ത്യൻ കമ്പനികളും, 200-ലധികം ആഗോള സിഇഒമാരും, 20-ലധികം യൂണികോൺ സ്ഥാപകരും, 50-ലധികം രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നുള്ള പ്രതിനിധികളും പങ്കെടുത്തു എന്നും ഇവർ എല്ലാവരും സംസ്ഥാനത്ത് നിക്ഷേപിക്കാൻ വലിയ താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു എന്നും ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. മധ്യപ്രദേശ് ഈ അവസരം മുതലെടുത്ത് തന്റെ വ്യവസായപരവും പ്രദേശികവും ആഗോളവുമായ

സാധ്യതകൾ തുറന്നുകാട്ടിയെന്നും, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വികസനത്തിന് ഒരു പുതിയ രൂപം നൽകിയെന്നും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

ഭാരതത്തിന്റെ മഹത്തായ സാംസ്കാരിക പൈതൃകത്തിൽ സമൃദ്ധമായ മധ്യപ്രദേശ്, പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ "വികാസ് ഭി, വിരാസത് ഭി" എന്ന ദൃഷ്ടികോണം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിലേക്ക് സജീവമായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് എന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ ഉയർത്തിക്കാട്ടി. നവീനമായ ഒരു നടപടിയായി, മധ്യപ്രദേശ് മേഖലയ്ക്ക് അനുസൃതമായ നിക്ഷേപ സമ്മേളനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാവിയിൽ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കുള്ള മാതൃകയായി ഈ മാതൃക മാറാനിടയുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

ഈ സമ്മേളനം നാട്ടിലെയും ആഗോളതലത്തിലെയും നിക്ഷേപങ്ങൾക്ക് ബഹുവിധ വഴികൾ തുറന്നിട്ടുണ്ടെന്നും, ഇത് രാജ്യത്തിന്റെ സമഗ്ര സാമ്പത്തിക വളർച്ചക്ക് വഴിയൊരുക്കുമെന്നും, ഇതുകൂടാതെ, പ്രത്യേകിച്ച് ഇന്ത്യയുടെ 'അമൃതതലമുറ'ക്ക് വേണ്ടി, നൈപുണ്യ വികസനത്തിനുള്ള പുതിയ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുമെന്നും ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. ഇന്ത്യയെ ആഗോള നിർമാണ കേന്ദ്രമായി സ്ഥാപിക്കാനുള്ള

ശ്രമത്തിൽ ഈ സമ്മേളനം നിർണായകപങ്ക് വഹിക്കും എന്നും അദ്ദേഹം വിശദീകരിച്ചു.

സുതാര്യമുള്ള ഭരണം ആഗോള നിക്ഷേപകരെ ആകർഷിക്കുന്നു

ഭാരതത്തിന്റെ ഹൃദയഭാഗമായ മധ്യപ്രദേശ് ശക്തമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെയും പ്രാവീണ്യമുള്ള തൊഴിലാളിപങ്കാളിത്തത്തിന്റെയും സുതാര്യമുള്ള ഭരണമുറയുടെയും കാര്യക്ഷമമായ ഭരണസംവിധാനത്തിന്റെയും ഫലമായി പ്രധാന നിക്ഷേപകേന്ദ്രമായി ഉയർന്ന് വന്നിരിക്കുന്നു എന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. ഈ ഘടകങ്ങൾ നിക്ഷേപത്തിന് ഏറെ അനുയോജ്യമായ ഒരു അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുകയും അതിലൂടെ അനേകം നിക്ഷേപകരെ ആകർഷിക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വ്യാപകമായ വിപണിയാണ് ആവശ്യം നയിക്കുന്ന സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും വളർച്ചയെ വേഗത്തിലാക്കുകയും ചെയ്തതെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ഭൂമിയുടെ ലഭ്യത, തൊഴിൽശക്തി, ധാരാളം ഖനിസമ്പത്തുകൾ എന്നിവ മധ്യപ്രദേശിലെ വ്യവസായ സാധ്യതകൾക്ക് വലിയ ഉത്തേജനം നൽകിയതായി അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഖനിസമ്പത്തുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നായ മധ്യപ്രദേശ് വിവിധ മേഖലകളിൽ നിക്ഷേപത്തിന് ഒരു പ്രധാന ഹബ്ബായി നിലവകാശിരിക്കുകയാണ്. ഒരു കാലത്ത് BIMARU സംസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മധ്യപ്രദേശ്, ഫലപ്രദമായ ഭരണത്തിലൂടെ കഴിഞ്ഞ ഇരുപത് വർഷങ്ങളിൽ അതിശയകരമായ മാറ്റം കൈവരിച്ചു എന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. ഈ കാലയളവിൽ അഞ്ച് ലക്ഷം കിലോമീറ്റർ ഓരോരുത്തരുടെയും റോഡ് ശൃംഖല വികസിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്, കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്ത് ആറ് വിമാനത്താവളങ്ങൾ നിലവിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇതിന് പുറമെ, മധ്യപ്രദേശ് 31 ഗിഗാവാട്ട് ഊർജ്ജ ശേഷി നേടിയിട്ടുണ്ട്, അതിൽ 30 ശതമാനം ശുദ്ധ ഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുള്ളതാണ്.

കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രി സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിലുള്ള പ്രഥമശ്രേണിയിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യം പ്രസക്തമാക്കി. ഇന്ത്യൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മാനേജ്മെന്റ് (IIM), ഇന്ത്യൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ടെക്നോളജി (IIT), ഓൾ ഇന്ത്യ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മെഡിക്കൽ സയൻസ് (AIIMS), ഇന്ത്യൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ട്രോപ്പിക്കൽ മിറ്റിയറോളജി (IITM), നിഫ്റ്റ് (NIFT), നിഫ്ഡി (NIFD) തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തെ യുവാക്കളെ നവീന അവസരങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഒരുക്കുകയാണെന്ന് അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഇന്ത്യയുടെ ഓർഗാനിക് പഞ്ചിയുടെ 25 ശതമാനവും മധ്യപ്രദേശ് തന്നെയാണ് നൽകുന്നത്, കൂടാതെ

ഫുഡ് പ്രോസസ്സിംഗ് മേഖലയിലും ഈ സംസ്ഥാനത്തിന് തന്ത്രപ്രധാനമായ സ്ഥാനം ഉള്ളതായും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. വ്യവസായ വളർച്ചയെ കൂടുതൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി, മധ്യപ്രദേശ് സർക്കാർ 2025-ലെ വ്യവസായ വർഷമായി പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു.

വ്യവസായ സുഹൃദ്ധാതാവരണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി രൂപപ്പെടുത്തിയ ജന വിശ്വാസ ബിൽ പാസാക്കുന്ന ആദ്യ സംസ്ഥാനമായി മധ്യപ്രദേശ് എന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഇത് വ്യവസായ സുഹൃദ്ധപരമായ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിലേക്കുള്ള പ്രതിബദ്ധതയെ കൂടുതൽ ബലപ്പെടുത്തുന്നതായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

വികസനത്തിന്റെ ശക്തമായ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പുതുവഴികൾ നിർമ്മിക്കുന്നു.

കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ, കഴിഞ്ഞ പതിറ്റാണ്ടിനിടെ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഇന്ത്യ കൈവരിച്ച അതിശയകരമായ സാമ്പത്തിക പുരോഗതി വിശദമായി മുന്നോട്ടുവച്ചു. ഈ കാലയളവിൽ ഇന്ത്യയുടെ വീദേശ നാണയശേഖരം, മുടങ്ങിയ ആന്തരിക ഉൽപ്പാദന മൂല്യം (GDP), ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും പ്രതിശീരോ മധ്യവരുമാനം തുടങ്ങിയവ ഇരട്ടിയായി വർദ്ധിച്ചതായി അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിച്ചു. ഇതെല്ലാം ഇന്ത്യയുടെ വളർച്ചാപഥത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതാണെന്നും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സർക്കാർ ഇന്ത്യയുടെ ഭാവിയ്ക്കായി ശക്തമായ അടിസ്ഥാന സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുകയാണെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ വ്യക്തമാക്കി. ഈ അടിസ്ഥാനയുടെ

അടിസ്ഥാനത്തിലായാണ് അടുത്ത പത്ത് വർഷങ്ങളിൽ നിരവധി പുതിയ വികസനദിശകൾ തുറക്കപ്പെടുക. ഈ കാലയളവിലെ പ്രധാന നേട്ടങ്ങളിൽ ഒന്ന്, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു ശേഷം 75 വർഷം പിന്നിട്ടിട്ടും ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമല്ലായിരുന്ന 54 കോടി പേർക്ക് സാമ്പത്തിക ഉൾക്കൊള്ളലിന്റെ സാധ്യത സൃഷ്ടിച്ചുവെന്നതാണ്. അസാധ്യമാകലും ദീവാളി കേസുകളും കുറയ്ക്കുന്നതിനായി സർക്കാർ പ്രധാനപ്പെട്ട അടിസ്ഥാനപരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി, നോൺ-പെർഫോമിംഗ് ആസ്തികൾ (NPA) 2.5 ശതമാനത്തിലേക്കെത്തിച്ചുവെന്നും, ജിഎസ്ടി വിജയകരമായി നടപ്പാക്കിയതോടൊപ്പം, സംരംഭങ്ങൾക്കായി സിംഗിൾ-വിൻഡോ ക്ലിയറൻസ് സംവിധാനം അവതരിപ്പിക്കുകയും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തുവെന്നും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

ഭാരതത്തിലെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യപരമായ വിപുലമായ മാറ്റങ്ങൾ ഓർക്കെ, ശ്രീ അമിത് ഷാ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയത് 60,000 കിലോമീറ്റർ നീളമുള്ള ദേശീയപാതകളും 8 ലക്ഷം കിലോമീറ്റർ ഗ്രാമ റോഡുകളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നതാണ്. കൂടാതെ, രാജ്യത്തെ വിമാനത്താവളങ്ങളുടെ എണ്ണം 74ൽ നിന്ന് 157ലേക്ക് ഉയർന്നതായും, റെയിൽവേ വികസനം ഇരട്ടിയായി വളർന്നതായും, കാർഗോ കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള ശേഷിയും രണ്ട് മടങ്ങ് വർദ്ധിച്ചതായും അദ്ദേഹം വിശദീകരിച്ചു. ധൈര്യമായ ഇടപെടലുകൾ വഴിയാക്കി ഇന്ത്യ അടുത്ത 25 വർഷങ്ങളിൽ ആഗോള സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന ഉയർന്നുവരുന്ന മേഖലകളിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിക്കുന്ന ശക്തിയായി മാറിയിരിക്കുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

***

പ്രധാനമന്ത്രി മോദി ഭാരത് ടെക്സ് 2025 ൽ സംസാരിക്കുന്നു. വസ്ത്ര വ്യവസായ മേഖല വികസിത ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവി നെയ്യുന്നു

- ആഗോള നയരൂപകർക്കും വ്യവസായ നേതാക്കൾക്കും ഇടയിലെ ബിസിനസ്, സഹകരണം, പങ്കാളിത്തം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള ശക്തമായ വേദിയായി ഭാരത് ടെക്സ് ഉയർന്ന് വരുന്നു
- ഭാരത് ടെക്സ് രാജ്യത്തിന്റെ സമൃദ്ധമായ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യത്തെ ആഘോഷിക്കുന്നതോടൊപ്പം, രാജ്യത്തെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പരമ്പരാഗത വസ്ത്രങ്ങളുടെ വൈവിധ്യത്തെയും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.
- വസ്ത്രവിനിയോഗ മേഖലയിൽ ഒരു വർഷത്തിനിടെ 7% വളർച്ച കൈവരിച്ച ഇന്ത്യ, ഇന്ന് ആഗോളതലത്തിൽ ആറാമത്തെ വലിയ വസ്ത്ര-വസ്ത്രരംഗം കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്ന രാജ്യമായി സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

ഭാരത് ടെക്സ് ഒരു പ്രമുഖ ആഗോള വസ്ത്രപ്രദർശനമായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. നയരൂപാക്കൾ, സിഇഒമാർ, വ്യവസായ നേതാക്കൾ തുടങ്ങിയവർക്കിടയിലെ ബിസിനസ് ഇടപാടുകൾക്കും, സഹകരണങ്ങൾക്കും, തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തങ്ങൾക്കും ഇത് ശക്തമായ വേദിയായുന്നു. 120-ലധികം രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ആയിരക്കണക്കിന് സംരംഭകർ പങ്കെടുത്തിരിക്കുന്നതോടെ, ഈ പരിപാടി അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിൽ വലിയ പ്രാധാന്യം നേടിയിരിക്കുന്നതിനൊപ്പം, അതിന്റെ പ്രാധാന്യവും പ്രതിഷ്ഠയും ദിവസേന വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ന്യൂഡെൽഹിയിലെ ഭാരത് മന്ദപത്തിൽ നടന്ന ഭാരത് ടെക്സ് 2025-ൽ വസ്ത്ര വ്യവസായ പ്രതിനിധികളുടെയും സംരംഭകരുടെയും വലിയ ഒരു സമ്മേളനത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട്, പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി ഈ രംഗത്തെ മുഖ്യധനനക്ഷേപം, കയറ്റുമതി, സമഗ്ര വളർച്ച എന്നിവക്ക് ഭാരത് ടെക്സ് നിർണായകമായി സംഭാവന ചെയ്യുന്നതായി പറഞ്ഞു. ഭാരത് ടെക്സ്

ഇന്ത്യയുടെ സമൃദ്ധമായ പാരമ്പര്യത്തെ മാത്രം പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നില്ല എന്നും ഒരു വികസിത രാഷ്ട്രമായി ഉയരാനുള്ള ആഗ്രഹങ്ങൾക്കും ദിശകളും പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് ഈ വേദി എന്നും ഇതിലൂടെ ദേശീയ അഭിമാനത്തിന് അർഹമായ ഒരു നേട്ടം ഇന്ത്യ കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

കഴിഞ്ഞ വർഷം ഇന്ത്യ വസ്ത്രവും വസ്ത്രോപകരണങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള കയറ്റുമതിയിൽ 7 ശതമാനം വളർച്ച രേഖപ്പെടുത്തി എന്നും ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ആഗോളതലത്തിൽ ഈ മേഖലയിലെ ആറാമത്തെ വലിയ കയറ്റുമതി രാജ്യമെന്ന നിലയിൽ ഇന്ത്യ തന്റെ സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു എന്നും പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി വ്യക്തമാക്കി. ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യയുടെ വസ്ത്ര കയറ്റുമതി ₹3 ലക്ഷം കോടിയിലേക്ക് എത്തിയിരിക്കുകയാണ്, അതേസമയം 2030 ഓടെ ₹9 ലക്ഷം കോടി എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യമാണ് സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഈ നേട്ടങ്ങൾക്ക് പിന്നിൽ കഴിഞ്ഞ ഒരു ശോബുത്തിലധികമായി സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച ദൃഢമായ നയങ്ങളും പദ്ധതികളുമാണ്.

അതിന്റെ ഫലമായി, വസ്ത്രമേഖലയിൽ വിദേശനിക്ഷേപം രണ്ടിരട്ടിയായി വർദ്ധിച്ചുവെന്നും, ഈ വളർച്ച ഇന്ത്യയുടെ ആഗോള വ്യാപാര സാധ്യതകളെ വൻതോതിൽ ശക്തിപ്പെടുത്തിയതാണെന്നും പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു.

വസ്ത്രമേഖലയിലെ വളർച്ചയ്ക്ക് ഊർജ്ജം നൽകി സർക്കാർ നയപദ്ധതികൾ

ഭാരത് ടെക്സ് രാജ്യത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക വൈവിധ്യത്തിന് തെളിവാകുന്നവയാണ്, വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിലെ പരമ്പരാഗത വസ്ത്രരീതികളിൽ അത് വ്യക്തമായി പ്രതിഫലിക്കുന്നു. കിഴക്കിൽ നിന്നും പടിഞ്ഞാറേക്കും, വടക്കിൽ നിന്നും തെക്കേക്കും ഇന്ത്യയ്ക്ക് സ്വന്തം തനതായ വസ്ത്രരീതികളുടെ വിശാലവും സമൃദ്ധവുമായ ശേഖരമുണ്ട് - ലഖ്നൗവിന്റെ ചിരൻകാരി, രാജസ്ഥാനും ഗുജറാത്തുമാരുടെ ബന്ധനി, ഗുജറാത്തിന്റെ പട്ടോള, ബനാരസിന്റെ ബനാരസി സിൽക്ക്, തെക്കേ ഇന്ത്യയിലെ കാഞ്ചീവർം സിൽക്ക്, ജമ്മു-കശ്മീരിലെ പഷ്മിനാ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഇന്ത്യയുടെ പൈതൃക സമൃദ്ധിക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ് എന്ന് ഭാരതത്തിന്റെ സമൃദ്ധമായ

വസ്ത്രപാരമ്പര്യം മുൻനിർത്തി പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പറഞ്ഞു. ഇന്ത്യയുടെ വസ്ത്രമേഖലയുടെ തനതായതും ആഗോള തലത്തിൽ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഭാവിയിലെ വളർച്ചക്ക് ദിശനൽകുന്നതിനും ഈ പരിപാടിക്ക് നിർണായക പങ്കുണ്ടെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു.

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി വസ്ത്രമേഖലയിലെ സംരംഭകരെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായി ബാങ്കിംഗ് മേഖലയോട് ആഹ്വാനം ചെയ്തു. വ്യവസായ വികസനത്തിനും തൊഴിൽ സൃഷ്ടിക്കും സഹായകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു. രാജ്യത്ത് ഏറ്റവും കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ ഒരുക്കുന്ന മേഖലകളിലൊന്നാണ് വസ്ത്രമേഖലയെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി വ്യക്തമാക്കി. ഇന്ത്യയുടെ നിർമ്മാണ മേഖലയിൽ ഈ മേഖല 11 ശതമാനം സംഭാവന നൽകുന്നുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. 2025 ലെ ജനറൽ ബജറ്റിൽ പ്രഖ്യാപിച്ച 'മിഷൻ മാനുഫാക്ചറിംഗ്' പദ്ധതിയെ ഉദ്ധരിച്ചു കൊണ്ട്, നിക്ഷേപവും വളർച്ചയും ലക്ഷക്കണക്കിന് വസ്ത്രതൊഴിലാളികൾക്ക് ഗുണം ചെയ്യുന്നതായി പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു. ഇതിൽ 80 ശതമാനത്തോളം സംഭാവന നൽകുന്നത് ചെറിയും ഇടത്തരം സംരംഭങ്ങളുമാണ് (MSME), എന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

വ്യവസായ മേഖലയിലെ വെല്ലുവിളികൾ അഭിമുഖീകരിക്കാനും അതിന്റെ മുഴുവൻ സാധ്യതകളും ഏറ്റെടുക്കാനും സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണെന്ന് വീണ്ടും ഊന്നിത്തന്നു കൊണ്ടാണ് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി കാട്ടൻ പ്രൊവക്സിവിറ്റി മിഷൻ പ്രഖ്യാപിച്ചത്. ഇത് സ്ഥിരതയുള്ള പഞ്ചസാര വിതരണം ഉറപ്പാക്കാനും, ആഗോള മത്സരക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കാനും, നൂൽമുതൽ അന്തിമ ഉത്പന്നം വരെ ഉള്ള വസ്ത്രമേഖലയുടെ മുഖ്യവളർച്ച ശൃംഖല ശക്തിപ്പെടുത്താനും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇതിനൊപ്പം, ടെക്നിക്കൽ ടെക്സ്റ്റൈൽസ്, തനതായ കാർബൺ ഫൈബർ ഉത്പാദനം തുടങ്ങിയ പുതിയ വ്യവസായങ്ങളിലേക്കുള്ള സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയും പ്രധാനമന്ത്രി ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. ഇന്ത്യ ഇപ്പോൾ ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള കാർബൺ ഫൈബർ നിർമ്മാണത്തിലേക്ക് മുന്നേറുകയാണ്. മേഖലയെ വളർത്തുന്നതിനായി വിവിധ നയങ്ങൾ നടപ്പാക്കപ്പെടുകയാണ്. പരമ്പരാഗതവും സുസ്ഥിരവുമായ വസ്ത്രനിർമ്മാണസാങ്കേതികതകളെ അത്യാധുനിക സാങ്കേതികതകളുമായി ഏകീകരിച്ച്, കലാകാരന്മാർക്കും നെയ്ത്തുകാർക്കും വ്യവസായത്തിൽ പങ്കാളികളായ അനേകം സ്ത്രീകൾക്കും നേട്ടം കൈവരിക്കുകയാണ് ഇവയുടെ ലക്ഷ്യം.

ജ്ഞാനപരമായ മികവിനുള്ള ദേശീയ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ പ്രതിഭാവികാസത്തിലെ പങ്ക്

വസ്ത്രമേഖലയിലെ വളർച്ചയ്ക്ക് കൈമാറുന്ന പ്രധാന ഘടകമാണ് നൈപുണ്യ വികസനം. രാജ്യത്ത് നിലവിലുള്ള തൊഴിലാളി ശക്തി

“മാഷനിനായി ഖാദി”

വസ്ത്രമേഖലയിൽ നവീകരണത്തിന് നേതൃത്വം നൽകാൻ യുവാക്കളെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ച പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി, ടെക്നോ-ടെക്സ്റ്റൈൽ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ ചെയ്യാനും പുതുതായുള്ള ആശയങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാനും ആഹ്വാനം ചെയ്തു. ഐഐടികളായും മറ്റ് മുൻനിര സ്ഥാപനങ്ങളായും സഹകരിച്ച് ആധുനിക ഉപകരണങ്ങളും പരിഹാരങ്ങളും വികസിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പരമ്പരാഗതതലത്തിന്റെയും നവീകരണത്തിന്റെയും സംഗമം വളർത്തേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യം അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. പരമ്പരാഗത വസ്ത്രങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രചോദനത്തിൽ നിന്ന് ഉത്പന്നങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്, പ്രത്യേകിച്ചു യുവതലമുറയെ ആകർഷിക്കാനും ആഗോള വിപണിയെ കീഴടക്കാനും സഹായിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പരമ്പരാഗത ഖാദിയെ ആർക്കിവാഡി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ തന്നെ, മാഷൻ പ്രവണതകൾ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിന് കൃത്രിമബുദ്ധിയെ (AI) ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് മോദി പറഞ്ഞു. ഖാദിയുടെ പ്രാധാന്യം ഉദ്ബോധിപ്പിച്ച അദ്ദേഹം, സ്വാതന്ത്ര്യസമര കാലത്ത് “ദേശത്തിനായി ഖാദി” ആയിരുന്നെങ്കിൽ, ഇപ്പോൾ “മാഷനിനായി ഖാദി” എന്നത് കാലഘട്ടത്തിന്റെ ആവശ്യമാണെന്ന് അറിയിച്ചു. ചരിത്രത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ഇന്ത്യയുടെ വസ്ത്രമേഖല നൂറുകണക്കിന് വർഷങ്ങളായി ദേശത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സമൃദ്ധിയിൽ നിർണായക പങ്കുവഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. “വികസിത ഇന്ത്യ” എന്ന ദൃഷ്ടികോണം കൈവരിക്കാനുള്ള വഴിയിൽ, വസ്ത്രമേഖല വീണ്ടും ഇന്ത്യയുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് ആധാരമായി മാറുമെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറപ്പിച്ചറിയിച്ചു. ഭാരത് ടെക്സ് പോലുള്ള ഇവന്റുകൾ, ഇന്ത്യയെ ആഗോള വസ്ത്രമേഖലയിലെ ശക്തമായ സ്ഥാനത്തേക്ക് നയിക്കുന്നതിൽ സഹായിക്കുന്നു. ഇന്ത്യ എല്ലാ വർഷവും പുതിയ വികാസ സൃഷ്ടിക്കുകയും ഉയർന്ന നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന് അദ്ദേഹം ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ പറഞ്ഞു.

നിർമ്മിക്കാൻ നിർണായകമായ ശ്രമങ്ങൾ പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വാല്യു ചെയിൻ രംഗത്തെ “സമർത്ഥ പദ്ധതി” തൊഴിലാളികളെ ആവശ്യമായ വിദഗ്ദ്ധതയോടെ സജ്ജമാക്കുന്നതിൽ നിർണായകമായ പങ്ക് വഹിക്കുന്നുവെന്ന് നൈപുണ്യ വികസനത്തിനായുള്ള ദേശീയ മികവു കേന്ദ്രങ്ങളുടെ പങ്ക് ഉദ്ധരിച്ചു കൊണ്ട് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പറഞ്ഞു. ഈ പദ്ധതി തൊഴിലാളികളുടെ കഴിവുകൾ നൂതനത്വം കൈവരിക്കുന്ന വിധത്തിൽ വളർത്തുകയും, വസ്ത്രമേഖലയെ ആഗോള തലത്തിൽ മത്സരക്ഷമമാക്കുന്നതിലേക്കുള്ള വഴികൾ തുറക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

സാങ്കേതിക പുരോഗതിയുടെ യുഗത്തിൽ കൈത്തറി ശില്പകലയുടെ തനതായതും സംരക്ഷിക്കുന്നതിന്റെ പ്രാധാന്യം പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി ഓർമ്മിപ്പിച്ചു.

ആഗോള വിപണികളിൽ കൈത്തറിയുടെ വ്യാപ്തിവിപുലീകരിക്കാൻ, കലാകാരരുടെ

നൈപുണ്യവും അവസരങ്ങളും മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെ അദ്ദേഹം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. കൈത്തറി മേഖലയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർഷത്തിനിടെ 2,400-ൽ അധികം പ്രധാന മാർക്കറ്റിങ് പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിച്ചതായി ശ്രീ മോദി അറിയിച്ചു.

മേഖലയെ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സർക്കാർ ‘ഇന്ത്യ-ഹാൻഡ് മെയ്ഡ്’ എന്ന ഇ-കൊമേഴ്സ് പ്ലാറ്റ്ഫോം ആരംഭിച്ചു. ഇതിൽ ആയിരക്കണക്കിന് കൈത്തറി ബ്രാൻഡുകൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, അതിലൂടെ ഓൺലൈൻ മാർക്കറ്റിംഗിനും കൂടുതൽ ദൃശ്യപ്രാപ്തിക്കും വഴിയൊരുങ്ങുന്നു. കൂടാതെ, കൈത്തറി ഉത്പന്നങ്ങൾക്ക് ഭൗമസൂചന (GI) ടാഗ് നൽകുന്നത് വളരെ ഗുണകരമാണ്. ഇത് ഉത്പന്നങ്ങളുടെ തനതായതും ഉറപ്പാക്കുകയും, അവയുടെ വിപണിമൂല്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഉത്തരേന്ത്യ ഇല്ലാതെ ഇന്ത്യയും, ഇന്ത്യ ഇല്ലാതെ ഉത്തരേന്ത്യയും അപൂർണ്ണമാണെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി വടക്കുകിഴക്കൻ മേഖലയെ 'അഷ്ടലക്ഷ്മി' എന്ന പേരിൽ വിശേഷിപ്പിച്ച് ഇന്ത്യയിൽ അതിന്റെ പ്രാധാന്യം ഉയർത്തിയതായി കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര മന്ത്രിയും സഹകരണ മന്ത്രിയുമായ ശ്രീ അമിത് വ്യക്തമാക്കി. എട്ട് വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങൾ പലതരത്തിലുമായും രാജ്യത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് സംഭാവന നൽകാൻ ശേഷിയുള്ളവയാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ, സംസ്കാരം, സുരക്ഷ, കായികം, ഗവേഷണവും വികസനവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള മേഖലകളിൽ യുവാക്കൾക്ക് ഈ പ്രദേശം വിശാലമായ അവസരങ്ങൾ നൽകുന്നു. ഡൽഹിയിൽ നടന്ന അസം റൈഫിൾസിന്റെ 'നോർത്ത് ഇന്ത്യ യൂണിറ്റി ഫെസ്റ്റിവൽ - വൺ വോയ്സ്, വൺ നേഷൻ' എന്ന പരിപാടിയിൽ സംസാരിക്കുമ്പോഴായിരുന്നു ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ ഈ പരാമർശങ്ങൾ. വടക്കുകിഴക്കൻ മേഖലയിലെ ഐക്യവും സാംസ്കാരിക വൈഭവവും രാജ്യത്തിന്റെ ഹൃദയഭാഗത്തുതന്നെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ ഈ എകതോത്സവം സഹായിച്ചുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ടൂറിസം മുതൽ സാങ്കേതികവിദ്യ, കായികം മുതൽ ബഹിരാകാശം, കൃഷി മുതൽ സംരംഭകത്വം, ബാങ്കിങ് മുതൽ ബിസിനസ്സ് വരെ വിവിധ മേഖലകളിൽ വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശത്തെ അവസരങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണെന്നും ശ്രീ ഷാ വ്യക്തമാക്കി.

വടക്കുകിഴക്കൻ ഇന്ത്യയിലെ കായികത്തിനുള്ള ആഴമുള്ള അഭിരുചിയെ അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട്, പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മണിപ്പൂരിൽ രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ കായിക സർവ്വകലാശാല സർക്കാർ സ്ഥാപിച്ചു. 'എല്ലാവർക്കും കായികം, മികവിന് കായികം' എന്ന മാർഗസൂത്രം രാജ്യത്തെ കായിക വികസനത്തിനുള്ള അടിസ്ഥാനമായി മാറിയിട്ടുണ്ട്.

കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര മന്ത്രിയും സഹകരണ മന്ത്രിയുമായ ശ്രീ അമിത് ഷാ 2036-ലെ ഒളിമ്പിക് ഗെയിംസ് ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം വഹിക്കുമെന്ന് ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ പ്രഖ്യാപിച്ചു. മെഡൽ പട്ടികയിൽ മുപ്പതിന്റെ പരിസരത്ത് ഇന്ത്യ എത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് ഇന്ത്യ മുന്നോട്ടുപോകുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഈ വലിയ നേട്ടം

- 2027 ഓടെ എല്ലാ വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും റെയിൽമാർഗവും വിമാനമാർഗവും ഉപയോഗിച്ച് ഡെൽഹിയുമായി സുഗമമായി ബന്ധിപ്പിക്കപ്പെടും.
- ടൂറിസം, സാങ്കേതികവിദ്യ, കായികം, ബഹിരാകാശം, കൃഷി, സംരംഭകത്വം, ബാങ്കിങ്, ബിസിനസ്സ് എന്നിവയുൾപ്പെടെ വിവിധ മേഖലകളിൽ വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശത്തിനായുള്ള അവസരങ്ങൾ സർക്കാർ വിപുലീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കൈവരിക്കാൻ വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങൾ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു.

ഭൂരങ്ങൾ കുറച്ച് ബന്ധിപ്പിക്കൽ

വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും ഡെൽഹിയും തമ്മിലുള്ള ഭൗതികവും മാനസികവും ആയ ഭൂരങ്ങൾ മെച്ചപ്പെട്ട ബന്ധത്തിലൂടെ സർക്കാർ സമന്വയിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശത്തിന് വേണ്ടി ബജറ്റിന് വകയിരുത്തലുകൾ ശ്രദ്ധയമായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, ഇപ്പോൾ ഈ പ്രദേശം മുൻപ് നൽകപ്പെട്ടതിന്റെ മൂന്നോ നാലോ ഗുണം കൂടുതൽ ധനസഹായം പ്രാപിച്ചിരിക്കുകയാണെന്നും ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. 2027 ഓടെ, എട്ട് വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും ദേശീയ തലസ്ഥാനത്തോടുള്ള റെയിൽമാർഗ്ഗവും വിമാനമാർഗ്ഗവും വഴി സുതാര്യമായി ബന്ധിപ്പിക്കപ്പെടും.

വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശത്ത് 220-ലധികം സാംസ്കാരിക ഗ്രൂപ്പുകൾ, 160-ലധികം ഗോത്രങ്ങൾ, 200-ലധികം വിവിധ ഭാഷകളും പ്രചാരത്തിലിരിക്കുകയാണെന്ന് പ്രാദേശിക സംസ്കാരിക വൈവിധ്യത്തെ ശ്രദ്ധയോടെ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ശ്രീ ഷാ പറഞ്ഞു. ഈ പ്രദേശം 50-ലധികം പ്രത്യേകോത്സവങ്ങൾ, 30-ലധികം പാരമ്പര്യ നൃത്തരൂപങ്ങൾ, 100-ലധികം

വ്യത്യസ്തമായ വിഭവങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു സാംസ്കാരിക സമ്പത്താണ്, ഇന്ത്യക്ക് ഇത് ഒരു വലിയ സംഭാവനയായി മാറുന്നു. ഇന്ത്യക്ക് വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശം ഇല്ലെങ്കിൽ, വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശത്തിനും ഇന്ത്യയ്ക്കും ഇടയിൽ പരസ്പര ബന്ധം ഇല്ലെങ്കിൽ, അത് അപൂർണ്ണമായിരിക്കും എന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

ആഗ്രഹിക്കുന്ന വടക്കുകിഴക്ക്

വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശം ഇപ്പോൾ സമാധാനവും വികസനവും ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നും, ഇന്ത്യയുടെ അവിഭാജ്യ ഭാഗമായി അവയേ സ്വീകരിക്കുന്നുവെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, ഈ പ്രദേശം കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർഷങ്ങളിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷങ്ങളിൽ, നിയമത്തിലും ക്രമത്തിലും കാര്യക്ഷമമായ മാറ്റങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. വടക്കുകിഴക്കിലെ ആക്രമണങ്ങളിലും സുരക്ഷാ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ മരണങ്ങളിലും 70% കുറവ് ഉണ്ടായി. കൂടാതെ സിവിലിയൻ മരണങ്ങളിൽ 85% കുറവുണ്ടായതായും, ഇതു പ്രദേശത്തിന് ഒരു പുതിയ ഐശ്വര്യവും പുരോഗതിയും സൃഷ്ടിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിച്ചു.

ശ്രീ അമിത് ഷാ ആദിവാസി വിദ്യാർത്ഥികളുമായി ആശയവിനിമയം നടത്തി

ആദിവാസി സമൂഹത്തിന്റെ ഉന്നമനവും ശാക്തീകരണവും സർക്കാർ മുൻഗണനയായി കാണുന്നു

സഹകാർ ഉദ്യോഗി

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, ആദിവാസി സമൂഹത്തിന് വേണ്ട അംഗീകാരവും ആദരവും ഉറപ്പാക്കാൻ ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ ശ്രമിക്കുന്നു. ആദിവാസി പ്രൈം ദിനം ആഘോഷിക്കാൻ എടുത്ത തീരുമാനവും, ശ്രീമതി ദ്രൗപദി മുർമുവിനെ ഇന്ത്യയുടെ പ്രസിഡന്റായി തെരഞ്ഞെടുത്തതുമായുള്ള ചരിത്രപരമായ നടപടികൾ, ആദിവാസി സമൂഹത്തിന്റെ സ്ഥാനം പുതിയ ഉയരങ്ങളിലേക്ക് ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആദിവാസി സമൂഹത്തിന്റെ പുരോഗതിക്കും ശക്തികരണത്തിനും സർക്കാർ തുടർച്ചയായ മുൻഗണന നൽകുന്നുണ്ട്.

കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര മന്ത്രിയും സഹകരണ മന്ത്രിയുമായ ശ്രീ അമിത് ഷാ, ഗുജറാത്തിലെ ഡാങ് ജില്ലയിലെ ഗ്രാമീണവും ആദിവാസി സമുദായത്തിലുമുള്ള വിദ്യാർത്ഥികളുമായി ഡൽഹിയിൽ നടന്ന വിദ്യാഭ്യാസ സംവാദത്തിൽ പങ്കെടുത്തപ്പോൾ ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചു.

ആദിവാസി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നിലവാരമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിനുള്ള സർക്കാരിന്റെ പ്രതിബദ്ധത അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. 50 ശതമാനത്തിലധികം ആദിവാസി ജനസംഖ്യയും കുറഞ്ഞത് 20,000 ആദിവാസികളും ഉള്ള ഓരോ ബ്ലോക്കിലും ഏകലവ്യ മോഡൽ റെസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലൂടെ ഈ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ സർക്കാർ പ്രവർത്തിച്ചുവരികയാണെന്നും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

മെഡിക്കൽ, എഞ്ചിനീയറിംഗ്, സാങ്കേതിക

■ 50% ആദിവാസി ജനസംഖ്യയുള്ള ബ്ലോക്കുകളിൽ നിലവാരമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് മോദി സർക്കാർ മുൻഗണന നൽകുന്നു.

■ കുറഞ്ഞത് 20,000 ആദിവാസി വാസികൾ ഉള്ള ബ്ലോക്കുകളിൽ ഏകലവ്യ മോഡൽ റെസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ സ്ഥാപിച്ചു.

വിദ്യാഭ്യാസങ്ങളിലെ ഭാഷാസംബന്ധമായ തടസ്സങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി, പരീക്ഷകൾക്ക് മാതൃഭാഷയിൽ മറുപടി എഴുതാനുള്ള അവസരം ഒരുക്കിയതായി കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. ഇതിലൂടെ ആദിവാസി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പുതിയ അവസരങ്ങൾ തുറന്നുകിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. സ്വാതന്ത്രാനന്തരമായ ആദ്യ ദശാബ്ദങ്ങളിൽ വെറും ഒരു കേന്ദ്ര ആദിവാസി സർവകലാശാല മാത്രമേ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുള്ളൂ എങ്കിലും, കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർഷത്തിനുള്ളിൽ മോദി സർക്കാർ രണ്ട് പുതിയ ആദിവാസി സർവകലാശാലകൾ സ്ഥാപിച്ചതായും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. ഇതിലൂടെ ആദിവാസി വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും ശക്തികരണത്തിലും വലിയൊരു മുന്നേറ്റം കൈവരിക്കപ്പെട്ടതായി അദ്ദേഹം കുറിച്ചു.

വിദ്യാർത്ഥികളാണ് രാജ്യത്തിന്റെ പുരോഗതിയുടെ അടിസ്ഥാനം. അവരുടെ കഠിനപ്രവൃത്തിയും പ്രതിബദ്ധതയും ഇന്ത്യയെ ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലേക്കാണ് നയിക്കുകയെന്ന് വിദ്യാർത്ഥികളെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. മെഡിസിൻ, എഞ്ചിനീയറിംഗ്, സിവിൽ സർവീസ് തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ കരിയർ തിരയാൻ അദ്ദേഹം വിദ്യാർത്ഥികളെ ആഹ്വാനിച്ചു. സ്വന്തം ആഗ്രഹങ്ങൾ രാജ്യത്തിന്റെ വികസനവുമായി ഒത്തുചേരുമ്പോൾ, അവരുടെ വ്യക്തിഗത

വിജയവും സ്വാഭാവികമായി എത്തിയേക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിച്ചു. ദേശനിർമ്മാണം ലക്ഷ്യമായി മാറ്റാൻ വിദ്യാർത്ഥികളെ പ്രചോദിപ്പിച്ച അദ്ദേഹം, കഠിനപ്രവൃത്തി, സത്യസന്ധത, സ്ഥിരത എന്നിവയുടെ പ്രാധാന്യം പ്രത്യേകം അടിവരയിട്ടു.

ഈ പ്രത്യേക പ്രചോദനപരമായ പരിപാടിയിൽ, വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അവരുടെ അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെക്കാനും ശ്രീ അമിത് ഷായുമായി തുറന്ന സംവാദത്തിൽ ഏർപ്പെടാനുമുള്ള അപൂർവ അവസരം ലഭിച്ചു. പ്രത്യേകിച്ച് ഗ്രാമീണവും ആദിവാസി സമുദായങ്ങളിലുമുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഈ പരിപാടി വലിയ പ്രചോദനമായിരുന്നു. മന്ത്രിമാരിൽനിന്ന് നേരിട്ട് മാർഗനിർദ്ദേശം ലഭിച്ചത്, അവരുടെ ആത്മവിശ്വാസം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ വലിയ പങ്കുവഹിച്ചു. യുവാക്കളുമായി നേരിട്ട് ആശയവിനിമയം നടത്താനും, അവരെ വിജയത്തിലേക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കാനുമുള്ള ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ പ്രതിബദ്ധത ഈ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ വ്യക്തമായി പ്രതിഫലിക്കുന്നു.

ഈ അവസരത്തിൽ, ദേശീയ വികസനത്തിലും വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും യുവജന ശാക്തീകരണത്തിലും വിദ്യാർത്ഥികൾ വഹിക്കുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട പങ്ക് അദ്ദേഹം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു.

♦ ♦ ♦

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി SOUL ലീഡർഷിപ്പ് കോൺക്ലേവ് 2025-ൽ പ്രസംഗിക്കുന്നു.

ആഗോള മഹാശക്തിയായി ഇന്ത്യ ഉയരുന്നു

- സ്കൂൾ ഓഫ് അൾട്ടിമേറ്റ് ലീഡർഷിപ്പ് (SOUL) ദേശീയ തലത്തിലും ആഗോള തലത്തിലും ശ്രേഷ്ഠത കൈവരിക്കാൻ തയ്യാറായ നേതാക്കളെ വളർത്തിയെടുക്കും
- ഇന്ത്യയ്ക്ക് ലോകോത്തര സ്ഥാപനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ ശേഷിയുള്ള ദൂരദർശിയുള്ള നേതാക്കളെ ആവശ്യമാണ്.
- ഒരു വികസിത ഇന്ത്യയെ നിർമ്മിക്കുന്നത് ഉത്തരവാദിത്വം ഉള്ളതും കഴിവുള്ളതുമായ പൗരന്മാരെ വളർത്തുന്നതിലൂടെ ആരംഭിക്കുന്നു.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

ഇന്ത്യ അതിവേഗം വളരുന്ന ഒരു ആഗോള ശക്തിയായി മാറുകയാണ്. മനുഷ്യവിഭവശേഷിയും സാങ്കേതിക വിഭവങ്ങളും ഈ പുരോഗതിയിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. എല്ലാ മേഖലയിലുമായി ശക്തമായ നേതൃത്വത്തെ തയ്യാറാക്കുന്നതാണ് ഇപ്പോഴത്തെ കാലഘട്ടത്തിന്റെ പ്രധാന ആവശ്യം. ഒരു വികസിത ഇന്ത്യയിലേക്കുള്ള ഈ യാത്രയിൽ സ്കൂൾ ഓഫ് അൾട്ടിമേറ്റ് ലീഡർഷിപ്പ് (SOUL) ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട സംരംഭമാണ്. ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തേക്കാൾ കൂടുതലായി, ഇന്ത്യയുടെ സാമൂഹിക നെയിന്റെ സമ്പൂർണ്ണമായിത്തന്നെ മാറുന്നതാണ് SOUL-ന്റെ ലക്ഷ്യം. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി, ന്യൂഡൽഹിയിലെ ഭാരത് മണ്ഡപത്തിൽ നടന്ന SOUL ലീഡർഷിപ്പ് കോൺക്ലേവ് 2025 ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യവെ ഈ സന്ദേശങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചു. ഉത്തരവാദിത്വമുള്ളതും കഴിവുള്ളതുമായ പൗരന്മാരുടെ വികസനമാണ് ദേശനിർമ്മാണത്തിന് അടിത്തറയെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറപ്പിച്ചു. ആഗോള തലത്തിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന വെല്ലുവിളികൾ നേരിടാനും, പുതിയ സാധ്യതകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്താനും, രാജ്യത്തിന്റെ താൽപര്യങ്ങൾ

സംരക്ഷിക്കാനുമുള്ള കരുത്തുള്ള നേതാക്കളെ ഓരോ മേഖലക്കും ആവശ്യമുണ്ട്. ഇത്തരം നേതാക്കൾക്ക് ആഗോള കാഴ്ചപ്പാടോടൊപ്പം ദേശീയ മൂല്യങ്ങളിൽ ആഴമായി പതിഞ്ഞ സമീപനവും ആവശ്യമാണ് എന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

ഇന്ത്യയുടെ ആഗോള സ്ഥാധിനം ശക്തിപ്പെടുത്താനുള്ള തന്ത്രം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി, ഇന്ത്യൻ മനോഭാവവും ആഗോള മനോഭാവവും, തന്ത്രപരമായ തീരുമാനം എടുക്കലും, പ്രതിസന്ധി മാനേജ്മെന്റും, ഭാവി ദർശനവും ഉള്ള നേതാക്കളെ വികസിപ്പിക്കാനുള്ള ആവശ്യകത അദ്ദേഹം ഊന്നി. അന്താരാഷ്ട്ര ബിസിനസ്സിന്റെ സങ്കീർണ്ണതകളെ നേരിടാനും ആഗോള വിപണികളിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഫലപ്രദമായി മത്സരിക്കാൻ കഴിവുള്ള നേതാക്കളാണ് ഇന്ത്യക്ക് ആവശ്യം എന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. സ്കൂൾ ഓഫ് അൾട്ടിമേറ്റ് ലീഡർഷിപ്പ് (SOUL) എന്ന പ്രധാന സംരംഭത്തെ ഉയർന്നുദേശ്യമായി ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ അദ്ദേഹം, അതിന്റെ പങ്ക്, വലിയ ദർശനവും ഉയർന്ന പ്രതിക്ഷകളും ഉള്ള നേതാക്കളെ വളർത്തുക എന്നാണ്. ഈ സ്ഥാപനത്തിന് ഒരു വികസിത ഇന്ത്യ

നിർമ്മിക്കാൻ ആവശ്യമായ ശക്തിയും ആത്മാഭിമാനവും വിദ്യാർത്ഥികളിൽ അവബോധപ്പെടുത്തലാണ് ലക്ഷ്യം.

ഗുജറാത്തിലെ GIFT സിറ്റിക്ക് സമീപം പുതിയ, വിശാലമായ SOUL ക്യാമ്പസ് എത്രയും വേഗം സ്ഥാപിക്കപ്പെടുമെന്ന് ശ്രീ മോദി പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഈ പുതിയ നേതൃത്വ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം ഇന്ത്യയുടെ രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വം വിപുലീകരിക്കുന്നതാണ്. ഇത് പ്രതിഭയും പ്രതിബദ്ധതയും പൊതുവായ സേവനത്തിന്റെ ആത്മാവും ഉള്ള വ്യക്തികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച്, പരമ്പരാഗത രാഷ്ട്രീയ കുടുംബങ്ങളുടെ പ്രബലമായ അധിപതിയിൽ നിന്നും കടന്നുപോകുന്നു. ഈ സ്ഥാപനത്തിൽ പുതിയ കാഴ്ചപ്പാടുകളും, ആവശ്യമായ നൈപുണ്യങ്ങളും, നേതൃത്വ പരിജ്ഞാനവും ലഭ്യമാക്കപ്പെടും. ഇത് ഭാവിയിലെ നേതാക്കൾക്ക് ആധുനിക ലോകത്തിന്റെ സങ്കീർണ്ണതകൾ മനസ്സിലാക്കാനും അവയ്ക്ക് മറുപടികൾ നൽകാനുമുള്ള കഴിവ് നൽകും.

ഇത് രാഷ്ട്രീയത്തോടൊപ്പം ആഗോളമായ സ്ഥാധിനം ചെലുത്താൻ കഴിയുന്ന നേതാക്കളെ തയ്യാറാക്കുമെന്നു SOUL-ന്റെ സ്ഥാധിനത്തെക്കുറിച്ച് പ്രതീക്ഷ

ഗുജറാത്തിൽ സ്ഥാപിതമാകുന്ന സുകുൾ ഓഫ് അൾട്ടിമേറ്റ് ലിഡർഷിപ്പ്(SOUL) പൊതുഗുണമുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് പ്രതിബദ്ധരായ വിശ്വാസയോഗ്യനായ നേതാക്കളെ വളർത്തുവാൻ സമർപ്പിതമായ ഒരു നവോത്ഥാപനമായ നേതൃത്വ സ്ഥാപനമായാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യയിലെ രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വപരിസരം വിപ്ലവീകരിക്കുന്നതിന്റെ ലക്ഷ്യമാക്കി, യോഗ്യത, പ്രതിബദ്ധത, പൊതുസേവനമെന്ന മനോഭാവം എന്നിവയാൽ പ്രേരിതരായ വ്യക്തികളെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഔപചാരിക പരിശീലനം ഈ സ്ഥാപനം നൽകും. ആഗോളപ്രശ്നങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി നേരിടാൻ ആവശ്യമായ കഴിവുകൾ, വിദഗ്ദ്ധത എന്നിവയിൽ ഭാവിയ്ക്കെ നേതാക്കളെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നതിനാണ് ഈ സ്ഥാപനം ശ്രമിക്കുന്നത് - അതിലൂടെ ദൂരദർശിതയുള്ള പുതിയൊരു നേതൃത്വമുദയം രൂപപ്പെടുത്തുക എന്നതാണ് ലക്ഷ്യം.

പ്രകടിപ്പിച്ച് ശ്രീ മോദി പറഞ്ഞു. കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൽ ജനിച്ച് 21-ആം നൂറ്റാണ്ടിലെ യുവാക്കളെ അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയുടെ 'അമൃത തലമുറ' എന്നാണ് വിശേഷിപ്പിച്ചത്-രാജ്യത്തിന്റെ ആഭ്യന്തര വികസിതമായ തലമുറ. SOUL ഈ 'അമൃത തലമുറയുടെ' നേതൃത്വം രൂപകൽപ്പന ചെയ്യുന്നതിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ച് നിർവ്വഹിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം വിശ്വാസം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

നേതൃത്വ വികസനം: നൈപുണ്യങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ഒരു പ്രധാനമാർഗം

മാനവ വിഭവങ്ങൾ ഏറ്റവും ശക്തമായ സമ്പത്തുകളാണ് എന്നു പ്രധാനമന്ത്രി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. 21-ആം നൂറ്റാണ്ട് നവോത്ഥാനത്തിന് നേതൃത്വം നൽകുകയും, നൈപുണ്യങ്ങളെ കാര്യക്ഷമമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്ന നേതാക്കളെ ആവശ്യപ്പെടുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പുതിയ നൈപുണ്യങ്ങളോട് അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ നേതൃത്വവികസനം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്ന് ശ്രീ മോദി വിശദീകരിച്ചു. ഇത് ശാസ്ത്രീയവും പ്രഗത്ഭതയുമായ സമീപനത്തോടെ നടത്തപ്പെടണം എന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഗ്ലോബലായും പ്രശസ്തമായ ലിഡർഷിപ്പ് വികസന സ്ഥാപനമായി മാറാനുള്ള ദർശനത്തോടെ SOUL ഇതിനകം തന്നെ ഈ ദിശയിൽ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചതായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

വിവിധമായ നേതൃപരമായ വികസനത്തിന് ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കൽ.

സ്ഥാലി വിവേകാനന്ദൻ പോലുള്ള

ദൂരദർശികളായ നേതാക്കൾ വിശ്വസിച്ചതുപോലെ, ഇന്ത്യയുടെ വിവിധ മാറ്റികളാൽ പ്രതിബദ്ധരായും കഴിവുള്ളവരുമായ 100 നേതാക്കൾ മതി എന്ന് ശ്രീ മോദി ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യ സമരത്തിന്റെ ആത്മാവ് പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യവും അതിൽ നിന്നുള്ള പ്രചോദനം ഇന്ത്യയെ മുന്നോട്ട് നയിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും അദ്ദേഹം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. 140 കോടി ജനങ്ങളുള്ള രാജ്യത്ത് എല്ലാ മേഖലയിലും ശക്തമായ നേതൃപാടവം അനിവാര്യമാണെന്നും ഭാവിയ്ക്കെ നേതൃത്വത്തിന് അധികാരപരിധികൾക്കപ്പുറത്തേക്കു നീങ്ങേണ്ടതും, നൂതനതയും സ്വാധീനശേഷിയും ആവശ്യമായിരിക്കും എന്നും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. നേതൃ വികസനത്തിലൂടെ, ഉയർന്ന ആശയവിനിമയം, ആത്മവിശ്വാസപൂർണ്ണമായ റിസ്ക് എടുക്കാനുള്ള കഴിവ്, പരിഹാരകേന്ദ്രമായ മനോഭാവം തുടങ്ങിയവ വളർത്തി ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള നേതാക്കളെ ഒരുക്കുകയാണ് SOUL ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

ഇന്ത്യ ആഗോള നിലവാരമുള്ള മികവിനായി പരിശ്രമിക്കുന്നു

ഔദ്യോഗികപ്രവർത്തനം, സാങ്കേതിക നവോപജ്ഞാനം മുതലായ മേഖലകളിൽ ഇന്ത്യ പുതിയ നേതൃത്വം വളർത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ആഗോള സ്വാധീനം സാരമായ രീതിയിൽ ഉയരും എന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു. ആഗോള ദൃഷ്ടികോണങ്ങളും നാട്ടറിവും

സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യകത അദ്ദേഹം പ്രത്യേകമായി എടുത്തുകാട്ടി. ലോകോത്തര ഭരണമികവിനും നയരൂപീകരണത്തിനും ആവശ്യകത ഉണ്ടെന്ന് ഊന്നിപ്പറഞ്ഞ ശ്രീ മോദി, നയനിർമ്മാതാക്കൾ, ബ്യൂറോക്രാറ്റുകൾ, സംരംഭകർ തുടങ്ങിയവർ അവരുടെ തന്ത്രങ്ങളിൽ ആഗോള തലത്തിലുള്ള മികച്ച രീതികൾ ഉൾക്കൊള്ളുമ്പോഴാണ് ഇത് സാധ്യമാകുകയെന്നും വിശദീകരിച്ചു.

പൊതു നയരംഗത്തിലും സാമൂഹിക മേഖലയിലുമുള്ള നേതൃപാടവം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ പ്രാധാന്യം ഉൾക്കൊണ്ടു, ഡിപ്-ടെക്, ബഹിരാകാശം, ജൈവസാങ്കേതികവിദ്യ, പുതുക്കാവുന്ന ഊർജം തുടങ്ങിയ ഉദയപഥത്തിലുള്ള മേഖലകൾക്കായി നേതാക്കളെ തയ്യാറാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെ പറ്റി ശ്രീ മോദി പറഞ്ഞു. അതിനൊപ്പം കായികം, കൃഷി, നിർമ്മാണം, സാമൂഹിക സേവനം തുടങ്ങിയ പരമ്പരാഗത മേഖലകളിലും ലോകോത്തര മികവിനായി പരിശ്രമിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ഇന്ത്യയ്ക്ക് ആഗോള മികവിനായി ആഗ്രഹിക്കുന്നതിലൊതുങ്ങാതെ, അതിലേക്ക് എത്തിക്കാനും കഴിയേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഊർപ്പുവരുത്തിയ ശ്രീ മോദി പറഞ്ഞു: "ലോകോത്തര നിലവാരമുള്ള പുതിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാനാകുന്ന നേതാക്കളാണ് ഇന്ത്യക്ക് ആവശ്യമായത്."

രാജ്യത്ത് 100% തൊഴിൽ സൃഷ്ടിക്ക് സഹകരണസംഘങ്ങൾ പ്രധാനമാണ്: ശ്രീ ഷാ

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സർക്കാരിന്റെ ഏകോപിത സമീപനം ഇനി ഒരു രീതി മാത്രമല്ല, മറിച്ച് സ്ഥിരം ഭരണപരമായി വളർന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പ്രദേശിക കൗൺസിലുകൾ പതിവ് പ്രകാരമുള്ള ഔദ്യോഗികതകളിൽ നിന്ന് വികസിച്ച, സുപ്രധാനവും തന്ത്രപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുന്ന സജീവ വേദികളായി മാറിയിരിക്കുന്നു. മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പൂണെയിൽ നടന്ന 27-ാമത് വെസ്റ്റേൺ സോണൽ കൗൺസിൽ യോഗത്തിൽ കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രിയായ ശ്രീ അമിത് ഷാ ഈ കാര്യങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചു. രാജ്യത്ത് 100% തൊഴിലധിഷ്ഠിതത്വം കൈവരിക്കാൻ സഹകരണ മേഖലയാണ് പ്രധാനമാർഗ്ഗമെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു. ഈ കാഴ്ചപ്പാട് യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതിനായി, പ്രാഥമിക കാർഷിക ക്രെഡിറ്റ് സൊസൈറ്റികളേ (PACS) ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവയുടെ പ്രവർത്തനം വൈവിധ്യമാർന്നതാക്കുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ട് 56-തിലധികം ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത അദ്ദേഹം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. 'സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധി' എന്ന ദൗത്യബോധം തറതട്ടിലേയ്ക്ക്

- രാജ്യത്തെ ഓരോ ഗ്രാമത്തിലും മൂന്ന് കിലോമീറ്റർ പരിധിക്കുള്ളിൽ ബാങ്ക് ശാഖകളും തപാൽ ബാങ്കിംഗ് സൗകര്യങ്ങളും സ്ഥാപിക്കാൻ സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.
- ഇന്റർസ്റ്റേറ്റ് കൗൺസിലിന്റെ ചുമതലയിൽ ഡിജിറ്റൽ അടിസ്ഥാനസൗകര്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനായി അതിന്റെ പ്രവർത്തനപരിധി വ്യാപിപ്പിക്കും.

എത്തിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. വെസ്റ്റേൺ സോണൽ കൗൺസിലിന്റെ ഭാഗമായ മഹാരാഷ്ട്ര, ഗുജറാത്ത്, ഗോവ എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങൾ തറതട്ടിൽ ശക്തമായ സഹകരണ അടിസ്ഥാനസൗകര്യം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനായി നിശ്ചയദാർഢ്യമുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളണമെന്നും ശ്രീ ഷാ ആഹ്വാനം ചെയ്തു.

മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പൂണെയിൽ ചേർന്ന 27-ാമത് വെസ്റ്റേൺ സോണൽ കൗൺസിൽ യോഗത്തിൽ ഭൂമിസ്ഥാനം, ഖനനം, സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബലാത്സംഗ കേസുകളിൽ അന്വേഷണങ്ങൾ വേഗത്തിലാക്കൽ, ബലാത്സംഗം സംബന്ധിച്ച കേസുകളും പോക്സോ ആക്ട് കേസുകളും

തപരിതമായി തീർപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഫാസ്റ്റ് ട്രാക്ക് സ്പെഷ്യൽ കോടതി പദ്ധതിയുടെ നടപ്പാക്കൽ, ഏമർജൻസി റെസ്പോൺസ് സ്പോർട്ട് സിസ്റ്റത്തിന്റെ പ്രാവർത്തികത, ഓരോ ഗ്രാമത്തിലും ബാങ്ക് ശാഖകളും തപാൽ ബാങ്കിംഗ് സൗകര്യങ്ങളും ഉറപ്പാക്കൽ തുടങ്ങിയ 18 വിഷയങ്ങളെ കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്തു. റെയിൽവേ പദ്ധതികളും ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ മാനദണ്ഡങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ മറ്റ് വിവിധ വിഷയങ്ങളും യോഗത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്തു.

അതുപോലെ, രാജ്യത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട ആറു വിഷയങ്ങളും യോഗത്തിൽ ആലോചിക്കപ്പെട്ടു. നഗര മാസ്റ്റർ പ്ലാനിംഗും കിഫായത്തുള്ള വിദ് പദ്ധതികളും, വൈദ്യുതി വിതരണവും

“പുനെ മഹാരാഷ്ട്രയുടെ സാംസ്കാരിക തലസ്ഥാനം മാത്രമല്ല, മറിച്ച് മുഴുവൻ രാജ്യത്തിന്റേയും സാംസ്കാരിക തലസ്ഥാനമാണ്. യുഗപ്രവർത്തകനായ ഛത്രപതി ശിവാജി മഹാരാജ്, മഹാനായ പല പെഷാമാരും, ലോകമാതൃ ബാലഗംഗാധർ തിലക് തുടങ്ങിയവരും പുനെയിൽ നിന്നാണ് പല മേഖലകളിലും സമയോചിതമായി രാജ്യം നയിച്ചത്.

ശ്രീ അമിത് ഷാ
കേന്ദ്ര
ആഭ്യന്തര സഹകരണ മന്ത്രി

പ്രവർത്തന കാര്യങ്ങളും, പോഷണ അഭിയാനങ്ങളിലൂടെ കുട്ടികളിലെ പോഷകാഹാര ക്ഷാമം അവസാനിപ്പിക്കൽ, വിദ്യാലയ ഉപേക്ഷണ നിരക്ക് കുറയ്ക്കൽ, ആയുഷ്മാൻ ഭാരത് - പ്രധാനമന്ത്രി ജനാരോഗ്യ യോജനയിൽ സർക്കാർ ആശുപത്രികളുടെ പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, പ്രാഥമിക കാർഷിക കെയറിംഗ് സൊസൈറ്റികളെ (PACS) ശക്തിപ്പെടുത്തൽ തുടങ്ങിയവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. രാജ്യത്തിന്റേ പയർവർഗ്ഗം ഉറക്കുമതികൾക്ക് മേൽ ഉള്ള ആശ്രയം ഗുരുതരമായി എടുത്തുകാണിച്ച് ശ്രീ അമിത് ഷാ, ദേശീയ ഉത്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു.

100% കുറഞ്ഞതായ പിന്തുണാ വിലയിൽ (MSP) കർഷകരിൽ നിന്നുള്ള പയർവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ഉത്പാദനം നേരിട്ട് സർക്കാരിന് വാങ്ങാൻ കഴിയും വിധം, കേന്ദ്ര സർക്കാർ പുതിയൊരു മൊബൈൽ ആപ് അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ആപ്ലിനെ പ്രചാരത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുകയും, പ്രത്യേകിച്ച് പശ്ചിമ മേഖലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ കർഷകരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ ഉത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും ശ്രീ അമിത് ഷാ വ്യക്തമാക്കി. കർഷകർക്ക് അവരുടെ വിലയ്ക്ക് നിതിപൂർണ്ണമായ വില ലഭ്യമാക്കുന്നതിനോടൊപ്പം, ദേശീയമായി പൾസ് ഉത്പാദനത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കാനുള്ള ലക്ഷ്യത്തെയും ഈ സംരംഭം മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നു.

പശ്ചിമ മേഖല ഇന്ത്യയുടെ ആഗോള വ്യാപാരത്തിന്റെ പകുതിയെക്കാൾ കൂടുതലിന് നിർണായകമായി സംഭാവന ചെയ്യുന്നു

ഇന്ത്യയുടെ ആഗോള വ്യാപാരത്തിൽ പകുതിയെക്കാളും കൂടുതലായി സംഭാവന ചെയ്യുന്ന പശ്ചിമ മേഖലയുടെ തന്ത്രപ്രധാനമായ പ്രാധാന്യം ശ്രീ അമിത് ഷാ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. വടക്കൻ മേഖലയിലെയും മധ്യമേഖലയിലെയും സംസ്ഥാനങ്ങൾ, ജമ്മു കാശ്മീർ, മധ്യപ്രദേശ്, രാജസ്ഥാൻ തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ, ആഗോള വ്യാപാരത്തിനായി പശ്ചിമ മേഖലയിലെ തുറമുഖങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. പശ്ചിമ മേഖല ഇന്ത്യയുടെ മൊത്തം ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദനത്തിൽ (GDP) 25 ശതമാനം സംഭാവന ചെയ്യുകയും, രാജ്യത്തെ 80 മുതൽ 90 ശതമാനം വരെ വ്യവസായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇവിടെ നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം വിശദീകരിച്ചു. സമതൂലിതവും സമഗ്രവുമായ വികസനത്തിന് ഈ പ്രദേശം ഒരു മാതൃകയായി സേവിക്കുകയാണ്. ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും സമൃദ്ധമായ സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നതായിരിക്കും ഇവ, എന്നിരുന്നാലും കുഞ്ഞുങ്ങളിലും നാട്ടുകാരിലും പോഷകാഹാരക്കുറവും വളർച്ചാബൈകല്യവും പോലുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ ഇപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ആശങ്ക പ്രകടിപ്പിച്ചു. പോഷകാഹാരക്കുറവ് ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനെ മുൻഗണനയായി പരിഗണിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം പശ്ചിമ മേഖലയിലെ മുഖ്യമന്ത്രിമാരോടും മന്ത്രിമാരോടും ചീഫ് സെക്രട്ടറിമാരോടും അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ആരോഗ്യപരമായ പുരോഗതി മരുന്നുകളിലും ആശുപത്രികളിലുമായും ആശ്രയിക്കാതെ, ജീവിതശൈലി, പോഷകാഹാരം, വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവയിലൂടെ സമഗ്രമായ സമീപനം കൈക്കൊള്ളേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും അദ്ദേഹം വെളിപ്പെടുത്തി. അടുത്തതായി, സുകുൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നവരുടെ നിരക്ക് കുറയ്ക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും, വിദ്യാഭ്യാസ നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്താനും അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. നിയമപരിഷ്കരണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചയിൽ, അടുത്തിടെ നടപ്പിലാക്കിയ മൂന്ന് പുതിയ ക്രിമിനൽ നിയമങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഉദാഹരിച്ചതോടെ, നാഗരികർക്ക് ഭരണഘടന നൽകുന്ന അവകാശങ്ങൾ തികച്ചും ആസ്വദിക്കാൻ കഴിയുന്ന കാലം എത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അത് കൂടാതെ, ഡിജിറ്റൽ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളും സൈബർ കുറ്റകൃത്യങ്ങളും ഇനി മുതൽ ഇന്റർ-സ്റ്റേറ്റ് കൗൺസിലിന്റെ പ്രവർത്തനപരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു.

മേഖലാ കൗൺസിലുകൾ നല്ലഭരണത്തിന് ഉത്തേജകങ്ങളായി മാറുന്നു

പ്രദേശിക കൗൺസിലുകളുടെ ഭൂമിക ഉപദേശപരമായതായിരുന്നുവെങ്കിലും, 2014 ൽ ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പ്രധാനമന്ത്രിയായ ശേഷം ഇവ മാറ്റത്തിന് ഉത്തേജകങ്ങളായി മാറുകയായിരുന്നെന്ന് ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. ഔദ്യോഗിക സ്ഥാപനങ്ങളായിരുന്നതിനുപകരമായി, ഇപ്പോൾ ഇവ സാധാരണയായ തീരുമാനങ്ങൾക്ക് പ്രചോദനമായ സജീവ വേദികളായി മാറിയിരിക്കുകയാണ്. ഈ യോഗങ്ങളിലൂടെ സംഭാഷണം, എകോപനം, സഹകരണം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമവായപരമായ പരിഹാരങ്ങളും സമഗ്രമായ വികസനവും സർക്കാരിന് സാധ്യമാകുകയും ചെയ്തു. ദേശീയത്തിലും സംസ്ഥാനത്തിലും ദീർഘകാല സാമ്പത്തിക പുരോഗതി ഉറപ്പാക്കാൻ സ്ഥിരതയുള്ള ശ്രമങ്ങളും വ്യക്തമായ ഭാവിദിശാ പാതയും നിർണായകമാണെന്ന് ശ്രീ ഷാ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു.

പ്രധാനമന്ത്രി മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് മേഖലാ കൗൺസിലുകളുടെ കാര്യക്ഷമതയും ഫലപ്രദതയും വലിയ തോതിൽ വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതായി ശ്രീ അമിത് ഷാ പറഞ്ഞു. 2004 മുതൽ 2014 വരെയുള്ള മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് മേഖലാ കൗൺസിലുകൾക്ക് വെറും 25 യോഗങ്ങൾ മാത്രമേ നടന്നിട്ടുള്ളൂവെന്നത് അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി, എന്നാൽ 2014 മുതൽ 2025

ഫെബ്രുവരി വരെയുള്ള കാലയളവിൽ മൊത്തം 61 യോഗങ്ങളാണ് നടന്നത് - ഇത് 140 ശതമാനം വർധനയാണ്. അതുപോലെ, മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് 469 വിഷയങ്ങൾ മാത്രമേ ചർച്ച ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ, എന്നാൽ മോദി സർക്കാർ ഇതുവരെ 1,541 വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് - ഇതിന് 170 ശതമാനം വർധനയാണെന്ന് അദ്ദേഹം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു.

2014 മുതൽ 2025 ഫെബ്രുവരി വരെ മേഖലാ കൗൺസിൽ യോഗങ്ങളിലൂടെ 1,280 കേസുകൾ വിജയകരമായി പരിഹരിച്ചുവെന്നും, ഇതിന് മുൻപുള്ള ദശാബ്ദത്തിൽ വെറും 448 കേസുകൾ മാത്രമാണ് പരിഹരിച്ചതെന്നും മേഖലാ കൗൺസിൽ യോഗങ്ങളിൽ ചർച്ച ചെയ്യുന്ന വിഷയങ്ങളിൽ 100 ശതമാനം പരിഹാര നിരക്ക് കൈവരിക്കുന്നതിലേക്ക് സർക്കാർ സ്ഥിരമായി മുന്നേറിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നും അദ്ദേഹം തുടർന്നു പറഞ്ഞു. അതു കൂടാതെ, ഓരോ ഗ്രാമത്തിലേക്കും അഞ്ച് കിലോമീറ്റർ പരിധിയിലായി ബാങ്ക് ശാഖകളും തപാൽ ബാങ്കിംഗ് സൗകര്യങ്ങളും സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ലക്ഷ്യം എത്രമാത്രം മുന്നേറിയിട്ടുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിച്ചു. ഇപ്പോൾ കേന്ദ്ര സർക്കാർ അതിലും വലിയ ഒരു ലക്ഷ്യം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട് - രാജ്യത്തെ എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളിലും മൂന്ന് കിലോമീറ്റർ പരിധിയിൽ ബാങ്കിംഗും തപാൽ സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുക എന്നതാണ് അതെന്ന് അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

‘സട്കാ സാഥ്, സട്കാ വികാസ്’ എന്നത് സർക്കാർ എടുത്തിരിക്കുന്ന ഒരു പ്രതിജ്ഞയാണെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി മോദി

‘എല്ലാവർക്കും ചികിത്സ - എല്ലാവർക്കും ആരോഗ്യം’: ‘സബ്കാ സാത്, സബ്കാ വികാസ്’ എന്ന ആശയത്തിന്റെ കാതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

രാജ്യസേവനത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം എടുത്തപ്പോൾ, ഭരണത്തിന്റെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശമായി ഞാൻ ‘സട്കാ സാഥ്, സട്കാ വികാസ്’ എന്നതിനെ സ്വീകരിച്ചതായി പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പറഞ്ഞു. ഈ ദർശനത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന അടിസ്ഥാനതത്വം ‘സട്കാ ഇലാജ്, സട്കാ ആരോഗ്യം’ എന്നതാണ് - രോഗ പ്രതിരോധത്തിന് മുൻതൂക്കം നൽകിക്കൊണ്ട് എല്ലാവർക്കും ആരോഗ്യസംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കുക എന്നതാണ് ലക്ഷ്യം. മധ്യപ്രദേശിലെ ഛത്തർപൂർ ജില്ലയിലെ ഗാന്ധി ഗ്രാമത്തിൽ ബാഗേശ്വർ ധാം മെഡിക്കൽ ആൻഡ് സയൻസ് റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ അടിമീല സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ചടങ്ങിനിടെയാണ് പ്രധാനമന്ത്രി ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചത്. ആദ്ധ്യാത്മികതയുടെയും ആരോഗ്യമേഖലയുടെയും കേന്ദ്രമായി ബാഗേശ്വർ ധാം മാറിയതിന്റെ പ്രധാന്യം അദ്ദേഹം വിശദമാക്കി. 10 ഏക്കറിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ 100 ബെഡുകൾ ഉള്ള ഒരു മെഡിക്കൽ സൗകര്യം ഉൾപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. ഈ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നതിലൂടെ സാമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാ നിലകളിലെയും ആരോഗ്യ സേവനങ്ങൾ വളരെയധികം മെച്ചപ്പെടുമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ₹200 കോടി കവിഞ്ഞുള്ള നിക്ഷേപം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കാൻസർ ആശുപത്രിയിൽ സാമ്പത്തികമായി പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന രോഗികൾക്ക് സൗജന്യ ചികിത്സ ലഭ്യമായിരിക്കും. അതേസമയം, ആധുനിക മെഡിക്കൽ സാങ്കേതികവിദ്യയും വിദഗ്ധ ഡോക്ടർമാരും ഇവിടെ ലഭ്യമായിരിക്കും.

ശ്രീ യീരേന്ദ്ര ശാസ്ത്രിയുടെ സംഭാവനകളെ അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട്, പ്രത്യേകിച്ച് കാൻസർ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് സ്ഥാപിച്ചതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സാമൂഹികക്ഷേമത്തിനും മനുഷ്യഹിതത്തിനുമായി അദ്ദേഹം കാണിച്ച പ്രതിബദ്ധതയെ പ്രധാനമന്ത്രി പ്രശംസിച്ചു. ഇനി ബാഗേശ്വർ ധാം ആത്മീയ ആശ്വാസത്തിന്റെ പുറമേ, പോഷണത്തിന്റെയും ആരോഗ്യത്തിന്റെയും എന്നു പ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞു. ദേശീയ ഐക്യത്തിനും മതസൗഹാർദ്ദത്തിനും ശക്തി നൽകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ശാസ്ത്രീയ നേട്ടങ്ങളെ, ഏകതയുടെ സന്ദേശം

■ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി മധ്യപ്രദേശിലെ ഛത്തർപൂരിൽ ബാഗേശ്വർ ധാം മെഡിക്കൽ ആൻഡ് സയൻസ് റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാന ശില നിക്ഷേപം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു.

■ ഭാരതത്തിലെ മഠങ്ങൾ, ക്ഷേത്രങ്ങൾ, ധാമുകൾ എന്നിവ ആരാധനയ്ക്കും ധ്യാനത്തിനും മാത്രം ഉള്ള സ്ഥലങ്ങൾ അല്ല, അവ ശാസ്ത്രീയ ഗവേഷണത്തിന്റെയും സാമൂഹിക ബോധവൽക്കരണത്തിന്റെയും കേന്ദ്രങ്ങളുമാണ്

(പ്രചരിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം കാട്ടിയ ദിർഘകാല പ്രതിബദ്ധതയെ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി അഭിനന്ദിച്ചു.

ഇന്ത്യയിലുടനീളമുള്ള വലിയ ആശുപത്രികൾ നടത്തുന്നതിൽ മതസ്ഥാപനങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട പങ്ക് പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പങ്കുവെച്ചു. രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള ആരോഗ്യ, ശാസ്ത്ര ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പലതും മത ഭ്രസ്തരുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുകയും, ദരിദ്രരായ ലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകൾക്ക് മെഡിക്കൽ സേവനങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ബുന്ദേൽഖണ്ഡിലെ ഭഗവാൻ രാമനുമായി അടുത്ത ബന്ധമുള്ള പവിത്ര തീർത്ഥസ്ഥലമായ ചിത്രകൂട് ഉദാഹരണമായി അദ്ദേഹം ഉദ്ധരിച്ചു. വൈകല്യമുള്ളവർക്കും രോഗികളായവർക്കും സേവനം നൽകുന്നതിൽ ചിത്രകൂട് ചെയ്യുന്ന സംഭാവനകൾ അദ്ദേഹം പ്രത്യേകമായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തി

ബാഗേശ്വർ ധാമിനെ ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തെ അവിടെത്തെ ദർശനത്തോടൊപ്പം ചേർത്തു ഈ മഹത്വമായ പരമ്പര വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന്

ശ്രീ മോദി അഭിനന്ദനങ്ങൾ അറിയിച്ചു. കൂടാതെ, മഹാശിവരാത്രി ഉത്സവത്തിന്റെ ഭാഗമായുള്ള 251 മക്കളുടെ കൂട്ടവിവാഹം സംഘടിപ്പിച്ചതിനും, ഇത് സാമൂഹിക ക്ഷേമത്തിനുള്ള ഒരു അഭിനന്ദനാർഹമായ തുടക്കമാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ഭാരതത്തിലെ മഠങ്ങളും ക്ഷേത്രങ്ങളും ശാസ്ത്രത്തിന്റെയും സാമൂഹിക ബോധവൽക്കരണത്തിന്റെയും കേന്ദ്രങ്ങൾ

ഇന്ത്യയിലെ മഠങ്ങളും ക്ഷേത്രങ്ങളും ദിർഘകാലമായി ആരാധന, വിഭവങ്ങൾ, ശാസ്ത്രം, സാമൂഹിക ബോധവൽക്കരണം എന്നിവയുടെ കേന്ദ്രങ്ങളായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്റെ പ്രാധാന്യം പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി അനുരോധിച്ചു. പ്രാചീന മഹർഷികളുടെ സംഭാവനകളായ ആയുർവേദത്തിലും യോഗയിലുമായി-ഇപ്പോൾ ആഗോള തലത്തിൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട ശാസ്ത്രങ്ങളിലുമുള്ള അവരുടെ സംഭാവനകൾ അദ്ദേഹം പ്രമേയപ്പെടുത്തി. സത്യമായ മതം ആത്മാർത്ഥ സേവനവും മറ്റുള്ളവരുടെ ദുഃഖം ന്യൂനപ്പെടുത്തലും ആയിരിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ഊന്നി.

എല്ലാ ജീവികളിലും ദൈവത്വം കാണുന്ന ഒരു ഇന്ത്യാ പരമ്പരയെ അവലോകനം ചെയ്യുമ്പോൾ-“നരായണൻ മനുഷ്യനിൽ” എന്നതും “ശിവൻ എല്ലാ ജീവികളിലും” എന്നതുമായ സിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതീകമായ ആഖ്യാനം-ശ്രീ മോദി പവിത്രമായ പ്രയാഗ മഹാകുംഭ് ഉത്സവത്തെ പറ്റി പറഞ്ഞു. ഇത് “ഐക്യത്തിന്റെ മഹാകുംഭ്” എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ച അദ്ദേഹം, ഈ പരിപാടി നടക്കുമ്പോൾ ‘നെത്ര മഹാകുംഭ്’ എന്നത് സംഘടിപ്പിച്ചതായി പറഞ്ഞു. ഈ പരിപാടിയിൽ രണ്ടരലക്ഷം തീർത്ഥാടകർക്ക് കണ്ണിന്റെ പരിശോധനകളും, ഏകദേശം പത് ലക്ഷത്തോളം ആളുകൾക്ക് സൗജന്യ ഔഷധങ്ങളും കുപ്പായങ്ങളും വിതരണം ചെയ്യുകയും, 16,000-ലധികം രോഗികളെ കാറ്ററാക്റ്റ്, മറ്റ് ശസ്ത്രക്രിയകൾ എന്നിവയ്ക്കായി ആശുപത്രികളിലേക്ക് റഫർ ഉപസൂചിപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

പ്രധാനമന്ത്രി മഹാകുംബ് ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള മറ്റ് നിരവധി ആരോഗ്യസേവനങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും പങ്കുവെച്ചു. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആയിരക്കണക്കിന് ഡോക്ടർമാർക്കും സ്വയം സേവന മനോഭാവത്തോടെ പങ്കെടുത്തുവെന്നും, ഇതിലൂടെ ഇന്ത്യയുടെ സേവനത്തിനുള്ള പ്രതിബദ്ധത കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തിയതായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

എല്ലാവർക്കും സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതികളുടെ പ്രയോജനങ്ങൾ നൽകാനുള്ള പ്രതിബദ്ധത

ആരോഗ്യത്തെ ധർമ്മം, സന്തോഷം, വിജയങ്ങൾ എന്നിവ നേടുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനം എന്നായി പ്രധാനമന്ത്രി നിർവ്വചിച്ചു. 2014-ൽ സർക്കാർ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, ദരിദ്രരായ കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്ന് ആരോഗ്യഭാരം കുറച്ചു. അവരുടെ അത്യാവശ്യമുള്ള ആവശ്യങ്ങൾക്കായി കൂടുതൽ സംരക്ഷണം സാധ്യമാക്കുക എന്നതായിരുന്നു തന്റെ പ്രതിജ്ഞയെന്ന് അദ്ദേഹം ഓർത്തു.

സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതികൾ ഓരോ മുൻ‌വലരായ വ്യക്തിക്കും എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള തന്റെ പ്രതിബദ്ധത പുനഃസ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട്, അയ്യപ്പമാൻ ഭാരത് പദ്ധതി വഴി മെഡിക്കൽ ചെലവുകൾ വലിയ തോതിൽ കുറച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. ഈ പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ, എല്ലാ പിന്നാക്കക്കാരാവയർക്കും ₹5 ലക്ഷം വരെ സൗജന്യ ചികിത്സ നൽകുന്നതിനുള്ള അവകാശം അയ്യപ്പമാൻ കാർഡിലൂടെ ലഭ്യമാക്കപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ, 70 വയസ്സിന് മുകളിൽ പ്രായമുള്ള എല്ലാ വ്യവസ്ഥാപിത സൗജന്യ ചികിത്സ ലഭിക്കാൻ അയ്യപ്പമാൻ കാർഡ് വിതരണം ചെയ്യപ്പെടുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഈ കാർഡ് ഓൺലൈനായി സൗജന്യമായി ലഭ്യമാകും.

മരുന്നുകൾ കൂടുതൽ എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ, സർക്കാർകൾ

രാജ്യമെമ്പാടും 14,000-ൽ അധികം ജന ഔഷധി കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്, അവ കുറഞ്ഞ വിലക്ക് മരുന്നുകൾ നൽകുന്നു. കൂടാതെ, വ്യക്തരോഗത്തിന്റെ വർദ്ധിക്കുന്ന വെല്ലുവിളിയെ മറികടക്കാൻ 700-ലധികം ജില്ലകളിൽ 1,500-ൽ കൂടുതൽ ഡയാലിസിസ് സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്, അവ ആവശ്യമായവർക്കായി സൗജന്യ ഡയാലിസിസ് സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നു.

സർക്കാർ ഓരോ ജില്ലയിലും കാൻസർ ഡേ കെയർ സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നു

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി കാൻസർ ഒരു വളരുന്ന പ്രശ്നമായി നിർദ്ദേശിക്കുകയും ഈ രോഗത്തിനെതിരെ പോരാടുന്നതിൽ സർക്കാർ, സമൂഹം, ആരോഗ്യ നേതാക്കൾ എന്നിവരുടെ സംയുക്തമായ ശ്രമങ്ങൾ അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്ന് ഊന്നിപ്പറയുകയും ചെയ്തു. കാൻസർ ചികിത്സ കൂടുതൽ സുലഭവും ചെലവുകുറഞ്ഞതുമായതാക്കുന്നതിനുള്ള സർക്കാരിന്റെ പ്രതിജ്ഞ അദ്ദേഹം ആവർത്തിച്ചു. ഈ വർഷത്തെ ബജറ്റിൽ പ്രഖ്യാപിച്ച നിരവധി പ്രധാന പദ്ധതികൾ അദ്ദേഹം ഉൾപ്പെടുത്തി. അടുത്ത മൂന്ന് വർഷത്തിനകം എല്ലാ ജില്ലകളിലും കാൻസർ ഡേ കെയർ സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഇവ പരിശോധനയും പാലിയേറ്റീവ് കെയറും നൽകും. രോഗം വ്യാപിച്ചു കഴിയുമ്പോൾ ചികിത്സ കൂടുതൽ കടുപ്പം നേരിടുന്നതിനാൽ, കാൻസർ പെട്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുന്നത് എത്ര പ്രധാനമാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിശകലനം ചെയ്തു. ജനങ്ങൾ സുതാര്യമായി ജാഗ്രത പാലിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ആഹ്വാനം ചെയ്തു.

30 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ളവർക്ക് വേണ്ടി രാജ്യത്തുടനീളമുള്ള സിക്രിനിംഗ് പ്രചാരണത്തെ കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ, എല്ലാ പൗരന്മാരും സജീവമായി പങ്കുചേർന്ന് സ്വന്തം ആരോഗ്യത്തെ മുൻ‌തൂക്കം നൽകണമെന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി ആഹ്വാനം ചെയ്തു.

ബുണ്ടേൽഖണ്ഡ് പ്രദേശത്തിന്റെ സമൃദ്ധിക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ പ്രതിബദ്ധമാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചു

സാർവ്വജനിക സേവനത്തിലേക്കുള്ള തന്റെ

പ്രതിബദ്ധത വീണ്ടും ഉറപ്പുവരുത്തിയ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി, താൻ നേരത്തെ ചരന്തർപൂർ സന്ദർശിച്ച കാര്യം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. ആ സന്ദർശനത്തിൽ അദ്ദേഹം ആയിരക്കണക്കിന് കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതികൾക്ക് ഉത്ഘാടനം നൽകുകയും ശിലയിടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിശദീകരിച്ചത് പോലെ, ₹45,000 കോടി ചെലവിൽ നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്ന കെൻ-ബെൻവാ ലിങ്ക് പദ്ധതി, ബുണ്ടേൽഖണ്ഡ് മേഖലയിലെ ജലക്ഷാമം പരിഹരിക്കുന്നതിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കും. ഇതോടൊപ്പം, ജൽ ജീവൻ മിഷനും ഹർ ഘർ ജൽ പദ്ധതിയുടെയും ഭാഗമായി, ഗ്രാമങ്ങളിലേക്ക് പൈപ്പ് വഴി ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം എത്തിച്ചേരുന്നതുണ്ട്.

ബുണ്ടേൽഖണ്ഡിലെ സ്ത്രീകളെ സ്വശക്തമാക്കുകയും പ്രദേശത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്ക് പുതിയ കരുത്ത് നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഭാഗമായാണ് സർക്കാർ “ലക്ഷപതി ദിടി”യും “ഡ്രോൺ ദിടി”യും പോലെയുള്ള വിപ്ലവാത്മക പദ്ധതികൾ കൊണ്ടുവന്നത്. ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി പ്രഖ്യാപിച്ചതുപോലെ, മൂന്ന് കോടി സ്ത്രീകളെ ലക്ഷപതി ദിടികൾ ആക്കുന്നതിനുള്ള മഹത്തായ ലക്ഷ്യമാണ് സർക്കാരിന് മുന്നിലുള്ളത് - ഇത് അവരെ സാമ്പത്തികമായി സ്വയംപര്യാപ്തരാക്കുന്നതിന് സഹായകമാകും. അത് കൂടാതെ, സ്ത്രീകൾക്ക് ഡ്രോൺ പ്രവർത്തനത്തിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിലൂടെ വിളകൾക്ക് സ്പ്രേ ചെയ്യുന്നതിനും നിഗൂഢ കൃഷിനിരീക്ഷകർ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും അവരെ സഹായിക്കും. പ്രദേശത്ത് ജലസേചന സൗകര്യം ലഭ്യമാകുമ്പോൾ, കൃഷിയിൽ ഇതിന് വലിയ ഗുണഫലം ലഭിക്കും.

കർഷകർ നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികൾ കുറയ്ക്കുകയും അവരുടെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനായി സർക്കാർ നടത്തിവരുന്ന നിരന്തര ശ്രമങ്ങളെ പ്രധാനമന്ത്രി വീണ്ടും ഉറപ്പിച്ചു. ബുണ്ടേൽഖണ്ഡ് ഉൾപ്പെടെ രാജ്യത്തെ ദീർഘകാല സമൃദ്ധി ഉറപ്പാക്കുകയെന്നതാണ് ഈ പരിശ്രമങ്ങളുടെ അന്തിമ ലക്ഷ്യം.

സർക്കാരിന്റെ നടപടികൾ യുവ സംരംഭകത്വത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് കരുത്താകുന്നു

**ഡോ. നേഹാ ചൗധരി/
ഡോ. മജ്താ വർമ്മ**

ഗ്ലോബൽ എൻട്രപ്രണർഷിപ്പ് മോണിറ്റർ (GEM) 2023-24 പ്രകാരം, ഇന്ത്യയെ ബിസിനസ്സിന് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ 49 രാജ്യങ്ങളിൽ ഒന്നായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 13 സംരംഭകത്വ പ്രേമിംഗർക്കുകൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി വിദേശ് ഇന്ത്യയെ ഒരു സർവ്വേയിലൂടെ വിലയിരുത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഈ അംഗീകാരം.

ഈ പ്രേമിംഗർക്കിന്റെ പ്രധാന ഘടകങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് സാമൂഹ്യവും സാംസ്കാരികവുമായ മൂല്യങ്ങൾ. പ്രത്യേകിച്ചും, സംരംഭകത്വവും സംരംഭകത്വ വിദ്യാഭ്യാസവും സ്കൂൾ പാഠ്യപദ്ധതികളിലും സഹപാഠ്യപ്രവർത്തനങ്ങളിലും സമന്വയിപ്പിക്കുന്നതാണ് പ്രധാനമായും ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. സ്ത്രീ സംരംഭകർക്ക് സാമൂഹ്യ പിന്തുണയും വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യതയും മതിയായതോ അതിലധികമോ ആണെന്ന് വിദേശ് വിലയിരുത്തുന്ന മികച്ച അഞ്ചു രാജ്യങ്ങളിൽ ഇന്ത്യയും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഇന്ത്യയുടെ റാങ്ക് നാലാമതിൽ നിന്നും രണ്ടാമതിലേക്ക് മെച്ചപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതാണ് ഈ റിപ്പോർട്ടിന്റെ മറ്റൊരു പ്രധാന പ്രത്യേകത.

ഗ്ലോബൽ എൻട്രപ്രണർഷിപ്പ് മോണിറ്ററിംഗ് (GEM), ഇന്ത്യയുടെ ഐക്യപദ്ധതി വികസനവും സംരംഭകത്വ മന്ത്രാലയവും പ്രകാരം, പുതിയ ബിസിനസ്സുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിലോ അതിനെക്കുറിക്കുന്നതിലോ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന 18 മുതൽ 64 വയസ്സുവരെയുള്ള ആളുകളുടെ ശതമാനമായ ടോട്ടൽ എൻട്രപ്രണറിൽ ആക്റ്റിവിറ്റി (TEA) നിരക്ക് 2020ൽ 5.3 ശതമാനത്തിലിരുന്ന് 2024ൽ 15.4 ശതമാനമായി ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്.

കൂടാതെ, 18 മുതൽ 64 വയസ്സുവരെയുള്ള പ്രായപരിധിയിലുള്ള വ്യക്തികളിൽ സ്ഥാപിത ബിസിനസ്സുകളുടെ ഉടമയും മാനേജറുമായുള്ളവർ, ജീവനക്കാരെ നിയമിച്ച് ശമ്പളവും തൊഴിലും സംഭാവന ചെയ്യുന്നവർ-എന്നവരുടെ അനുപാതവും ശ്രദ്ധേയമായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് കാണപ്പെടുന്നു.

പുതിയ ബിസിനസ്സുകളുടെ വളർച്ച വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന പങ്ക്.

ഇന്ത്യ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇക്കോസിസ്റ്റം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ തുടർച്ചയായ പുരോഗതിയിലാണ്, സർക്കാർ സംരംഭകത്വവും സ്വയംതൊഴിലുറപ്പും സജീവമായി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയാണ്.

സംരംഭകരെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായി ഒരു പ്രത്യേക മന്ത്രാലയം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്, ഇത് രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സ്വയംനിർവ്വഹണതയ്ക്കുള്ള പ്രതിജ്ഞയുടെ ശക്തിയേറിയ സൂചനയാണ്.

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, രാജ്യത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ സഹകരണ മന്ത്രിയായ ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ മാർഗനിർദ്ദേശത്തിൽ, മൈക്രോ, സ്മോൾ, ആൻഡ് മീഡിയം എന്റർപ്രൈസസ് (MSME) മന്ത്രാലയം യുവാക്കളെ സംരംഭകത്വ സംരംഭങ്ങളിൽ സജീവമായി പങ്കാളികളാക്കുന്നു. സർക്കാർ മുൻകൂട്ടി കണ്ട നയങ്ങൾ സഹകരണ മേഖലയിലെ സംരംഭകത്വ വികസനത്തിന് സഹായകമായിട്ടുണ്ട്, സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധിയിലേക്ക് എത്താനുള്ള ദൃഢപ്രവൃത്തി ഇത്.

പുതിയ ബിസിനസ്സുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ വിവിധ ഫണ്ടുകളും സാമ്പത്തിക സഹായവും നൽകുന്ന വിവിധ പരിപാടികൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, ഇൻകുബേറ്ററുകളും അക്സിലറേറ്ററുകളും സ്ഥാപിച്ച് നെറ്റ്വർക്കിംഗ്, വിഭവങ്ങൾ പ്രാപനം, വിദഗ്ധ മാർഗനിർദ്ദേശം എന്നിവ ലഭ്യമാക്കുകയും, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ അവരുടെ ആശയങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താനും സംരംഭങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കാനും ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് പിന്തുണ നൽകുന്ന സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന നടപടികൾ

സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇന്ത്യ സംരംഭകത്തിന്റെ

ഭാഗമായി, സർക്കാർ വിവിധ പരിപാടികൾ വഴി സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കും ബിസിനസ്സുകൾക്കും ശ്രേയിതലത്തിൽ പിന്തുണ നൽകുന്നു. പ്രധാനമായ സംരംഭങ്ങൾ ഇവയാണ്:

സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇന്ത്യ പ്രവർത്തന പദ്ധതി (2016): ജനുവരി 2016-ൽ ആരംഭിച്ച സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇന്ത്യ പ്രവർത്തന പദ്ധതി ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ക്രമബദ്ധമായ സംരംഭകത്വ പിന്തുണ ആയിരുന്നു. ഈ പദ്ധതി 19 പ്രധാന നടപടികൾ അവതരിപ്പിച്ചു, ഇതിൽ സാമ്പത്തിക സഹായവും പ്രോത്സാഹനങ്ങളും, അക്കാദമിക് ഉദ്യോഗാടി പങ്കാളിത്തങ്ങളും, ഇൻകുബേഷൻ പിന്തുണയും, നിയന്ത്രണ ലളിതീകരണവും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ സംരംഭം വഴി, സർക്കാർ രാജ്യവ്യാപകമായ ഒരു ശക്തമായ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇക്കോസിസ്റ്റം വളർത്തുന്നതിനായി സമഗ്രമായ പിന്തുണയുള്ള ഒരു സിസ്റ്റം സ്ഥാപിച്ചു.

സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഫണ്ടോഫ് ഫണ്ട്സ് (FFS) പദ്ധതി: പുതുതായി തുടങ്ങുന്ന സംരംഭങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക ആവശ്യകതകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി, സർക്കാർ ₹10,000 കോടി കോർപ്പറേസോടുകൂടി സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഫണ്ടോഫ് ഫണ്ട്സ് (FFS) പദ്ധതി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതിയിൽപ്പെടുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളെ വ്യവസായം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യക്തമായ DPIIT മേൽനോട്ടം വഹിക്കുമ്പോൾ, സിഡിബി (സ്മോൾ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ഡെവലപ്മെന്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ) വായ്പാ സഹായം നൽകുകയും വിതരണം നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 14, 15 വരുമാന കമ്മീഷൻ ഘട്ടങ്ങളിലായി മൊത്തം ₹10,000 കോടിയുടെ ലക്ഷ്യത്തെയാണ് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത്.

വിദേശനിക്ഷേപങ്ങളിൽ ആശ്രയം കുറച്ച്, പുതിയ സംരംഭങ്ങൾക്ക് മുമ്പധനമായി ഈ സംരംഭം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. തുടക്ക സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടൊപ്പം, പുതിയതും പ്രാദേശികവുമായ സംരംഭങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള വായ്പാ സൗകര്യങ്ങളും സർക്കാർ ഉറപ്പാക്കുന്നുണ്ട്.

സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കായുള്ള ക്രെഡിറ്റ് ഗ്യാരണ്ടി സ്കീം (CGSS): DPIIT അംഗീകരിച്ച സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിൽ സർക്കാർ വാണിജ്യ ബാങ്കുകളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായിട്ടാണ് സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കായുള്ള ക്രെഡിറ്റ് ഗ്യാരണ്ടി സ്കീം (CGSS) രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇതിൽ NBFC-കളും വെഞ്ചർ ഡെബ്റ്റ് ഫണ്ടുകളും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇവ SEBI അംഗീകൃത ബാങ്കുകൾ വഴി ബദൽ നിക്ഷേപ ധനസഹായം നൽകുന്നു. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി, അംഗ സ്ഥാപനങ്ങൾ (Member Institutes - MIs) DPIIT അംഗീകൃതമായ ലോൺ വിതരണം ചെയ്ത സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് ക്രെഡിറ്റ് ഗ്യാരണ്ടികൾ നൽകുന്നു. ഇതിലൂടെ പുതുതായി ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുന്ന സംരംഭങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തികസാന്നിധ്യവും ഭാവി സാമ്പത്തിക അപകടങ്ങൾ നേരിടാനുള്ള കരുതലും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.

നിയന്ത്രണ പരിഷ്കാരങ്ങൾ: 2016 മുതൽ, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ബിസിനസ് അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന്റേ ഭാഗമായി, സർക്കാർ 50ൽ കൂടുതലുള്ള നിയമപരിഷ്കാരങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രഥമപരിഹാര സൗകര്യങ്ങൾ, മൂലധനമാറ്റം സുഗമമാക്കൽ, ബിസിനസ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ എന്നിവയാണ് ഈ പരിഷ്കാരങ്ങളുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ. ഇതിലൂടെ ഇന്ത്യയിലെ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് പരിസ്ഥിതിയെ കൂടുതൽ ലളിതവും ഫലപ്രദവുമായ രീതിയിൽ രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

വാങ്ങൽ പ്രക്രിയയെ ലളിതമാക്കൽ: വാങ്ങൽ നടപടികൾ വേഗത്തിലാക്കുന്നതിനായി, DPIIT അംഗീകൃത സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് സാങ്കേതികവും ഗുണനിലവാരപരവുമായ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥയിൽ, കേന്ദ്ര മന്ത്രാലയങ്ങളും വകുപ്പുകളും നേരത്തെ പ്രാവർത്തികതയും വരുമാനവും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള അർഹതാപരമായ മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ ഇളവ് നൽകണമെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് അവരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളും സേവനങ്ങളും നേരിട്ട് സർക്കാർ ഏജൻസികളോട് വിൽക്കാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിൽ, സർക്കാർ ഇ-മാർക്കറ്റ്പ്ലേസ് (GeM) സ്റ്റാർട്ടപ്പ് റെഞ്ചേവ എന്ന പ്രത്യേക പ്ലാറ്റ്ഫോം കൂടി സർക്കാർ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

ഈ എല്ലാ പദ്ധതികളും ഇന്ത്യയിലെ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് വളർച്ചയെ ഉത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള വ്യാപകമായ ശ്രമങ്ങളുടെ ഭാഗമാണ്. കൂടാതെ, സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇന്ത്യ പ്ലാറ്റ്ഫോം യുവ സംരംഭകർക്ക് അവരുടെ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ വിവിധ അവസരങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നു. ഈ പ്ലാറ്റ്ഫോമിലൂടെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് കഴിവ് വികസന പരിശീലനത്തിലൂടെ സംരംഭകശേഷി വളർത്താനും, അതിലൂടെ വ്യക്തിഗത വളർച്ചയും സാമ്പത്തിക പുരോഗതിയും കൈവരിക്കാനും കഴിയും. ഈ പദ്ധതി ദേശീയ GDPയുടെ വർദ്ധന, വിദേശ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കൽ, ജീവിത നിലവാരത്തെ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ സഹായകരമായിരിക്കുമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. പുതുതായുള്ള ബിസിനസ്സുകൾ വഴി തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുകയും, പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെട്ട വിദേശ കഴിവുകൾ ദേശീയ സാമ്പത്തിക വളർച്ചക്കും പുരോഗതിക്കും തുടർച്ചയായ സംഭാവന നൽകുകയും ചെയ്യും.

സംരംഭകത്വം സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്കും വികസനത്തിനും പ്രേരകശക്തിയാകുന്നു. പുതുമ, തൊഴിൽ സൃഷ്ടി, മത്സരശേഷി എന്നിവയെ സംരംഭകത്വം ഉത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു. സംരംഭകർ ഉപഭോക്തൃ ആവശ്യങ്ങളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങളും സേവനങ്ങളും അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ധൈര്യത്തോടെ ബിസിനസ്സുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ, സംരംഭകത്വം സാമ്പത്തിക വൈവിധ്യത്തിന് പ്രധാന സംഭാവന നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് ശ്രദ്ധക്ഷണക്കേന്ദ്രം തൊഴിലവസരങ്ങൾ ഒരുക്കുകയും, വിദേശ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുകയും, വിപണിയുടെ പരിധി വ്യാപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സംക്ഷിപ്തത്തിൽ, സംരംഭകത്വം ഇന്ത്യയുടെ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്ന പ്രധാന ഘടകമായി നിലകൊള്ളുന്നു.

അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംരംഭകത്വം എന്നത് അവസരങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുകയും, അവ

മുൻ‌ലേഖ്യത്ത് വളർച്ച നേടുന്നതിനായി തന്ത്രപരമായ അപകടങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയാണ്. വിജയകരമായ സംരംഭകർ സൃഷ്ടാത്മകത, ദൂരദർശിത, കൂടാതെ മാറിനൊഴുകിയിരിക്കുന്ന വിപണി പ്രവണതകളോട് അനുകൂലമായി ചേരാനുള്ള കഴിവ് എന്നിവ പുലർത്തേണ്ടവരാണ്. ഇതിന് പുറമെ, അവർക്കു ശക്തമായ ടീമുകൾ ഒരുക്കാനും, സംരംഭം നിലനിൽക്കുന്ന വിധത്തിൽ വിഭവങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി ഉപയോഗിക്കാനും കഴിയണം. ഈ കഴിവുകൾ സംരംഭത്തെ നിലനിറുത്താനും വികസിപ്പിക്കാനും സഹായിക്കുന്നതിനൊപ്പം, രാജ്യത്തിന്റേ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയിലേക്കുള്ള സംഭാവനയും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു.

അവസരങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുകയും, അവ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനായി കണക്കുകൂട്ടിയ അപകടങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുകയുമാണ് സാരം. വിജയകരമായ സംരംഭകർ ദൂരദർശിതയും വിപണിയിലെ വ്യതിയാനങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുമായിരിക്കണം. അതോടൊപ്പം, പുതിയ ആശയങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറുള്ള മനോഭാവവും അവർക്കുണ്ടാകണം. അതിനാൽ തന്നെ വിപണിയിലെ മാറ്റങ്ങൾക്കൊപ്പം മുന്നിൽ നിലകൊള്ളാൻ കഴിയും. ഇതിനൊപ്പം, അവർ ശക്തമായ സംഘങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്താനും, സംരംഭം നിലനിർത്താനും വളർത്താനും ആവശ്യമായ വിഭവങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാനും പ്രാപ്തരായിരിക്കണം. ഇതുവഴിയാണ് സംരംഭങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുകയും, രാജ്യത്തിന്റേ സാമ്പത്തിക പുരോഗതിക്ക് ഗതി ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്.

അധ്യാപിക, ഇന്ത്യൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് കോഓപ്പറേറ്റീവ് മാനേജ്മെന്റ്, ജയ്പൂർ, രാജസ്ഥാൻ.

അധ്യാപക അംഗം, പബ്ലിക് റീന്റോൽ ഉപയോഗ്യ ശേഖാവതി സർവകലാശാല, സിക്കർ, രാജസ്ഥാൻ.

സ്ത്രീ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സഹകരണസംഘങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ സാമ്പത്തിക വളർച്ച വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു എന്നു ശ്രീ സാങ്ഗാനി.

സഹകാർ ഉദയ് ടീം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെയും സഹകരണ മന്ത്രിയായ ശ്രീ അമിത് ഷായുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ, "സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധി" എന്ന ഔദ്യോഗിക സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ നിരവധി സുപ്രധാന പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ത്യയുടെ വികസനത്തിൽ സഹകരണസംഘങ്ങൾ നിർണായകമായ പങ്ക് വഹിക്കാനിരിക്കുന്നു. സഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ത്രീശക്തികരണത്തിനും രാജ്യത്താകമാനമുള്ള സ്വയംപര്യാപ്തതയ്ക്കും വളരെയധികം സഹായകരമാണ്. ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, ഗുജറാത്ത് സ്റ്റേറ്റ് കോഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ വനിതാ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സഹകരണസംഘങ്ങൾ 'വികസിത ഇന്ത്യ'യിലേക്ക് നൽകുന്ന സംഭാവനയെ കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു സംസ്ഥാനതല സെമിനാർ സംഘടിപ്പിച്ചു.

സെമിനാറിന് ഗുജറാത്ത് സ്റ്റേറ്റ് കോഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ പ്രസിഡന്റ് ജി.എച്ച്. അമിൻ അധ്യക്ഷനായി, അതേസമയം നാഷണൽ കോഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (NCUI) പ്രസിഡന്റും IFFCO ചെയർമാനുമായ ദിലീപ് സാങ്ഘാനി പരിപാടി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. സഹകരണം ഇന്ത്യയുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ ആധാരമാണ് എന്ന് ഉദ്ഘാടനം നടത്തുന്ന സമയത്ത് ശ്രീ സാങ്ഘാനി പറഞ്ഞു. അമൂല്യ പോലുള്ള വിജയകരമായ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ ഉദാഹരണമായി ഉദ്ധരിച്ച അദ്ദേഹം, സമൂഹത്തെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്ന ശക്തിയായി സഹകരണത്തിന്റെ സാധ്യത വിശദീകരിച്ചു. സഹകരണ മേഖലം തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. എന്നാൽ, ചരിത്രപരമായി സഹകരണസംഘങ്ങളിലെ സ്ത്രീ പങ്കാളിത്തം പരിമിതമായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധാർജ്ജിച്ചു.

സാമ്പത്തികമേഖലയിൽ, ഗുജറാത്ത് സ്റ്റേറ്റ് കോഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ പ്രസിഡന്റ് ജി.എച്ച്. അമിൻ, ലിംഗസമത്വവും സാമ്പത്തിക സ്വാതന്ത്ര്യവും പോഷാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ സഹകരണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം പ്രത്യേകം ഹൃദ്യമായി ഉന്നയിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: രാജ്യത്ത് നിലവിൽ 8.5 ലക്ഷം സഹകരണസംഘങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിലും, വെറും 25,385 എണ്ണം മാത്രമാണ് സ്ത്രീകളുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ളത് - ഇത് സഹകരണ മേഖലയിലെ ലൈംഗിക വ്യത്യാസം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നുവെന്നും, സ്ത്രീകൾ കൂടുതൽ പങ്കാളിത്തം വഹിക്കുകയും നേതൃത്വസ്ഥാനങ്ങൾ

■ ഗുജറാത്ത് സ്റ്റേറ്റ് കോഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ വനിതാ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സഹകരണസംഘങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള സംസ്ഥാനതല സെമിനാർ സംഘടിപ്പിച്ചു

എടുക്കുകയും ചെയ്യണമെന്ന് ആഹ്വാനം ചെയ്തു. അമിൻ അനുശോചിച്ച കാര്യത്തിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതെന്നാൽ, 2008 മുതൽ 2010 വരെയുള്ള ആഗോള സാമ്പത്തിക മാന്ദ്യത്തിനിടെ, കോർപ്പറേറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ വലിയ നഷ്ടം നേരിട്ടപ്പോൾ പോലും സഹകരണസംഘങ്ങൾ ലാഭകരമായ നിലയിൽ നിലനിന്നു. ഈ പ്രതിരോധശേഷിക്ക് കാരണം, സഹകരണമേഖലയ്ക്ക് ആഗോളതലത്തിൽ ലഭിച്ച അംഗീകാരമാണ് എന്ന് അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. ഇത്തരം അംഗീകാരങ്ങളുടെ ഭാഗമായിത്തന്നെ, ഐക്യരാഷ്ട്ര സഭ 2012നും 2025നും സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ അന്താരാഷ്ട്ര വർഷമായി പ്രഖ്യാപിച്ചതിനെ അദ്ദേഹം അഭിനന്ദനപൂർവ്വം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു.

സെമിനാറിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് നൽകുന്ന നിർണായക സംഭാവനയും പ്രത്യേകം എടുത്തുകാട്ടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൂരദർശിതയുള്ള ഔദ്യോഗിക ഭാഗമായി, 2025-ലെ 'സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ അന്താരാഷ്ട്ര വർഷം' ആയി പ്രഖ്യാപിച്ചത്, ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന ഗ്ലോബൽ കോഓപ്പറേറ്റീവ് കോൺഫറൻസിലാണ്. ജി.എച്ച്. അമിൻ തന്റെ പ്രസംഗത്തിൽ പറഞ്ഞു: "ഇന്ത്യയുടെ വികസനത്തിൽ വനിതകൾക്ക് നിർണായകമായ പങ്ക് വഹിക്കാനാകും, പ്രത്യേകിച്ച് അവർ സഹകരണസംഘങ്ങളിൽ സജീവമായി പങ്കെടുക്കുകയാണെങ്കിൽ." വനിതകളുടെ പങ്കാളിത്തം കൂടുതൽ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക പുരോഗതിക്ക് ശക്തി നൽകുമെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ഈ അവസരത്തിൽ, നാഷണൽ

കോഓപ്പറേറ്റീവ് കമ്മിറ്റി ഫോർ എംപവർമെന്റ് ഓഫ് വുമൺ (NCUI) ഡയറക്ടറായ ആർതി ബിസാരിയ, സാമൂഹിക ഐക്യത്തിനുള്ള ഒരു പുസ്തകം പുറത്തിറക്കി. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി, സ്ത്രീകളുടെ സാജീമാനത്തിനും നിലനിൽക്കുന്ന വികസനത്തിനും സഹകരണസംഘങ്ങൾ ഒരു പ്രധാന വേദിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതായി അവർ ആവർത്തിച്ചു ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. സ്ത്രീകൾ നേതൃത്വം വഹിക്കുന്ന സഹകരണസംഘങ്ങൾ ഗുജറാത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്ക് നൽകുന്ന സവിശേഷ സംഭാവനകൾ അവർ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. സഹകരണ മേഖലയിലുണ്ടായ നിരവധി വിജയകഥകൾ ഹൃദ്യമായി പങ്കുവെച്ച അവർ, സ്ത്രീകൾക്ക് നേതൃത്വം കൈയേറിയതിലൂടെ ഉണ്ടായ നന്മകൾ സമൂഹത്തോട് പങ്കിട്ടു.

സെമിനാറിന്റെ ഭാഗമായി സഹകരണസംഘങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ വിഷയങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി വിദഗ്ധർ പങ്കെടുത്ത ആഴമുള്ള ചർച്ചകൾ നടന്നു. ഏകദേശം 1,300 വനിതാ അംഗങ്ങൾ ഈ സെമിനാറിൽ പങ്കെടുത്തു. പ്രമുഖ പ്രസംഗകരായ ഡോ. ഭൂമിബെൻ പാണ്ഡ്യ, വനിതകളിൽ കൗശൽ വികസനം എന്ന വിഷയത്തിലും, ശ്രീമതി അനിത കപൂർ, വനിതാ നേതൃത്വം സംബന്ധിച്ച വിഷയത്തിലും പ്രഭാഷണം നടത്തി. ശ്രീമതി ദുഷ്കിബെൻ ഒജ്ജ, സർക്കാർ പദ്ധതികൾ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ പങ്കുവെക്കുകയും, ശ്രീമതി വർഷബെൻ മോറെ, പാലോല്പാദന വ്യവസായത്തിലൂടെ സാമ്പത്തിക വികസനം എന്ന വിഷയത്തിൽ സംസാരിക്കുകയും ചെയ്തു.

എഫ്ഐയും സെൻസർ സാങ്കേതികവിദ്യയും ഉപയോഗിച്ച് ഡിജിറ്റൽ മാറ്റം സഹകരണങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നു

സഹകാർ ഉദ്യോഗാലയം

പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ ഡിജിറ്റൽ വിളി മാനേജ്മെന്റിനും ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിംഗിനുമുള്ള പദ്ധതി സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനായി ശ്രമങ്ങൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൃഷിഭാഗം സഹകരണസംഘങ്ങൾ കൃത്രിമ ബുദ്ധിയും (AI) ഇന്റർനെറ്റ് ഓഫ് തിംഗ്സ് (IoT) സെൻസർ മാപ്പിംഗും ഉപയോഗിച്ച് കൃഷിയുടെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ICED, IRMA, IIT ഹൈദരാബാദ് എന്നിവയുമായി ചേർന്ന് വേൾഡ് കോഓപ്പറേഷൻ എക്കണോമിക് ഫോറം TIHAN (ടെക്നോളജി ഇൻഫൊവേഷൻ ഹബ്ബ് ഓൺ ഓട്ടോണമസ് നാവിഗേഷൻ) പദ്ധതി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ സാങ്കേതിക പങ്കാളിത്തം ഡിജിറ്റൽ വിളി മാനേജ്മെന്റിന്റെയും ഭൂമാന്തരീക്ഷ നാവിഗേഷൻ സംവിധാനങ്ങളുടെയും രാജ്യവ്യാപകമായ പ്രയോഗത്തിന് സഹായകരമാകും. 2024-25 കേന്ദ്ര ബജറ്റിൽ കൃഷി മേഖലയെ മുന്നോട്ട് നയിക്കാൻ ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിംഗിനെ ഒരു പ്രധാന പദ്ധതിയായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിന്റെ ഭാഗമായി പരിചയപ്പെടുത്തിയ സാങ്കേതിക മുന്നേറ്റങ്ങൾ സഹകരണ മേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കും. ഈ പുതുതകൾ ഗ്രാമീണ സഹകരണ സംഘടനകളെ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും, സാമ്പത്തിക വികസനത്തെ മുന്നോട്ട് നയിക്കുകയും, സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധിയെന്ന ദർശനത്തോട് അനുരൂപമായി ദീർഘകാല ജീവിതോപാധികൾക്ക് പിന്തുണ നൽകുകയും ചെയ്യും. ഉയർന്ന നിലവാരമുള്ള സെൻസർ ഉപകരണങ്ങളും കൃത്രിമ ബുദ്ധിയും (AI) ഉപയോഗിച്ചുള്ള സംയോജനം പാലൂൽപാദന സഹകരണങ്ങൾ, കൃഷി സഹകരണങ്ങൾ, സ്വയം സഹായ സംഘം എന്നിവയുടെ ഉത്പാദനശേഷിയും കാര്യക്ഷമതയും വളർത്താൻ സഹായകരമാകും.

വേൾഡ് കോഓപ്പറേഷൻ എക്കണോമിക് ഫോറം (WCOOPEF) ചെയർമാൻ ശ്രീ ദിലീപ് സാംഘാനി പറഞ്ഞു, ഡാറ്റാ ആധാരിതമായ തീരുമാനങ്ങൾ, എഫ്ഐ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഭൂമബുദ്ധി, ഇന്റർനെറ്റ് ഓഫ് സെൻസേഴ്സ് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തത്സമയ ഡാറ്റാ ശേഖരണം, ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിംഗ് എന്നിവയിലൂടെ സഹകരണ കൃഷിയേയും ഗ്രാമീണ സംരംഭങ്ങളേയും വിപ്ലവാത്മകമായി

- വേൾഡ് കോഓപ്പറേഷൻ എക്കണോമിക് ഫോറവും, IRMAയും, IIT ഹൈദരാബാദും ഡിജിറ്റൽ മാറ്റത്തിന് മുന്നേറ്റം നൽകുന്നു.
- എഫ്ഐയും ഇന്റർനെറ്റ് ഓഫ് തിംഗ്സ് (IoT) ഉം വഴി പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഡിജിറ്റൽ വിളി പദ്ധതിക്ക് ആകൃതിയാകുന്നു.

പുനരാശയപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഈ നിക്ഷേപ സഹായകരമായിരിക്കും. ഭാരതത്തിന്റെ കൃഷി മേഖലയ്ക്ക് സഹകരണങ്ങൾ നൽകി തന്നെയാണ് എന്നും, വിളി സർവ്വകലാശാലയിൽ ഭൂമാന്തരീക്ഷ സാങ്കേതികവിദ്യയും സെൻസർ അധിഷ്ഠിത ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി സഹകരണങ്ങളെ കൂടുതൽ ഡാറ്റാ ആധാരിതവും, കാര്യക്ഷമവുമായും, ആധുനികവുമായും ആഗോളതലത്തിൽ മത്സരം ചെയ്യാനാകുന്ന രീതിയിലുമായും മാറ്റാൻ കഴിയുമെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

കൃഷി സഹകരണ മേഖലയിൽ സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ഉപയോഗം, സഹകരണത്തിലൂടെ സമൃദ്ധിയും വികസിത ഭാരതവും എന്ന പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ ദർശനവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നതാണെന്ന് ശ്രീ സാംഘാനി വ്യക്തമാക്കി. കൃത്രിമ ബുദ്ധിയും ഡിജിറ്റൽ പരിഹാരങ്ങളും സംയോജിപ്പിക്കുന്നത് ചെയ്യുന്നതും അറ്റവാസിനുമായ കർഷകർക്ക് വലിയ ഗുണം ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും. ഇത് വളരെ കൃത്യമായ വിളി ഉത്പാദനം, വിപണിയിലെ പ്രവേശനം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, സാമ്പത്തിക സമൃദ്ധി വർദ്ധിക്കൽ എന്നിവക്ക് സഹായകമാകുമെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

കുറഞ്ഞതുമതിയുള്ള വില (MSP) സംബന്ധിച്ച പ്രധാനമന്ത്രി ഹൈപവർ കമ്മിറ്റിയിലെ അംഗവും വേൾഡ് കോഓപ്പറേഷൻ എക്കണോമിക്

ഫോറത്തിന്റെ സ്ഥാപക ചെയർമാനുമായ ശ്രീ ബിനോദ് ആനന്ദ്, കൃഷിയിൽ ഡിജിറ്റൽ പുതുതകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യകതയെ കുറിച്ച് ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. സാങ്കേതികതയെ ആധാരമാക്കിയ സംരംഭശീലം വളർത്തുന്നത് ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെയും ചെറുകിട കർഷകരുടെയും ജീവിതോപാധികൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി, ഡിജിറ്റൽ വിളി സർവ്വകലാശാലയിൽ IoT അടിസ്ഥാനമാക്കിയ സാമ്പത്തിക മേഖല വികസിപ്പിക്കുമെന്ന് ശ്രീ ആനന്ദ് അറിയിച്ചു. എഫ്ഐ സജ്ജമാക്കിയ ഭൂമാന്തരീക്ഷബുദ്ധിയും തത്സമയ വിപണി ബന്ധങ്ങളുമുള്ള സംയോജനം, സഹകരണമേഖലയെ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ദീർഘകാല ജീവിതോപാധികൾക്ക് പുതുമാർഗങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും.

അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ വർഷത്തിന്റെ ഭാഗമായി, ആദ്യഘട്ടത്തിൽ കൃഷിയുടെയും കർഷക സഹകരണസംഘങ്ങളുടെയും സേവനശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കാണ് ഈ പദ്ധതി കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സ്മാർട്ട് വിഭവമാനേജ്മെന്റ്, ഡാറ്റാ ആധാരിത തീരുമാനമെടുക്കൽ, വാങ്ങൽ തന്ത്രങ്ങൾ എന്നിവയെ കുറിച്ചുള്ള പ്രത്യേക യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സേവനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതാണ് ലക്ഷ്യം. ♦♦♦

ഡോ. എ. ആർ. ശ്രീനാഥ്

യുവാക്കളെയും സ്ത്രീകളെയും സഹകരണ മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രാധാന്യം

ലോകമെമ്പാടുമുള്ള സഹകരണ പ്രസ്ഥാനം വിവിധ തരങ്ങളിൽ മനുഷ്യരുടെ ജീവിതത്തെ സ്വാധീനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇന്ത്യയിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനം സമൂഹത്തിന്റെ ആന്തരിക ഘടനയിലേയ്ക്ക് ആഴമായി സംയോജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതും, പ്രത്യേകിച്ച് ഗ്രാമീണ മേഖലയിലേയ്ക്ക് വേരുകൾ പടർത്തിയതുമായ ഒന്നാണ്. പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദിയുടെ നേതൃത്വത്തിലും, രാജ്യത്തിന്റെ ആദ്യ സഹകരണ മന്ത്രിയായ ശ്രീ അമിത് ഷായുടെ മാർഗനിർദ്ദേശത്തിലും, ഇന്ത്യയിലെ സഹകരണ മേഖല നിതാന്ത പുരോഗതിയിലൂടെയാണ് മുന്നേറുന്നത്. ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ആളുകളെ, യുവാക്കളെയും സ്ത്രീകളെയും സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിലേക്ക് കൂടുതൽ ആകർഷിക്കുകയും, അവരുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് പ്രധാനമന്ത്രി മോദിയുടെ ദൗത്യദൃഷ്ടി. ഇതോടൊപ്പം, സ്ത്രീകൾക്കും യുവാക്കൾക്കും പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രാധാന്യം നൽകാനും, അവരുടെ ശേഷി വളർത്തുന്നതിനും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ലോകതലത്തിൽ, സ്ത്രീകളുടെ സഹകരണ രംഗത്തെ പങ്കാളിത്തം ശ്രദ്ധേയമായി വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. നിരവധി രാജ്യങ്ങളിൽ, അവർ നേതൃത്വം നൽകുന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് ഉയരുകയും സഹകരണ സംഘടനകളിൽ നിർണായക പാതകളിൽ ചുവടുവെക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഇന്ത്യയിൽ വിവിധ മേഖലകളിലായി ഏകദേശം 8.5 ലക്ഷം സഹകരണങ്ങൾ നിലവിലുണ്ട്. അവരിലായി 29 കോടി അംഗങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇത്രയും വലിയ ശൃംഖലയുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, രാജ്യത്തിലെ വലിയൊരു വിഭാഗം ജനത തുടർന്നും തൊഴിലില്ലായ്മ അനുഭവിക്കുന്നവരാണെന്ന് ഗൗരവമായ ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ, തൊഴിലില്ലായ്മയും ദാരിദ്ര്യവും നേരിടുന്നതിനായി സഹകരണങ്ങൾ നിർണായകമായൊരു പങ്ക് വഹിച്ചുവരുന്നു. ഈ ദൗത്യത്തിൽ ഇന്ന് സ്ത്രീകൾക്ക് കേന്ദ്രസ്ഥാനമുണ്ട്. അവർ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക മേഖലകളിൽ സജീവമായി പങ്കാളികളാകുകയും, സഹകരണങ്ങൾ അവരുടെ ശാക്തീകരണത്തിന് ഉറ്റ ആധാരമാവുകയും, കുടുംബ ആദായം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ അവരുടെ സംഭാവന വലിയാകുകയും ചെയ്യുന്നു.

പഞ്ചായത്തിരാജ് നിയമങ്ങളിൽ സാംവിധാനിക ഭേദഗതികൾ മുഖേന, സ്ഥാനിക ഭരണസംവിധാനങ്ങളിലും നഗരസഭകളിലും സ്ത്രീകൾക്ക് സംവരണം ഉറപ്പാക്കുന്നത് എന്ന് ഒരു വലിയ മുന്നേറ്റമായിട്ടുണ്ട്. ഇതിനൊപ്പം, 2023-ലെ ബഹുരാജ്യ സഹകരണസംഘം നിയമം (MSCS Act 2023) അനുസരിച്ച്, സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ഡയറക്ടർ ബോർഡിൽ രണ്ട് സ്ത്രീകളുടെ

ഉൾപ്പെടൽ നിർബന്ധമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പാൽസഹകരണസംഘങ്ങളിലൂടെയുള്ള സ്ത്രീകളുടെ പങ്കാളിത്തം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഇവരിലൂടെ വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിലായി സ്ത്രീകളെ ലക്ഷ്യമാക്കി നാഷണൽ കോഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (NCUI) വിവിധ വിദ്യാഭ്യാസപരമായ ഫീൽഡ് പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്.

ഇന്ത്യൻ സഹകരണ യൂണിയൻ (NCUI) സ്ത്രീകളെ ശക്തികരിക്കുകയും, അവരെ സ്വയംപര്യാപ്തരാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനായി വിവിധ പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഭോപ്പാൽ, ശിമോഗ, ഇംഫാൽ എന്നിവിടങ്ങളിലായി, സ്ത്രീകളെ സഹകരണങ്ങളിലൂടെയും സ്കിൽ ഡെവലപ്മെന്റ് പരിപാടികളിലൂടെയും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രത്യേക സംരംഭങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 2021 ജൂലൈ 6-ന് ഇന്ത്യയുടെ ആദ്യ സഹകരണ മന്ത്രാലയം രൂപീകരിച്ചതിനുശേഷം, സ്ത്രീകളെ പിന്തുണയ്ക്കാൻ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകി വരികയാണ്. സ്ത്രീകളും പെൺകുട്ടികളും ഉണമനം നേടുന്നുവെന്ന് സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന ദൗത്യങ്ങളിലൊന്നാണ്, അതിന്റെ ഭാഗമായി 2024-25 പൊതുവായ ബജറ്റിൽ മൂന്ന് ലക്ഷം കോടി രൂപയുടെ പ്രത്യേക ബജറ്റ് സ്ത്രീ ശാക്തീകരണത്തിനായി അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യും. ആർമി ക പുരോഗതിയിൽ സ്ത്രീകളുടെ പങ്ക് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സർക്കാർ പ്രതിബദ്ധത ഈ നടപടി വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ആർമിക് വികസനത്തിൽ സ്ത്രീകളുടെ കൂടായ പങ്കാളിത്തം സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങളിലൂടെ വിപുലീകരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കൂടാതെ, സ്മോൾ, മൈക്രോ, മിഡിയം സ്കെയിൽ എന്റർപ്രൈസുകൾക്കുള്ള (MSME) മുദ്രാ വായ്പാ പരിധി ₹20 ലക്ഷം വരെ വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ പദ്ധതികളുടെ നടപ്പിലാക്കലിൽ സഹകരണ മേഖലയും സജീവമായി പങ്കാളിയാകുന്നു. സ്ത്രീകളുടെ വികസനത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സഹകരണസംഘങ്ങൾ - ഉദാഹരണത്തിന്, മഹിളാ കല്യാണ സഹകരണസംഘങ്ങൾ (നാഷണൽ കോഓപ്പറേറ്റീവ് ഡാറ്റാബേസ് റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം 25,092 എണ്ണം നിലവിലുണ്ട്) - ഇത്തരത്തിലുള്ള ഫണ്ടുകൾ ഉപയോഗിച്ച് കൂടുതൽ സ്കിൽ ഡെവലപ്മെന്റ് പദ്ധതികൾ സംഘടിപ്പിക്കാനും, സ്ത്രീകൾ നയിക്കുന്ന സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങളുടെയും സംരംഭങ്ങളുടെയും വിപണിയിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം മെച്ചപ്പെടുത്താനും കഴിയും.

ഇന്ത്യയിലെ യുവജനങ്ങൾക്ക് സഹകരണ സംരംഭങ്ങൾ വഴി ഉജ്ജ്വലമായ ഭാവിക്കായി വലിയ അവസരങ്ങൾ ലഭ്യമാണ്. ഇന്ത്യയുടെ നഗരജനസംഖ്യയിൽ ഏകദേശം മൂന്നിലൊന്ന് ഭാഗവും യുവാക്കളാണ്,

കൂടാതെ ഏറ്റവും കൂടുതലായുള്ള തൊഴിൽ യോഗ്യരായ ജനസംഖ്യയുള്ള രാജ്യമായി ഇന്ത്യ മാറാനിരിക്കുന്നു - 64% ശതമാനം തൊഴിൽ യോഗ്യരായവരാണ്. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ, യുവാക്കളെ സഹായിക്കുന്നതിനും സ്വയംസംരംഭങ്ങൾ വളർത്തുന്നതിനും സഹകരണ രംഗം ശക്തമായ വേദിയായിത്തീരുന്നു. നിലവിൽ, നിരവധി യുവാക്കൾ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും, സർവകലാശാലകളിലും, കോളേജുകളിലും, സിനിമൻ സെക്ഷൻ സിക്യൂരിറ്റിയിലും സജീവമായി പങ്കാളികളായിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഇന്ത്യയുടെ ഭാവിയെ പ്രതീക്ഷാപൂർണ്ണമാക്കുന്നു.

ഉൽപ്പന്നമോ സേവനമോ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള സഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവ് യുവാക്കൾക്കുണ്ട്. സഹകരണമേഖലയിൽ അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം ഫലപ്രദമായി പ്രയോഗിക്കാൻ ഇരുവഴി അവസരമുണ്ട്. ഇതുവരെ യുവാക്കളുടേതായ പങ്കാളിത്തം പ്രധാനമായും ക്യാംപസ് അധിഷ്ഠിതമായതായിരുന്നുവെങ്കിലും, ഇപ്പോൾ കോളജ് വിദ്യാർത്ഥികളും ട്രെയിനിനികളും ആവശ്യമായ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ - ജേർണലുകൾ, പുസ്തകങ്ങൾ, പേനകൾ, പെൻസിലുകൾ തുടങ്ങിയവ - വിതരണം ചെയ്യുന്ന സപ്ലൈ ചെയിനുകൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുകയാണ്. ഈ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ യുവാക്കൾ നയിക്കുന്ന ക്യാംപസ് സഹകരണസംഘങ്ങൾ വഴി വിൽക്കപ്പെടുകയും, അതിനൊപ്പം ടിക്കറ്റ് ബുക്കിങ്, ട്രാവൽ ഇൻഷുറൻസ്, കമ്പ്യൂട്ടർ പരിശീലനം തുടങ്ങിയ അടിസ്ഥാന സേവനങ്ങളും ഇവർ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. കുറച്ച് അനുഭവങ്ങളിൽ, ഇത്തരം യുവസഹകരണങ്ങൾ ചെറിയ തോതിലുള്ള നിക്ഷേപവായ്പാ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നാണ് രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്.

അഭിവൃദ്ധമായി നോക്കുമ്പോൾ, പുതിയ സഹകരണ നയം സ്ത്രീകളും യുവാക്കളും സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിൽ കൂടുതൽ സജീവമായി പങ്കാളികളാകുന്നതിനുള്ള അവസരങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. സഹകരണ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും പരിശീലനത്തിനുമൊപ്പം ദേശീയ സഹകരണ സർവകലാശാലയുടെ സ്ഥാപനം കൂടിയുള്ള ഈ പദ്ധതി, സ്ത്രീകളും യുവാക്കളും സഹകരണ സംരംഭങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതിന് പുതിയ വഴികൾ തുറന്നു നൽകും. അതുവഴി, അവരെ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ശക്തമായി ഏകീകരിക്കാൻ സഹായിക്കും.

മുൻ ഡയറക്ടർ, നാഷണൽ കോഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (NCUI)

കോപ്പറേറ്റീവ് യൂണിവേഴ്സിറ്റി ഓഫ് കെനിയയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഒരു ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള സെമിനാർ സംഘടിപ്പിച്ചു. ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ, ഗ്രാമവികസനം, ആഗോള പങ്കാളിത്തങ്ങൾ എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച വിഷയങ്ങളിൽ വിശദമായ നയരൂപകർതാക്കളും അവിടെ ആഴമുള്ള ചർച്ചകൾ നടത്തി. ഈ സെമിനാറിൽ ആഗോള സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ പ്രമുഖ പ്രതിനിധികൾ പങ്കെടുത്തു. കെനിയയുടെ കോപ്പറേറ്റീവ് കമ്മീഷണറായ ഡേവിഡ് ഒബോണോ, എൻസിയൂറേഡ് ചെയർമാൻ ശ്രീ ദിലീപ് സാങ്ഘാനി എന്നിവരാണ് പങ്കെടുത്തവരിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രധാന വ്യക്തിത്വങ്ങൾ.

ജോർദാൻ സന്ദർശനത്തിന്റെ ഭാഗമായി, IFFCO മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ഡോ. ഉദയ ശങ്കർ അവസ്ഥി ജോർദാൻ ഫോസ്ഫേറ്റ് മൈനസ് കമ്പനി (JPMC) യുടെ ബോർഡ് യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്തു. തുടർന്ന്, തെയ്റിലെ ഉൽപ്പാദനവും ലഭ്യമായ കരുതും സംബന്ധിച്ച് നടത്തിയ ചർച്ചകളിൽ അദ്ദേഹം സജീവമായി പങ്കെടുത്തു. JPMC ടീമിന്റെ മികച്ച പ്രകടനത്തിന് അദ്ദേഹം അഭിനന്ദനവും അറിയിച്ചു.

പുണെയിലെ വാണികോം (VAMNICOM) ൽ നടന്ന അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനത്തിൽ, ഐഎഫ്എഫ്സിയോയുടെ കൃഷിവിജ്ഞാനീയായ ഡോ. എസ്.എസ്. പവാർ സഹകരണ ആധാരിത വിജിറ്റൽ നവോപജ്ഞാനവും മൂല്യശൃംഖലകളുമിലൂടെ സമൃദ്ധിയിലേക്കുള്ള വഴി എന്ന വിഷയത്തിൽ തന്റെ ബോധ്യങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചു. ഈ സമ്മേളനത്തിൽ അന്താരാഷ്ട്ര പ്രതിനിധികൾ സജീവമായി പങ്കെടുത്തു.

ഐഎഫ്എഫ്സിയോ മാർക്കറ്റിംഗ് ഡയറക്ടർ ശ്രീ യോഗേന്ദ്ര കുമാർ, ഫരിദാബാദിലെ പൽവാൽ മേഖലയിൽ നിന്നുള്ള കർഷകരായ ശ്രീ ധർമപാൽ, ശ്രീ ടെക്കൻ, ശ്രീ കൃഷ്ണ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഈ കർഷകർ തങ്ങളുടെ വിളകളിൽ ഐഎഫ്എഫ്സിയോയുടെ നാനോ ഫർട്ടിലൈസറുകൾ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നത് നാനോ യൂറിയാ ഉപയോഗിച്ചതിലൂടെ മികച്ച ഫലങ്ങൾ ലഭിച്ചതായി കർഷകർ അറിയിച്ചു. ഇപ്പോൾ പലരും പാരമ്പര്യ യൂറിയക്ക് പകരമായി നാനോ യൂറിയയും ഡിഎഫിയും സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

17-ാമത് കൃഷിവിജ്ഞാൻ കോൺഗ്രസിനോടുബന്ധിച്ച് എഎസ്സി എക്സ്പോയുടെ ഭാഗമായി, ഉത്തരാഖണ്ഡിലെ പന്തനഗരിലെ ജിബിപിയുഎ ആൻറ് ടി (GBPUA&T) ൽ ഐഎഫ്എഫ്സിയോ കർഷകരും ശാസ്ത്രജ്ഞരുമായുള്ള സംവാദയോഗം സംഘടിപ്പിച്ചു. ഇവനിനിടെ, ഐഎഫ്എഫ്സിയോയുടെ മാർക്കറ്റിംഗ് വിഭാഗത്തിൽ നിന്നുള്ള ശ്രീ രാജനിഷ് പാണ്ഡെ കർഷകർക്ക് നാനോ ഫർട്ടിലൈസറും ഡിഎഫിയും കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ നൽകി. കൃഷിവേദനത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഡ്രോണുകളും ഈ എക്സ്പോയിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു.

അന്താരാഷ്ട്ര സഹകരണ ആഘോഷിക്കുന്നതിനോടുബന്ധിച്ച്, ഐഎഫ്എഫ്സിയോ ന്യൂഡൽഹിയിലെ ഐഎഫ്എഫ്സി സെനിലെ സാംബിയയിൽ നിന്നുള്ള ഒരു പ്രതിനിധി സംഘത്തെ ആദരിച്ചു. ഈ സംഘത്തെ സാംബിയയുടെ ചെറിയതും മധ്യമവുമായ സംരംഭങ്ങളുടെ വികസന മന്ത്രാലയത്തിലെ ശ്രീമതി സുബേത കെ മുട്ടേലോ നയിച്ചു. ഐഎഫ്എഫ്സിയോയുടെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ഡോ. ഉദയ ശങ്കർ അവസ്ഥി ഉൾപ്പെടെ നിരവധി പ്രമുഖർ ഈ ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുത്തു.

ഇന്ത്യയുടെ വികസിത ഭാരതം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുള്ള നീക്കം ഉറച്ചതും ദൃഢവുമാണ്. കർഷകർ സമൃദ്ധിയും സ്വാധീനവും ഉള്ളവരായി മാറുന്ന ഒരു രാഷ്ട്രം നിർമ്മിക്കുകയാണ് നമ്മൾ എല്ലാവരും ചേർന്ന് ശ്രമിക്കുന്നത്. ഒരു കർഷകനും പീണിൽ നിൽക്കരുത്, ഓരോരുത്തർക്കും മുന്നോട്ട് പോവാൻ പ്രചോദനം നൽകണമെന്നതാണ് നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം. കൃഷിയെ വികസനത്തിന്റെ ആദ്യ എഞ്ചിനായി പരിഗണിച്ച്, ഭക്ഷ്യോത്പാദകരെ അഭിമാനപൂർവ്വം മുന്നിലിരുത്തുകയാണ് നമ്മൾ ചെയ്തത്. നാം ഒരുമിച്ച് നീങ്ങുന്ന രണ്ട് പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളുണ്ട്: ഒന്ന്, കൃഷി മേഖലയിലെ സമഗ്രവികസനം, രണ്ട്, നമ്മുടെ ഗ്രാമങ്ങളിലെ സമൃദ്ധി.

ശ്രീ നരേന്ദ്ര മോദി, പ്രധാനമന്ത്രി

पूर्णतः सहकारी स्वामित्व
Wholly owned by Cooperatives

ഒരു കരുത്താർന്ന ജോഡി

നാനോ
യൂറിയ
പ്ലസ്

സാഗരിക

നാനോ
ഡിഎപി

पूर्णतः सहकारी स्वामित्व
Wholly owned by Cooperatives

ഇന്ത്യൻ ഫാർമേഴ്സ് ഫെർട്ടിലൈസർ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ലിമിറ്റഡ്
ഇഫ്കോ സരൻ, സി-1, ഡിസ്റ്റ്രിക്റ്റ് സെന്റർ, സാങ്കേരി പ്ലേസ്, ന്യൂഡൽഹി,
ഡൽഹി, ഇന്ത്യ - 110017.

ഫോൺ നമ്പർ. - 91-11-265100, 91-11-42592626, വെബ്സൈറ്റ് : www.iffco.coop

ഇഫ്കോ നാനോ
വളങ്ങളെക്കുറിച്ച്
കൂടുതലറിയാൻ
ദയവായി സ്കാൻ
ചെയ്യുക

Published on 09th April
"Sahkar Uday"

RNI No. DELENG/2024/88391
Postal Registration No.: DL(S)-17/3559/2024-26

Posting date : 08-12th April
Posted at : Lodhi Road HO, New Delhi-110003